

သုခင်,လုံးသုခင်,ပိခင် ကွမ်းပိုင်တပ်းဝါင်း

ထတ်းထွင်ဂမ်းထိသွင်

လိပ်းရှီခင်းကုဂျ်းကွင်း; ဗန္ဓခင်းက ဂါခင်တမ်းဝါင်းပင်းပိုင်
ပုခင်းတုရှီခင်းဂါခင်ယာခင်မိုင်း (မိုင်းမာခင်း)
ကဝိုင်းမုးရှီတီးဂါခင်ယု, ခင်းမိုင်းထံး

သုခင်,လုံးသုခင်,ပီခင် တွမ်းပိုင်တမ်းဝါင်း

ထတီးထွင်းဂမ်းထိသွင်

လိပ်ရှီခင်းလူဂျီးလွင်း; ဗန္ဓုခင်းက ဂါခင်တမ်းဝါင်းပင်းပိုင်
ပုခင်းတုရှီခင်းဂါခင်ယာခင်မိုင်း (မိုင်းမာခင်း)
ကဝိုင်းမားရှီတီးဂါခင်ယု, ခင်းမိုင်းထံး

ကပ်းခွင်

မူကခင်ထိ မိပ်,
ခင်းမံ, ၊ မိုင်းထံး

ဗူးဂပ်.ထံမ်

CCFD- Terre Solidaire

Paris, France

June 20, 2015

သုခင်,လီးသုခင်,ပီခင် ကွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း ထတ်ထွင်ဂမ်းထိသွင်

လိမ်းရှ်ခင်းလူဂ်းလွင်း ဖွခင်းက ဂခင်တမ်းဝင်းပဂ်းပိုင် ခိုင်ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင် ယခင်မိုင်း မိုင်းမခင်း ကိုင်းမးရှ်ခင်းဂခင်ယူ,ခင်းမိုင်းထိး

ခေးခမ်း

လူင်ပွင်းကိုင်း မိုင်းရှေးခမ်းကိုင်းထံး ယခမ်းလတ်းဝး လူင်,ရှ်ခင်းပဂ်းပိုင်မခါမီး ပေး,လလီ, ရှ်းပီခင်ပဂ်းလိပ်ပိုင်လိပ်သေ ရှ်းလှ်းလံးစာဝ်းယဝ်း ပုခင်း,တျ,ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်ယခင်မိုင်း ခင်းကိုင်းထံးဆံ့ ထုဂ်,လီရှ်ခင်းရှ်ခင်ယူ,။ ဂူဂ်းဂးဝး ခင်းစာဝ်းတင်းလံပီပူခင်းမးဆံ့ လံးရှ်ခင်းပေး,လလီ, ကွဂ်, မး မိုင်းရှ်ခင်းယွဲးယွဲးတင်းဆမ်။ တင်းစတ,ပီစဂ်တို 2003 ဆခင်း လံးရှ်ခင်းစပ်ဂုမ်,မခင်ရှ်ခင်း ဆင်,ရှ်ခင်းဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်စပ် တေယူ,လွမ်းပိုင် ကခင်းစပ် ဝင်းစပ်ဆခင်းယူ,။ ဖခင်းဂခင်ကခင်းဆံ့ တေ,မးမိုင်းခင်းပီ 2003 ဆခင်းသေ ကိုင်,ခိုင်ခင်းစေးလံးလှ်တူဂ်းလူင်းဂခင် ခင်းစဂဂင်လူင်ပွင်ကိုင်းထံးစလး မခင်းရှ်ခင်းဝး ရှ်ခင်းကူဂ်းယူ(Memorandum of Understanding ရှ်ခင်း ‘MOU’) လူဂ်းလွင်းရှ်ခင်းရှ်ခင်းဂခင်လတ်း လွင်းလှ်း,လင်းဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်။ ယွခင်းပိုင်ဂူခင်းစပ်မးခင်းတင်း ကခင်းကူဂ်းယူဆခင်း မီးစက,စလး တေလံးရှ်ခင်းဝး မခင်းကခင်,ပီခင်ဂခင် ကိုင်ဆင်,ယိုင်းကခင်းဝဲ။ တင်းစတ, ဆခင်းမးဂေး ပေး,လလီ, ကခင်းကခင်,ခင်းခင်းဆခင်း ကွဂ်,မးတင်းဆမ်တင်းလံယူ, ပးလိမ်တင်းပေး,လလီ, ဂခင်ထတ်ထွင်ဂူခင်းကိုင်းမိုင်း (ဗေသုတ်,သခင်ဗျာတ်)။ ကခင်းယွခင်းဝး မီးလွင်းကီးလူခိုင်ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်စပ်ဆခင်းလး လွင်,လံးရှ်ခင်းပခင်ပုခင်း,တျ, စပ်လွင်းကိုင်းသိုင် (မိုခင်းထ ပီခင်း) ကခင်းကိုင်းမးမီးယူ,ခင်းမိုင်းထံးဆယဝ်။ လွင်းဆံ့ယွခင်းဝး ပေး,လလီ,ကခင်,မီးလွင်းတီဂ်,လိင်း တီတီးတေးစလး မခင်းယင်းဆ,။ ရှ်ခင်းရှ်ခင်း တိုဝ်တင်း ပံးလေး/ဆခင်းစပ်မး ရှ်ခင်းဂခင်ခင်းစဂဂင်သေစလး ကခင်းမီးဆမ်တွခင်းဖွခင်းလီ တျ,ပီးခွင်ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်စပ် လူင်လင်ဂးရှ်ခင်း။ လိုင်သေဝးပေး,လလီ, တျ,လွင်းသခင်းသံမံ ကခင်,ခင်းဆခင်း ပေး,လလီ,လွင်း ကျခမ်းပံးယူ,လီ (ပဂခင်းပံးယူ,လီ) စလး လွင်းရှ်ခင်း,လူခင်း တွင်းပိုင်ဂူခင်း (ပဂခင်းသင်ခင်း) ဂေး,သမံမးထိင်း။ ပေး,လလီ, ကခင်းကခင်,ခင်းကခင်,ခင်းလွင်းဆံ့ ခင်းဖခင်ရှ်ခင်းဝး မိုင်းထံးကခင်,မီးဂခင် ဝင်းဗေခင်း ပေး,လလီ,စာဝ်းယဝ်း တျ,ပီးခွင်,ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်စပ်။ ဆခင်း ပေး,လလီ,ကခင်းကွဂ်, မးလိင်းကိုင်းဆခင်း တေပီခင်တွခင်း,တျ,ဗေဂ်း လမ်းတူဂ်းလူဂ်းစာဝ်းဂူဂ်းစလး တေမီးလွင်းဗေတီးယူ,ဖွခင်းခင်း။ ဂူဂ်းဂးဝး ပေး,လလီ, ကခင်းဂီတ်,စစစဂ,ဂင်းပခင် ပိုခင်းထခင်း သုခင်း,လံး သုခင်း,ပီခင်ပုခင်း,တျ, ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်စပ်စတု မီးဝဲယူ,သေတျ, ကခင်,တွခင်းလံးလှ်,တိုင်းဂခင်မး။

သုခင်း,လံးသုခင်း,ပီခင်လွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း (RegularRights) ဆံ့ပီခင်ရှ်ခင်းဂခင် မူလခင်းထိမိပ်, ကခင်းစတ,တင်းမးမိုင်း လိုခင်းရှ်ခင်းခင်း,ဂီခင်း ပီစဂ်တို 2012 ဆခင်းသေ ယိုင်းကခင်းရှ်ခင်းပီခင်ဂခင်ခင်းစတု, တျ,တီဂ်,ခင်းဂခင်စလးထတ်းသင်း လူဂ်းလွင်းဖွခင်းလီ ဖွခင်းလျ, ဂ်,ဂပ်းပိုင်ဝင်းစမံတျ, ရှ်ခင်းဂခင်ယခင်မိုင်း မိုင်းမခင်း ကိုင်းကခင်းရှ်ခင်းဂခင်ယူ, ခင်းမိုင်းထံး။ ဖွခင်းစာဝ်းသင်းရှ်ခင်းဂခင် တွခင်းဝင်း - လိုခင်းရှ်ခင်းခင်း,ဂီခင်း ပီ 2012 တေ,ထိုင် တီးသိမ်,ပိုင် 2012 ဆံ့ ရှ်ခင်းဂခင်သုခင်း,လံးသုခင်း,ပီခင် လွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း လံးလိပ်,ရှ်ခင်း ဝင်းလံးရှ်ခင်းဂခင် သခင်ပိုင်။ (1) ရှ်ခင်းဂခင် ကိုင်းကခင်,မီး ဝတ်းဝဲ။ (2) ရှ်ခင်းဂခင်ကိုင်းလွင်းကိုင်း (မိုခင်းထပီခင်း) မီးဝဲရှ်ခင်းဂခင်၊ စလး (3) ကိုင်းမီးဝဲဗေတိုသပွတ်, လူဂ်းစာဝ်း ကခင်းလံး ဖခင်း,မးတီး ဗေသုတ်,သခင်ဗျာတ်။ ရှ်ခင်းဂခင်ယခင်မိုင်း ကခင်းယူ,တီး ဂ်ခင်းမံ, စမးသွတ်, မရှ်ခင်းစပ် တွပ်,ပခင်းစေးထခင်း ဝင်းလံးလွင်းရှ်ခင်းဂခင် စလး လွင်းယူ,သပ်းစပ် တီမံထူခင်းလီခင်း။ ကိုင်ခိုင်ခင်းစေးထခင်း/စေးတွပ်, ကိုင်းဆခင်း လံးသပ်းလိင်းတီးခင်းရှ်ခင်းပင် ရှ်ခင်းထူပင်းကူဂ်း,ကူဂ်းဂခင် ယဝ်သေ ပီးခွင်ရှ်ခင်းဂခင်စပ်ဂေး ကွခင်းကခင်းမိုင်းလတ်း လွင်းတွပ်ထူပင်းစပ်ပးစလး ကွခင်းကခင်းလံးရှ်ခင်းရှ်ခင်းလိင်း တင်းဆမ်စတုယဝ်။ ဗေခင်းစတု စတု, သုခင်း,လံးသုခင်း,ပီခင် လွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း (RegularRights) ကခင်းဂီတ်,ကွဂ်,ပွဂ်းထိခင်းဆခင်း လံးရှ်ခင်းဆမ်တွခင်းဖွခင်းလီ မီးလွင်းလှ်းထိမ် ခင်းဖခင် ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင်စပ်ယူ,ဆယဝ်။ ဆမ်တွခင်းဖွခင်းလီကိုင်းဆခင်း မိုခင်းဆင်,- ရှ်,တျ,ပံတင်းလံး / လူမံလှ်မး။ ကခင်,လံးရှ်ခင်း တမ်,ဂူဂ်း,(ပ လိဂ်း) တီလွပ်း၊ သွဂ်းတပ်၊ ရှ်ခင်းရှ်ခင်းကိုင်းဆံ့။ ဂူဂ်းဂး ဂးလင်း စလး ဝင်းလံးတီးရှ်ခင်းဂခင်စတု ကခင်,လီမးလိုင်ဂပ်,။

ဖွခင်းစာဝ်းစတု, တျ,ရှ်ခင်းဂခင် သုခင်း,လံးသုခင်း,ပီခင်လွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း (RegularRights) တွခင်းသွင်ဆံ့ တင်းစတ, မိုင်းပံပီ 2013 တေ,ထိုင် ရှ်ခင်းပီ 2014 သေစလး ရှ်ခင်းစာဝ်းသမံ တင်းစေးပခင်းရှ်ခင်း (issue) 3-စေး။ စေးထိခင်း - ရှ်ခင်းဂခင်သုခင်း,လံးသုခင်း,ပီခင် လွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း ရှ်ခင်းစာဝ်းလံးလွင်းမိုင်း လိပ်,ရှ်ခင်း ဝင်းလံးဆေးဂခင်ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင် ကိုင်းကခင်းထိပ်ပံးစာဝ်းမိုင်း (ဗေတိုသပွတ်,လူဂ်းစာဝ်း) ကခင်းလံးဖခင်း,မးတီး လုမ်းဖခင်း,ဂခင်ထတ်ထွင်ဂူခင်းမိုင်း (ဗေသုတ်,သခင်ဗျာတ်) စလး ဂူခင်းရှ်ခင်းဂခင် ကိုင်းကခင်,မီးဝတ်းဝဲ လံးလွင်းကိုင်း (မိုခင်းထပီခင်း) ဝဲတီးလှ်။ စေးထိသွင် - ရှ်ခင်းစာဝ်းပံးစေးမုလ်း လွင်းလူဂ်းစာဝ်းတွခင်း ကခင်းပီးခွင်ရှ်ခင်းဂခင်စပ် တိုခင်းတေလံးဖခင်း, ပေးဝးရှ်ခင်းဝဲစာဝ်းမိုင်း (ဗေတိုသ ပွတ်,လူဂ်းစာဝ်း) တီးလုမ်းဖခင်း,ဂခင်ထတ်ထွင် ဂူခင်းကိုင်းမိုင်း (ဗေသုတ်,သခင်ဗျာတ်) ကခင်းလူင်ပွင်ကိုင်း ထံး-မခင်း လံးလှ်တူဂ်းလူင်းဂခင်လွမ်း ရှ်ခင်းကူဂ်းယူ ဆခင်း မီးသင်လံလံ။ ဂးလှ်,လံ,မခင်းသမံ လံးသိုင်းယွခင်းသင်လံလံဆေးဂေး တီဂ်,ခင်းဂခင်တူဂ်း။ စေး,လိုခင်းသုတ်းဂေး ရှ်ခင်းစာဝ်းပံးစေးမုလ်း ကိုင်ခိုင်ခင်းစေးထခင်းတွပ်,ရှ်ခင်းစေးသေ ယိုင်းကခင်းတျ,ပီးခွင်ရှ်ခင်းဂခင်စပ် လွင်လံးရှ်ခင်း, ပဂခင်းဖခင်း,တူဂ်း,ပိုင်ဂူခင်း (ပဂခင်းသင်ခင်း) ရှ်ခင်း တင်းလှ်,ထိမ်သေကခင်းကခင် လွမ်းဆင်,ဝတ်းဝဲစာဝ်းမီးဆခင်း-ဆေးဂေး။ ဆမ်တွခင်းဂခင်စတုစတု ခင်းတွခင်းသွင်ဆံ့စတု ပီခင် မးသုခင်း,လံးသုခင်း,ပီခင် လွမ်းပိုင်တမ်းဝင်း (RegularRights) ထတ်ထွင်ကိတ်,ကွဂ်,မး ပွဂ်းထိသွင်ဆံ့ယဝ်။

ပိုခင်းလင် - လွင်းဝါင်းခပ်.ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင် ခပ်ခင်းပိုင်တမ်းဝါင်း

စာဝါင်းပူခင်းမား သာမ်-သီ,သိပ်ပီခင်း တေလုံးရှခင်းခင်းခင်းလုံ လှိုင်းမိုင်းမာခင်း ခလး မိုင်းလား လံစပ်မားခင်းမိုင်းထံ တျးမားရှဂါခင် လိုင်တွင် ခလး ရှတီးပိုင်းကိုင် တီးမီးရှမ်းဝင်း-ဆံယဝ်။ လိုင်းကခင်းကခင်းခင်းမား ခင်းဆခင်းတင်းဆမ် “ဂါတ်,ရှိုင်းဂါခင်” ကခင်းဝါင်းခင်းဂေး ပျးမားလွမ်း။ ကိုင်ခိုင်ဝင်းလုံးဂါခင်မိုင်း တီးမိုင်းဖွဲ့,မိုင်းမခင်းသေ ခလး ဂူခင်းလိုင်းကခင်းခင်းမားခင်းမိုင်းထံဆံ ဂမ်းပျးဆမ် ကမ်,မီးဝတ်းပိုင်သင် သေကခင်း။ ခင်းစာဝါင်းလုံးပူခင်းမားခင်း ကူဝင်းဂါတ်,ဂါခင်ခင်းဂေး,မီးမားဆမ် ယွခင်းပိုင်းဝါင်းဂါခင်ဂျး,ခါမိုင်းထံ လိုင်းခင်း, သိခင်း,ဂျးဂါခင်ဖုဂ်, သွမ်း၊ သိခင်း,ဂျးဆမ်ထလေး။ စုဝင်းဆင်းတင်းဝါ ခလး မိုင်းယိပ်းတင်းတိုင်းခင်းရှိုင်းလိုင်းဆံ တိုင်းခိုခင်းမား။ ရှိုင်းဂါခင်ကခင်းတေလူဝ်,လှိုင်းခင်းဂေး ဂါခင်ဆခင်းဂေး ဆမ်မားလွမ်း။ ဂါခင်ထွင်ထိုင် ခလး ဂူခင်းထာခင်းလခင်းပခင်းဂါခင် ခင်းမိုင်းထံဂေး ဆမ်တိုင်းခိုခင်းမားလွမ်းခင်း,ဂပ်။

ပေး,လလီ,လွင်းရှိုင်းဂါခင်ယခင်းမိုင်း ကခင်းကွဂ်,မားကွခင်းတင်းသုတ်းစတု ပီခင်းခင်းပီ 1992 ဆခင်း။ ပေး,လလီ,ကခင်းဆံ ကိုင်ခိုင်စုဝ်းတ လွင်းရှိုင်း ရှိုင်းဂါခင်ယခင်းမိုင်းပခင်းဝ် တီးကိုင်,ခလးဝင်း ကခင်းတိုင်းလိခင်းလိခင်း တျ, (10) ခလးမိုင်း။ ဝါင်းလင်ဆခင်း ပေး,လလီ,လိုင်းဆံ မီးလွင်းလိဂ်းလား မားတင်းဆမ် ကိုင်,ခလးဝင်း ကခင်းပူခင်းထိုင်,ဂေး,မီးမား။ စပ်းယခင်း ကခင်းလူဝ်, တျ,ယူ,ခင်းမိုင်းထံဂေး ဖွဲ့မိုင်းတိုင်းခိုခင်းမား။ ထိုင်မားပီ 2001 ဆခင်း မိုင်းထံပတ်းပိုခင်း ပိုတ်,ပခင်း သုခင်း,ခါခင်းလွင်းလိုင်း (ခိုခင်းထပီခင်း) လုံးဂူးတီး။ ပေး,လလီ,ကခင်းဆံဂေး ခခင်းဝါင်း ဝါင်းလုံးဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်ခလး ပေး,လိုင်/ခါခင်းလင်းဆခင်း မီးလွင်းရှိုင်းဂါခင်ယူ,တျ,သေ။ တင်းစတ,ဆခင်းမား လုံးရှခင်းပေး,လလီ, လုံးလုံးကခင်းကွဂ်,မား ရှမ်းပျးတင်း လွင်းလုံး မိုင်း ကိုခင်းကူဝ်းယူ ခလး ပဂ်းပိုင်ဝါင်းစပ်။ ပေး,လလီ,ကခင်းတိုင်းသုခင်း ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်စပ် ရှမ်းစပ်းမားခင်းမိုင်းထံ ပီခင်းတင်းသိုင်းတင်းထုဂ်, မိခင်းကူဝ်းမားဆခင်း ကမ်,ပီခင်းဂါခင်ဆံ - လွင်းပွင်လိုင်းထံ လွင်းကွဂ်,ပေး,လလီ,လူဝ်းစာဝါ ကခင်းဝါင်းလွင်းလိုင်းသိခင်းသါမာ (ခိုခင်းထပီခင်း) ဆင်, ရှိုင်းရှိုင်းဂါခင်လိုင်းကမ်,မီးဝတ်းပိုင် လိုင်းဆခင်းဂေး တေရှိုင်းဂါခင်စပ်,ခါခင်း,တြးလွမ်း ပီလှိုင်းခင်းလုံး-ဆံယဝ်။ ပေး,လလီ,လိုင်းဆံ မိုင်းဆင်,ဝါ ခင်းလူခိုင်ပီးဆခင်းရှိုင်းဂါခင်စပ် လိုင်းမားမီးယူ,တီးမိုင်းထံဆံသေခလး ဆင်,ရှိုင်းစပ်တေစပ်းမား ခင်းကူဝ်းမားဆခင်း မိုင်းလိပ်ပိုတ်,ကူဝ်းဂါတ်, ပီခင်း စဂ်တခင်းကခင်းလမ်း,လွင်း တျ,တေစပ်းမားခင်းခင်းဂါခင် ထတင်းထွင်ဂူခင်းလိုင်းမိုင်း (ဖေသုတ်,သခင်းဗျာတ်)-ဆံယဝ်။

ကွခင်းခင်းမူခင်းခင်း ပေး,လလီ,ရှိုင်းဂါခင်မား တင်းဆမ်တင်းလုံးသေ ယိုင်းကခင်းစတုဂေး တျ,တေဂမ်းစွင်း ပီးဆခင်းရှိုင်းဂါခင်စပ်ဆခင်းယဝ်။ ဝါ ခင်းသေတျ, ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်ယခင်းမိုင်း လိုင်းပံ,စပ်းသိခင်းစပ်းသါ (ပံ,မီးဝတ်းပိုင်) ဂေး,တိုက်ဂိုတ်းယူ,တင်းဆမ်။ မိုင်းလိပ်ဖုလူဝ်လိခင်း,ဖေ၊ ရှိုင်းဂါခင်ခင်းဖွင်း စာတ်းလမ်းဝါ ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်ယခင်းမိုင်း လိုင်းပံ,စပ်းသိခင်းစပ်းသါ (ပံ,မီးဝတ်းပိုင်) ခင်းမိုင်းထံဆံ တင်းရှခင်းထိုင်စပ်ပိုင် ဂခင်းဝ်ယူ။ ဂမ်းဖွင်းဝါ တေမီးမွဂ်းသွင်လခင်းရှိုင်း ကမ်,ဆခင်း မွဂ်းခင်းခိုင်း ရှိုင်းဂါခင်တင်းသိခင်းဆံဂေး,ဝါ။ ခလး ကခင်းမားမိုင်း,ဂေး တိုက်မားယူ, ကမ်,ထာတ်,ကမ်,ဝါ။ လိုင်းပံ,စပ်းသိခင်းစပ်းသါ (ပံ,မီးဝတ်းပိုင်)ဆခင်း လင်းထုဂ်,ပလိဂ်း (တမ်,ဂူတ်,) သွဂ်းတပ်၊ တီလွပ်း၊ စင်စွဂ်း ခလး သွင်,ပွဂ်းခိုခင်း လုံးဂူးစာဝါင်းယခင်း။ ဆင်,ရှိုင်းတေစပ်းလွတ်းဖေးစီခင်းလိုင်းဆံ, ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်စပ် လုံးကပ်ပိုခင်းမူခင်းသေ မူဂ်းမိပ်းယူ, ကခင်းဆံ သမိခင်းရှိုင်းခင်းလုံး ဂါခင်ယူ,ဂါခင်ဂါခင်စပ် ဂပ်ဂါခင်းမားလိုင်းဂပ်။

ဖေတ်.သပွတ်,လူဝ်းခါခင်း ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်

မေးလုံးလှိုင်း,လှိုင်းခင်း (ကိမ်းကူဝ်းယူ/MOU) ကခင်းဝါ “ရှမ်းရှမ်းဂမ်းထိုင် လတ်းရှဂါခင်းဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်” ဆခင်းလှိုင်းပိုင်လိုင်း ထံ - မါခင်း - လား သါမိုင်းလုံးလှိုင်းလုံးမိုင်းဂခင်း မိုင်းခင်းပီ 2003 ဆခင်းယဝ်။ ကိမ်းကူဝ်းယူ ဆံ ယိုင်းကခင်းတျ,တေဂမ်းထိုင် ခလး စပ်းမားခင်း ပိုင်ဝါင်းစပ် ရှိုင်းဂါခင်ယခင်းမိုင်းစပ်ယဝ်။ တျ,တေလွင်းရှိုင်းဂါခင် လွမ်းဆင်,မေး,တူဂ်းလွင်း ကိမ်းကူဝ်းယူ (MOU) ဆခင်းစတုစတုလိုင်း ခင်းစဂ်းဂါခင်လုံးလုံးခင်း လုံးကပ်စာဝါင်းယခင်းရှိုင်းခင်းစပ်းခိုင် ရှိုင်းခင်းစတုစတု။ ကိမ်းကူဝ်းယူ မိုင်းမားခင်းဆခင်း လုံးလှိုင်းစာဝါင်းယခင်းရှိုင်းလိုင်း ပိုခင်းခင်း-ဝါခင်း ပီဂ်သမိဝါင်းလုံးမိုင်း မိုင်းပီ 2003 ဆံသေတျ,ထိုင်မားပီ 2009 ခင်း,လွင်း,တေလင်းတေရှိုင်းဂါခင်။

မေး,တူဂ်းလွင်းတီးလွင်းလုံးမိုင်းလွမ်း ကိမ်းကူဝ်းယူ ဆခင်း ပီခင်းဂါခင်ယူ ပွတ်းကွခင်း,တွခင်းခိုင်း-ဆံဝါင်းယူ။ လှိုင်းတီးဆံသေခလး လွင်း,မား ပီခင်း 1) “စဂ်တခင်း ကိမ်းကူဝ်းယူ” ကခင်းဝါ လတ်းရှဂူခင်းရှိုင်းဂါခင် ဖေခင်း,တင်းပွဲးလျး/ခါခင်းဆေး မားတီးမိုင်းဖွဲ့,မိုင်းမခင်း၊ ရှမ်းပျးတင်း လွင်းလိုင်းသိခင်းသါမာပိုင် ခင်း,တေမားထိုင် မိုင်းထံ။ ကခင်းဆံ ပီခင်းတင်းယိုင်းကခင်းလှိုင်း ကိမ်းကူဝ်းယူ ယဝ်,ဝါခင်း။ 2) စဂ်တခင်းဖေသုတ်, သခင်းဗျာတ်။ စဂ်တခင်းကခင်းဆံ ပီခင်းတျ,ဂမ်းစွင်းရှိုင်းဂါခင် ကခင်းလိုင်းမားမီးယူ,ခင်းမိုင်းထံ ကမ်,မီးဝတ်းပိုင်သေခလး ယူ,သပ်းဂါခင်သင်း ရှိုင်းဂါခင်လိုင်တွင်ရှိုင်း။ စဂ်တခင်းဆံစပ်ဝါ ရှိုင်းရှိုင်း “စဂ်တခင်းကိမ်းကူဝ်းယူ” တီးခင်းမိုင်းဖွဲ့,မိုင်းမခင်းဆခင်း ကမ်,ပေး,ပီခင်းဂါခင် (ရှိုင်းရှိုင်း ရှိုင်းဂူခင်းစပ်းမားစက,) - ဝါခင်း။ ရှိုင်းဂါခင် လိုင်းကခင်း ဖေခင်း,ဂါခင်ထတင်းထွင်းဂူခင်းလိုင်းမိုင်း (Nationality Verification: NV) (ဖေသုတ်,သခင်း ဗျာတ်) ကမ်,ဆခင်း လိုင်းကခင်းဖေခင်း,မားတီးစဂ်တခင်း ကိမ်းကူဝ်းယူ တေလုံးရှိုင်း ပွဲးဖေတ်သပွတ်,လူဝ်းစာဝါင်းယူ။ ခလး ပေး,ကပ်ပိုင်ဝါခင်းစတု ရှိုင်းဂါခင်လိုင်းကခင်းယိပ်း ဖေတ်သပွတ်,လူဝ်းစာဝါင်းဆခင်း မီးသုခင်း,ဂျ,တျ,ပံတင်း မိုင်းထံပတ်းပိုခင်း လွတ်းလွတ်းလိပ်းလိပ်း သေကမ်,ဂျး စပ်း ရှိုင်းပဂခင်းသင်စုမ်း ခလး လုံးဆမ်တွခင်းဖွင်းလိ တင်း,လိုင်းပျးထိုင်,လုံးခင်း, ဂူလုံးဂျးဝါ ဝါခင်း,ပွဲးဖေတ်သပွတ်,လူဝ်းစာဝါင်း ရှိုင်းဂါခင်မိုင်းမားခင်း ကခင်းလုံးဖေခင်း,မားတီးစဂ်တခင်း ကိမ်းကူဝ်းယူ ဆခင်း မီးကျ,ယူ 6 ပီသေ တေလင်းပီခင်း,ပီခင်း ပွဲးဖေတ်.သပွတ်, ကခင်းစတု,မခင်း-ဝါခင်း။ ဂူလုံး ဂျး ပွဲးဖေတ်သပွတ်, ကခင်းဖေခင်း,မားတီးစဂ်တခင်း ဖေသုတ်,သခင်းဗျာတ်ဆခင်းစတု မီးကျ,ယူ 5 ပီတိမ်ဂူလုံး။

ပေးကပ်လွှဲပေး ကိမ်းကူပေးမှု နာဆဲတိုက်လှည့်ကမ်းရိုးတန်း နှိုင်းကမ်းဂေါ့ဆိုင်ဆံ့၊ ပခမ်းစွင့် တု၊ရှိုက်ကမ်း ရှင် 2-ပီဂူလုံး၊ တေ၊လုံးထိုင် 2-ပီစလး တင်းမှိုင်းရှင် 4-ပီ တိမ်တိမ်။ ပေးကပ်တင်းယိုင်းကမ်း ပေးလလီ၊ကွက်၊မး ကွမ်တင်းသုတ်ဆန်းစတု ပေးထိုင် 4-ပီတိမ် ယဝ်ဂေး၊ ဂူဆဲရှိုင်းကမ်းစပ်တင်းသိုင်၊ တေလုံးပွက်၊မှိုင်းယူ၊ ဝါဆဲ၊ဂပ်၊မှိုင်းလင်သေစလး ပေးထိုင် 3 ပီဂူဆဲ၊ လွင်၊တေစိုဆဲးစပ်၊မးလုံး ဆဲးမှိုင်း ထဲဆဲထိုင်ပွက်၊ဆိုင်။ ပေးလလီ၊ကမ်းဆဲ မဆဲးလိုင်လိုင်ဝေး တူလုံးစားပွတ်ဆဲ၊ နှိုင်းကမ်းလိုင်းကမ်း မီးဆဲးကတ်တင်းမေ တီးဆဲးဆဲးကမ်း စားတင်းလံပီပူဆဲးမးဆဲး သမ့်မှိုင်းပွက်၊မှိုင်း၊ ပခမ်းတင်းယပ်၊ လင်းဆဲးပေးလိုင် သိုင်ဂးသိုင်ဂူ တု၊မိုက်ကမ်းဂူဆဲးမှိုင်းထိုင်။ တု၊တေမူဆဲး စမးလွင်၊ပေးလလီ၊ကမ်းဆဲ မှိုင်းဆဲးလိုဆဲးဆဲးဝိမ်းပိုင်း 2013 ဆဲးမက်မးမးဝေး လွင်၊ဝင်းစပ်ပွက်၊မှိုင်းယူ၊ ရှင် 3 ပီဆဲး ပီဆဲ 1 လိုဆဲဆဲ သေဝေးလင်ဆဲး သမ့်မှိုင်းယွမ်းဝေးပီဆဲ 1 ဝမ်း-ဆဲယဝ် (IOM, 2013.)။ မှိုင်းလိုဆဲးမာတ်စွဲ ပီ 2014 ဆဲး တီးဆဲးသမေး ဖွင်းတီးဆဲးမှိုင်းထဲ ကွက်၊စေးစေးစ ဆဲးကုတ်ပခမ်း စားယမ်း 180 ဝမ်း (6 လိုဆဲ) ဝေး တု၊တေ၊ကု၊ယူဝီသု၊ ပခမ်းရှိုင်းကမ်းဆဲးမှိုင်းထဲသေစလး မက်မာတ် ပီဆဲပေးလလီ၊မှိုင်း ဆဲယဝ် (IOM 2014a) ။ ပီဂူသမ့်ဝေးဆဲသေတု၊ လူပွင်လိုင်းကမ်း၊ပိုဆဲဖေဝ်၊ပီဆဲတင်းကမ်း ယွမ်းပိုင်း၊ ပခမ်းရှိုင်းမှိုင်းစပ် သုတ်ယိုင်းယင်းဂေးပီဆဲလုံး။ ကိုင်ဆိုင်လွင်၊ဆဲသေ နှိုင်းကမ်းပီဆဲလံရှိုင်းဂေး၊ ကမ်း၊ဖွေမှိုင်း၊ ဂးတေလုံးကွိုင်းဂု၊ ဂးတေလုံးပွက်၊ဝေး၊သံ၊မှိုင်း တု၊တေစိုဆဲးစပ်၊မးမှိုင်းထဲ ပီဆဲတင်းကမ်းထိုင်၊ဂမ်းဆိုင်။ နှိုင်းကမ်းစပ်လုံးပွဲ၊သမ့် ဆဲးတွမ်းဖွေဆဲးလီကမ်းမးတီးမီးပွဲဖေတ်သပွတ်၊ မှိုင်း လိုင်းဆဲ၊ ပခမ်းသင်စုမ်း ယွမ်းပိုင်းလုံးမှိုင်းစပ်၊ဆဲးပိုင်းမှိုင်း၊ ပီဆဲလိုင်းမှိုင်း။ ရှိုက်လိုင်းဆဲသေ တေ၊ပေးထိုင်လင်သိုင်၊ပီ 2014 ဆဲးလူပွင်လိုင်း ထဲ လွင်၊ပိုဆဲဖေဝ်၊ ပီဆဲတင်းကမ်းဝေး ပခမ်းရှိုင်းကမ်းစပ် မှိုင်းလှိုင်းလိုင်းလှိုင်းသိုင် (မှိုင်းထဲပီဆဲ) လုံးဆဲယဝ်။ ပေးထိုင်ဖွင်းဆဲးဂေး နှိုင်းကမ်းစပ်တင်းဆဲတင်းလုံး ဆဲပူပိုဆဲပူပိုဆဲသီဆဲမဆဲး သမ့်ပေးလုံးစား၊စီး၊သမ့်မဆဲးယဝ်။

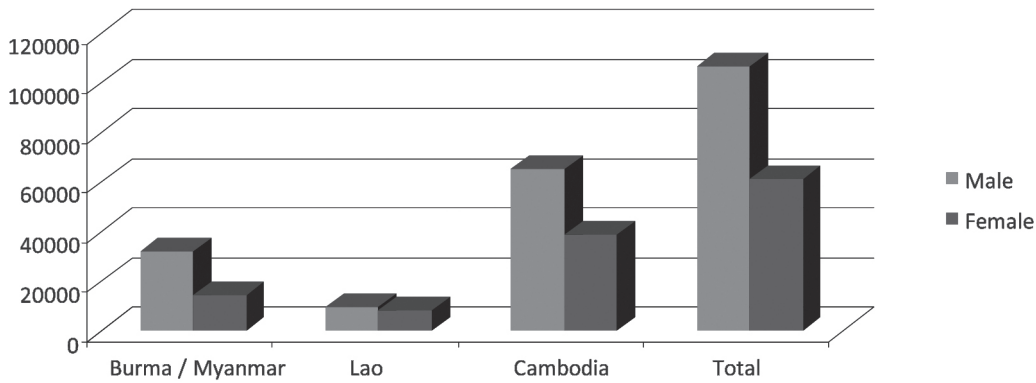
ကိမ်းကူပေးမှု (MOU) နှင့် ဂါခင်တမ်းဝင်းပက်ပိုင် ခန့်ခွဲခြား ဂါခင်မှိုင်း

ယိုင်းကမ်းလှည့် ကိမ်းကူပေးမှု စတု တု၊တိုက်သုမ်း ပီးဆွင်၊နှိုင်းကမ်းယာဆဲမှိုင်းစပ် ဆဲးရှိုက်စပ်တေလွင်၊တင်းသိုင်း (regular channel) သေ စပ်၊ကွက်၊မှိုင်းပိုဆဲး၊ မှိုင်းဆဲ၊ စေးပိုင်းမှိုင်းထဲ စလး မှိုင်းရှိုင်းရှိုင်းလှိုင်းဆဲ။ လွမ်းဆဲ၊စေးလုံးလှိုင်း တု၊ကမ်းလှိုင်းကမ်းဝေး၊ဆဲး ကိမ်းကူပေးမှုဆဲး ပီးဆွင်နှိုင်းကမ်းစပ် တေလုံးမီးလိက်၊မု၊ လိက်၊ရှပ်ရှပ် တီးလင်းဆဲး ပေးလိုင်ပိုလီဝါမ်း စလး ဂါခင်ဂေးမီးတိတ်၊ဆဲတ်၊ လူးဂူဆဲ၊ လွင်၊တေစပ် လုံးဆဲးမှိုင်းထဲ (မှိုင်းမှိုင်းလှိုင်းပိုင် ကမ်းတမ်းဝင်းဝဲ)။

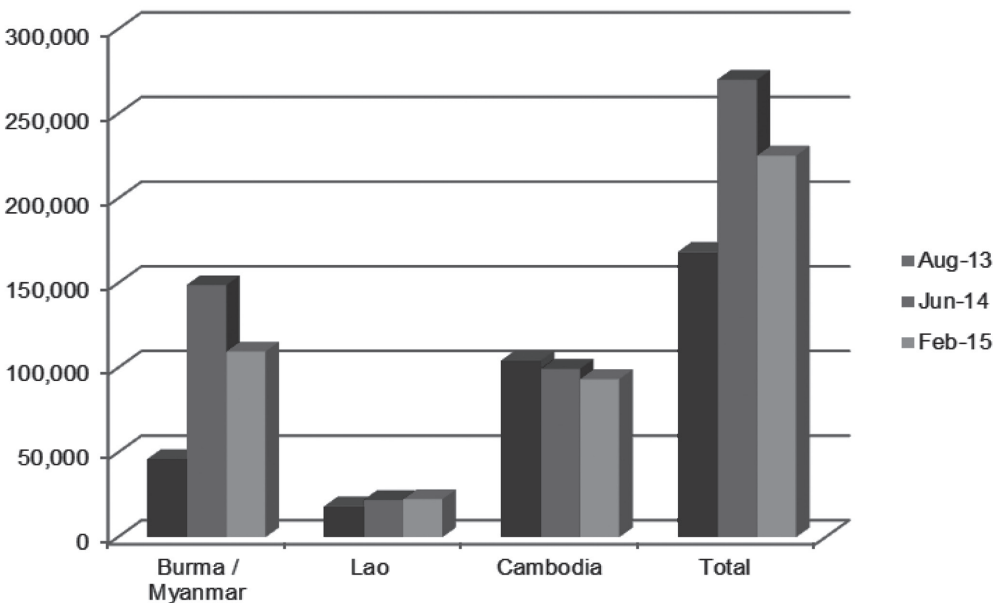
ပိုင်ကမ်းဝေးဆဲ တင်းစတု၊ပေးလိုင်/လင်းဆဲး တီးမှိုင်းထဲ။ ပေးလိုင်ဂေး၊ဆဲး မဆဲးလှိုင်းလုံးပိုဆဲဖေဝ်၊ လွင်၊ဆဲးဂါခင်ကမ်းမဆဲးလှိုင်း၊ဂူဆဲး ရှိုက်ကမ်း တီးလှိုင်းကတ်၊ရှိုင်းမှိုင်း မှိုင်းထဲပိုဆဲး။ သင်လိုင်းဝေး ဂူဆဲးရှိုက်ကမ်း ကမ်းမဆဲးလှိုင်းဆဲ ကမ်း၊မီးဂူဆဲးထဲဂေး၊လှိုင်း မးတိတ်၊တေ၊ တင်၊လင်းမးဆဲလိုင်း လှိုင်းကတ်၊ရှိုင်းမှိုင်းထဲ တေကွက်၊ပခမ်းပိုင်းစတု (quota) တု၊လင်းဂူဆဲးဆွက်၊မှိုင်း။ ဂမ်းဆဲး လှိုင်းတီးမှိုင်းထဲသေ ဂမ်းသိုင်း၊ပွဲ၊ ပွဲးလှိုင်းတီးမှိုင်းမာဆဲး လွင်၊ဝေးလှိုင်း၊ရှိုင်းရှိုင်းကမ်း လံဂေး၊လံဂူဆဲး-ဆဲးဂူဆဲး၊ မဆဲး(ပေးလိုင်ထဲဂေး၊ဆဲး) လွင်၊မီးတိုင်းတင်း တေရှိုင်းကမ်းတင်၊မှိုင်းတင်၊မှိုင်း မးရှိုက်ကမ်းမဆဲးလုံး။ ပေးဝေးနှိုင်းကမ်း ရှိုင်းယဝ်ဆဲးဂေး၊ ဂေးပီဆဲပေးလိုင်ဆဲး တေလုံးလိုင်လိုင်စခမ်း ငင်းလုံး/လှိုင်းလုံး ဆဲးဂါခင်မဆဲး ပီဆဲသင်/မီးသင် ဝင်းဖဲဆဲးလှိုင်းလံလံ၊ လှိုင်းလှိုင်းဆဲ။ လှိုင်းသေဆဲး ဂေးပီဆဲလှိုင်းလင်းဂေး၊ တေလုံး ရှိုက်လီလှိုင်း-ယွမ်းရှပ်လုံးလှိုင်းလုံးဆဲးဂါခင် လူးဂူဆဲး။ ပေးဝေးတု၊ကမ်းလှိုင်းကမ်းလုံးယဝ် လှိုင်းလှိုင်းလင်း ဂူဆဲးနှိုင်းကမ်းဆဲး တေလုံးသင်လူး လင်းဆဲးတီး မှိုင်းမာဆဲး စလး မှိုင်းထဲပို။ နှိုင်းကမ်း လှိုင်းတင်၊လီဆဲလီဆဲ စပ်၊မးမှိုင်းထဲသေ တေလုံးပခမ်း ‘ဖေ၊ပေးယူ၊လီဂူဆဲးမှိုင်း-လိုင်းထဲ ဂူတ်၊ထဲပေးယူ၊လီဂူဆဲး။ ပေးဝေးဖေဆဲ၊ လွင်၊ဂူတ်၊ထဲပေး ဖေ၊ပေးယူ၊လီယဝ် တင်၊ယွမ်းပွဲဖေတ်သပွတ်၊ စလး ပွဲနှိုင်းကမ်းမှိုင်းမာဆဲးလုံးယဝ်။ စေး၊ကိမ်းကူပေးမှု၊နှိုင်းကမ်းဆဲ ပေးလိုင်ကမ်းဆဲ ဂေး၊ကမ်းတင်တု၊ပေးလိုင် (ပွဲးလှိုင်းရှိုင်းလင်း) စလး နှိုင်းကမ်း (ဂေး၊ကမ်းတေမးရှိုက် ကမ်းမှိုင်းထဲ) ဆဲး တေလုံးလှိုင်းလုံးမှိုင်း ဖေ၊ဆဲးလင်းဆဲးတီးမှိုင်းမာဆဲး ဂမ်းသိုင်း။ ဂးတီးလှိုင်းလှိုင်းထဲဂူဆဲးစပ်၊မှိုင်း (တေးမေး) ဖေ၊ ထဲဆဲးလင်းဆဲးတီးထဲ တေကွက်၊ပခမ်းဝီသု 2 ပီ တိမ်တိမ်။ ပေးကပ်ပိုင် ပေးလလီ၊စပ်ဝေးစတု တေ၊ကု၊ယူမဆဲးလုံးထိုင် ပွက်၊ဆိုင်၊တု၊2 ပီ။ ပေးယဝ်ဆဲးဂေး ဂူဆဲးနှိုင်းကမ်းစပ်၊ရှိုက်ကမ်း ‘ပွဲဆဲကုတ်၊ ရှိုက်ကမ်း’ တီးစလးဝင်းကမ်းလင်းဂပ်၊ တေရှိုက်ကမ်းဆဲးလုံးယဝ်။

တေ၊ထိုင်လိုဆဲ ဂူလုံး ပီ 2013 ဆဲး မီးနှိုင်းကမ်းယာဆဲမှိုင်း မှိုင်းမာဆဲး 36,650 ဂေး၊စပ်၊မးလှိုင်းပိုင် ဆဲးတင်းကိမ်းကူပေးမှုဆဲယဝ်။ ထိုင် လိုဆဲးဂူဆဲး 2014 ရှိုက်ဂူဆဲးမှိုင်းမး မီး 148,841 ဂေး၊ဆဲသေ မှိုင်းဆဲးလိုဆဲ ဖွဲပိုင်၊ဂေး 2015 ဆဲး ယွမ်းလှိုင်းဂူ၊ ထိုင် 109,662 ဂေး-ဆဲယဝ် (IOM Thailand, 2013b 2014b 2015a)။ ဖွဲပိုင်ဂါခင်ဝင်းစပ် ကမ်းဝေးဆဲ လွမ်းဆဲ၊စေးတု၊ကမ်းလှိုင်း ကိမ်းကူပေးမှု တမ်းဝင်းသေစလး လိမ်မှိုင်းတေမဆဲး ကိမ်းကမ်းတု၊တေမးပီဆဲလက်၊ လုံးဂါခင်ကပ်နှိုင်းကမ်းစပ်၊မးဆဲးမှိုင်းထဲ။ ပေးတိတ်၊ဆဲးဂါခင်တု၊ကမ်း တေလုံးရှိုင်းဝေး ယိုင်းမာကိမ်းကူပေးမှု ကမ်း၊စင်၊လုံး ယွမ်းပိုင်းမီးဂူဆဲးမး လှိုင်းလိုင်းလှိုင်း ဖေသုတ်၊ကမ်းစုတ် မီး 830,549 ဂေး (လှိုင်းဖေ၊ ဂူမ်းစွင်း နှိုင်းကမ်းဆွက်၊မှိုင်း၊ ဆဲး 2014) (Office of Foreign Workers Administration, Nov . 2014)။ လွင်၊တင်းကမ်း ကိမ်းကူပေးမှု ကမ်း၊ပေးပီဆဲကမ်းဆဲ မီးယူ၊လံလှိုင်း၊ လွင်၊ရှိုင်းသိုင်းထဲ။ ဂူလုံးဂေးဝေး လွင်၊တင်းကမ်းဆိုင်စတု ပီဆဲးဂေးလုံး၊မဆဲးယဝ်။ လွမ်းဆဲ၊ မူလ ဆဲထဲပီ၊ ရှိုက်ကမ်းစု၊ရှိုင်းစတု နှိုင်းကမ်းလိုင်းကမ်းစပ်၊မးတင်း ကိမ်းကူပေးမှုဆဲး စာပွဲစာပွဲမဆဲး ဆိုင်၊ဂေးလုံးသိုင်၊ ဂေးလုံး၊ 24,000 ဝတ်၊ပိုဆဲးထဲ-ဆဲယဝ်။ ပေးမးသွမ်း၊ပိုဆဲး တေ၊လု၊ကေးမဂ်ကမ်းဂေး USD 740 ။ ဂေးလုံးလုံး၊ဆဲ မီးကမ်းတင်းဂေးစခင်းပိုဆဲး ကမ်းနှိုင်းကမ်းဆိုင်၊လုံး ရှိုက်ကမ်းတင်းပီ သာမ့်ပုဆဲးဆိုင်၊ပုဆဲးယဝ်။

ဇယား ၁ - နှိုင်းကားယာခင်းမိုင်း ကိုင်းလုံးလှိုင်းကိုင်းကွမ်းပိုင် MOU ဂူခင်းခိုင်းမိုင်း၊ ယိုင်းလုံး ကွမ်းခင်း, လုံးငါခင်းမိုင်းလှိုင်းခင်းကေးဂတ်.သ် ၂၀၁၃

ဇယား ၂ - နှိုင်းကားယာခင်းမိုင်း ကိုင်းလုံးလှိုင်းကိုင်းကွမ်းပိုင် MOU ဂူခင်းခိုင်းမိုင်း၊ ယိုင်းလုံး ကွမ်းခင်း, လုံးငါခင်းမိုင်းလှိုင်းခင်းကေးဂတ်.သ် ၂၀၁၃ လှိုင်းဂျိုင်း ၂၀၁၄ ဧလး လှိုင်း ဖြိုပ်.ပိပ်.ရီး ၂၀၁၅

ဂါခင်းထတ်းထွင် ဂူခင်းကိုင်းမိုင်း

မိုင်းပီခိုတ် ၂၀၀၇ ဝါးသေလှိုင်းလုံးမိုင်း ဧေးတူဂ်းလှိုင်း MOU ယဝ်ခဲသေ တျ.ပံ.လုံးရှိုတ်းဂါခင်းကွမ်းဂျိုင်းခင်းဂပ်.။ လှိုင်းခဲလှိုင်းပွင် လှိုင်းမိုင်းထံးစတုလာတ်းဝျး ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်း ကိုင်းကားလုံးလှိုင်းကိုင်းကွမ်း ဝှ်ခေါတ်သပွတ်,လှိုင်းခါး ဧလး ဝှ်ခါးလှိုင်းရှိုင်းဂါခင်း ကားကိုင်း ဝျးတေးဂေး ၃၈/၁ (၇၁.၃၈/၁) ခဲခဲ ပေးသိုင်းပီခဲလှိုင်း တေလုံးလှိုင်းကိုင်းကွမ်း တျ.လုံးဝှ်ဂပ်းတူပ် လှိုင်းခါးခဲယဝ်.။ ကားခဲပီခဲခဲခဲ တွမ်းမိုင်းလှိုင်းခဲခဲ မျးပိုတ်,လှိုင်းတီးခဲခဲမိုင်းထံးသေ ထတ်းထွင်ဂူခင်းရှိုင်းဂါခင်း မိုင်းဖွံ့,မိုင်းမခဲ.။ ပေးခေါခဲ,ခဲတွမ်း ထတ်းထွင်ခဲဂေးတေ ကွတ်,ပခဲ ဝှ်ခေါတ်သပွတ်,လှိုင်းခါး ခင်း,ရှိုပ်တေသိုပ်,ရှိုတ်းဂါခင်းလုံးခဲခဲမိုင်းထံး ကွမ်းပိုင်မါမီးဝျးခဲ.။ ယွခဲပိုင်းဝျး ဧါ,လှိုင်းပွင်လှိုင်း မါခဲသမ့် ကမ်,မီးလှိုင်းတူင်းခိုင်ခိုပ်,ခဲခဲလး ခဲခဲပင်ဂုမ်ဖွင်းလှိုင်းလှိုင်းထံးခဲခဲပီ ၂၀၀၈ ခဲခဲ လှိုင်း,လုံးတီးတတ်းဝျး ပခဲခါးယမ်းထံး ၂ ပီ တေး, ပေးထိုင်ခဲခဲထံ ၂၈ လှိုင်းဖွံ့ပိုင်,ရီး ပီ ၂၀၁၀ ခဲယဝ်.။ လှိုင်းတေး,ခါးယမ်းထံးခဲ ခင်း,ရှိုပ်ရှိုင်းဂါခင်းယာခင်းမိုင်းခပ် ပေးတေခပ်,မျးရှိုတ်း လှိုင်းဂူတ်,ထတ်း ဂူခင်းဂိုက်းမိုင်းခဲခဲ ဝှ်းယဝ်တီမ်ထုခဲခဲဝျးခဲ.။ ခဲခဲပီခိုတ် ၂၀၀၉ ခဲခဲ လှိုင်းပွင်လှိုင်းမါခဲခဲ ဧတ,တင်းပုံပခဲ တီးထတ်းထွင် ဂူခင်းဂိုက်းမိုင်း ၃ တီး ခဲခဲခဲလိခဲ တျးခီးလိဂ်း၊ မျူ,ဝတီး ဧလး ဂေး,သွင်, ဂူလုံးဂျးဝါးမျး ခဲခဲဂျးတီးဝိုင်းဂယွင်း ခဲခဲမိုင်းထံး။ ဂူလုံးဂျးဝျး ပိုတ်,လှိုင်းမျးတူဂ်းလှိုင်းခဲလး မီးရှိုင်းဂါခင်းယာခင်းမိုင်း မိုင်းမခဲ, ၁၄၂,၀၀၀-ဂေး, မျးရှိုင်းလှိုင်းကိုင်း ယဝ်တူပ်,လိငါမ်းဂျ, တေး,ပေးထိုင် ဝခဲထံ ၂၈ လှိုင်းဖွံ့ပိုင်,ရီး ပီ ၂၀၁၀ (လှိုင်းမူလခဲထံမိပ်, ၂၀၁၂)။ ခင်း,ရှိုပ်ခဲတွမ်း ဂါခင်းလှိုင်းကိုင်း တေလိမ်းယဝ်တူပ်,ခဲခဲ သမ့်ပိုတ်, တီးထတ်းထွင်ဂူခင်းဂိုက်းမိုင်းထံး ၃ တီးခဲခဲမိုင်းထံး။ လှိုင်းသေခဲခဲ တေး,ပေးထိုင် လှိုင်းဖွံ့ပိုင်,ရီး ၂၀၁၃ သမ့်မီးခဲခဲတီးပိုတ်,ဂှ်ပိုတ်,ဂါခင်း လှိုင်းကိုင်း/ခဲခဲထံပီခဲ လှိုင်းခါး One Stop Service Centers (OSSCs) ကမ်,ခဲခဲ “သုခဲဂါင်တီးဂှ်ပိုတ်, ဝှ်ဂိုပ်,ဂပ်းရှိုင်းဂါခင်း” ၁၁-တီး

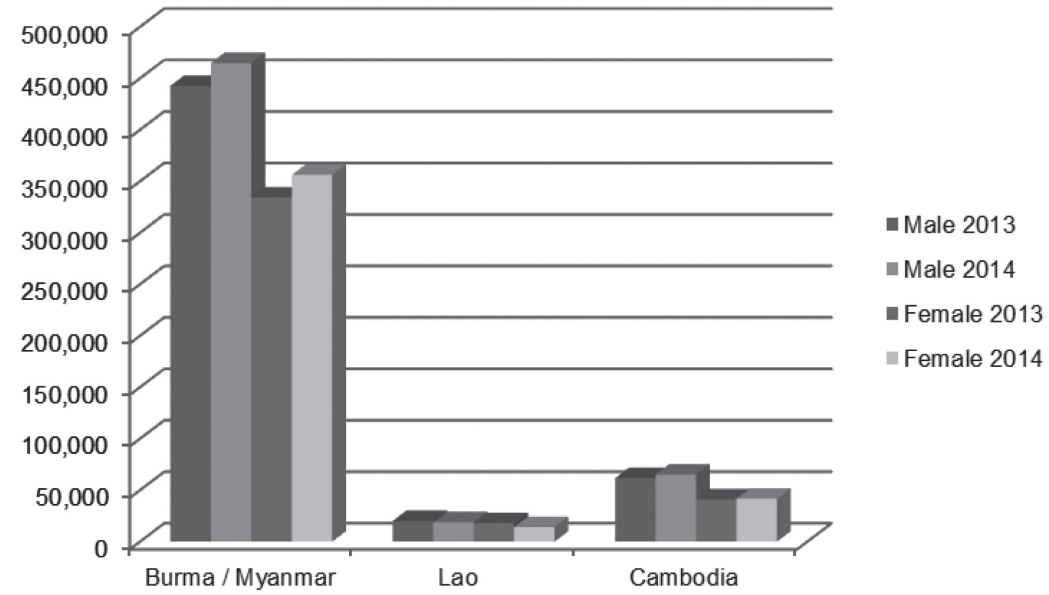

ဆံ့ယဝ်။ စလးဝ်းကဆံ့ပိုတ်, တီးရှပ်ရှပ်တီးဂါဆံ့လုင်းလုင်းဆဆံ့ ရှမ်းပုး ဂဆံ့ဗျာပူဝ်း၊ ဗွဆံ့ဒ်ဆံ့, ဂ်းမံ, ဂ်းရှား၊ ပထုမ်ထုဆံ့၊ ဂဆံ့ဒ်၊ သွင်စလး၊ သမုတ်, သဂွဆံ့၊ သမုတ်, ပဂါဆံ့၊ သု,ဂါတ် ထုဆံ့၊ ဂယွင်း စလး တါဂ်, -လုင်းဆံ့ဝုးဆံ့ယဝ် (OM Thailand, 2013a)

လုင်ပွင်လုင်းမိုင်းထံး တေ,ပဆံ့စားယါမ်း စဂ်တွဆံ့တု,ထတီးထွင်ဂုဆံ့ဂိုဂ်းမိုင်း ပွဂ်းထီဆိုင် ထိုင် ဝဆံ့ထီ 28 လုင်ဖှိပ်ပိုင်,ဂီး ပီ 2012၊ ပွဂ်းထီသွင် ထိုင်ဝဆံ့ထီ 14 လုင်ကျဆံ့ 2012၊ စလးပွဂ်းထီသါမ် ထိုင်ဝဆံ့ထီ 14 လုင်တီးသိမ်,ပိုင် 2012။¹ လွင်းသုတ်လုင်းဝဆံ့သေ တေ,ပဆံ့ထီမို, ပဆံ့ဆံ့စတု ပီဆံ့ပေ,လလီ, ဗွင်ဖေ,ဂါဆံ့ထတီးထွင်ဂုဆံ့စဝ်းဆံ့မိုင်းထံးယဝ်။ တေ,ပပေးထိုင် လုင်ဆေးဂတ်သ် ပီ 2014 ဂေး ဆင်,ရှပ်ဂါဆံ့ထတီးထွင်ဂုဆံ့ဂိုဂ်းမိုင်း တေယဝ်တုဝ်းဆဆံ့ လုင်ပွင်လုင်းထံး ယင်းတိုဂ်တေ,ပဆံ့ယု, (IOM Thailand, 2013b)။ ဂုလုင်းဂုး ဝါးသေလုင်ပွင်လုင်းသိုဂ်း ဂုမီးဂမ်ဂေး စဂ်တွဆံ့ဂါဆံ့ဆံ့ လုင်းဂိုတီးယိုတီးဂု,ဆံ့ယဝ်။ ပါးဆွင်ရှင်ဂါဆံ့ ဂါဆံ့လုင်းပေးလိုင်/လဝ်းဆံးစဝ်လံး တါဂ်,ယိုဆံးဝ် တေ,ပတေပီဆံ့တါဂ်ဂါဆံ့ဆဆံ့ စဝ်ယင်းပံ,လံးဝ်းပေ,လုင်းထုတ်,လုင်းစါဝ်းဆံ့သေတေ, စဝ်ယု,လံး-ရှပ်တီးဂါဆံ့လံးဆံ့မိုင်းထံးဆံ့ လုင်း စါဝ်း တေ,ပပေးထိုင် ဝဆံ့ကျ,ယုမဆံးသီင်း။ လွင်းဆံ့ဖေ,လဝ်းဆေးတီးစဝ် သပံးလိုင်ဝုးစတု ယွဆံ့ပိုင်စဝ်မီး ဝ်ထေးဂေး 38/1 (၇၅၃၈/၁) ပီဆံ့ဝ်ဂါဆံ့ဂွဆံ့ဂါဆံ့ဝုး ဝ်ရှင်ဂါဆံ့ ဂါဆံ့ဂသုင်းဖေ,ဂုမီးစွင်းဂါဆံ့ဆံ့မိုင်း (Ministry of Interior) ဂွဂ်,ဝ်ပဆံ့ဆဆံ့စလး ပေးမီးဝ်ဂါဆံ့ ဆံ့ ဂု,တါဂ်,လဝ်းဂါဝ် ဝ်ရှပ်တီးဂါဆံ့ လံးတီး ဂသုင်းဂိုင်းငါဆံ့ (Ministry of Labour) လံးဆံ့ယဝ်။ ဂါဆံ့ဆံ့ဂေး လွမ်းဆင်, လဝ်းဆေးတီးစလး ဝ်းစဝ် လုင်းသီဆံးသါမ်ဝါမ်ဆဆံ့ ဂုဆံ့ရှင်ဂါဆံ့ယါမ်မိုင်း လုင်းယိပ်းဝ်ရှင်ဂါဆံ့ဆံ့ဝ်ဂေး သွဆံ့,ဝုးပံ,စဝ်းပီဆံ့တါဂ်ဂါဆံ့။ ယွဆံ့ပိုင်ဆံ့စလး တေ,ပပေးထိုင် စဝ်းရှပ်တီးပီဆံ့တါဂ်ဂါဆံ့ လွမ်းဆင်,ပဂါးပိုင်မါမီး မဂ်းမဆံးဝ်ဆဆံ့သေ မီးဝ်ဖေတုသပွတ်,လုင်းစါဝ်း မိုင်းဖှိပ်,မိုင်းမဆံးစတုတိုဂ် လါဂ်ထုဂ်,လဝ်းဆေးတီးထံး သုင်,ပွဂ်းစိုဆံးယု,ဂါမ်,ရှင် (IOM Thailand, 2013b)။

တေ,ပထိုင်လုင်ကျ,လံး, ပီ 2013 ဆဆံ့ ရှင်ဂါဆံ့ယါမ်မိုင်း မိုင်းမါဆံး မီး 778,258 ဂေး၊ ရှင်ဂါဆံ့ဂမ်,ပေးတီးယိုဝ်း 89,618 စလး ရှင်ဂါဆံ့ဂုဆံ့လါဝ်း 31,782 ဂေး, လံးစဝ်းဆံ့ဂါဆံ့ထတီးထွင် ဖေသုတ်,သဆံ့ဗျာတ်သေ မီးဝ်ရှင်ဂါဆံ့ စဝ်းစွင်,တြေးယဝ်-ဝုးဆံ့ (IOM Thailand, 2013b)။ ထိုင်လုင်ဆင်,ဝ်မီးပိုင်, ပီ 2014 ဆဆံ့ ရှင်ဂါဆံ့ယါမ်မိုင်း ဂါဆံ့လုင်မိုင်းမါဆံးမုးသေ လံးဖေ,ဂါဆံ့ထတီးထွင်ဖေ သုတ်,သဆံ့ဗျာတ်ဆဆံ့ မီးယု, 82,081-ဂေး,ဝုးဆံ့ယဝ် (Office of Foreign Workers Administration, Nov-2014)။ စဂ်တွဆံ့ဂါဆံ့ထတီး ထွင် ဖေသုတ်,သဆံ့ဗျာတ်ဆဆံ့ ဆေးတီးရှင်ဂါဆံ့ တေလံးရှပ်တီးလွမ်းဆဆံ့ မီးယု,လံးတွဆံ့။ ဂု,လုင်,လံး, ဆံ့စဂ်တွဆံ့ ဂါဆံ့ထတီးထွင်ဂုဆံ့လုင်း မိုင်း ဖေသုတ်,သဆံ့ဗျာတ်ဆဆံ့ 3,100 ဝါတ်, (မုဂ်း 100 တေ,ပ,လု,။)။ ဂုလုင်းဂုး ဂါဆံ့စတုမဆံးစတု တီးဂါဆံ့လံးရှပ်ဆံ့ရှင်လွမ်း လုမ်းမူလဆံ့ထီမိပ်, တွဆံ့သွင်ဆဆံ့ဝုးစတု ပေးသွဆံ့,ပုး ဂုးပွဲးလုး/ဆေးဆေးစဝ်ဆံ့ သီင်းယု,မုဂ်း 12,000 ဝါတ်,ဆံ့ယဝ်။ ဝုးဆဆံ့သေတေ, ပိုင်ဂါဆံ့ဆံ့ ယင်းတိုဂ် ရှပ်ဝုး မဆံးထုဂ်,လုင် လံး ၂၀, ဂါဆံ့လုင်ပွင်တိုင်းထံး စလး လုင်ပွင်လုင်းမါဆံး တုဂ်းလုင်းဂါဆံ့ခိုင်ဆဆံ့ယု,။ ပေးရှပ်တီးလွမ်းပိုင် MOU ဆံ့လိုင် မိုင်းလိုင်ဆင်, လါတ်းမုးမိုင်းလဝ်ဆဆံ့ ဂု,လုင်,လံး,မဆံးတေတုဂ်းမုဂ်း 24,000 ဝါတ်,ဆံ့ယဝ်။

နိပ်း 3 - သါမ်ရှင်ဂါဆံ့ယါမ်မိုင်းလုင်းလံးလုင်းလုင်းလွမ်းပိုင် NV ခဂ်,တွဆံ့ဂါဆံ့ထတီးထွင် ဖေသုတ်,သဆံ့ဗျာတ်,ဂုဆံ့ရှင်ဂါဆံ့မိုင်း၊ ယိင်းလံး လွမ်းဆင်,လံးငါဆံး မိုင်းလုင်ဆင်ဂေး ဂတ်.သ် 2013 စလး လုင်ဆင်,ဝ်မီးပိုင်, 2014

¹မိုင်းဝဆံ့ထီ ဂုဆံ့,ဆိုင်ဂီး 2013 ဆံ့ဖွင်းလုင်လုင်းထံး မဂ်းမဆံးပဆံ့ ဂုတ်းမါမို, တေ,ပထုမိုမိုဝဆံးထီင်း 120 ဝဆံ့ (တေ,ပထိုင်ဝဆံ့ထီ ဂေပဂလ်, 13, 2013) ဆဆံ့ ပုဆံးတု,ဂုဆံ့ရှင်ဂါဆံ့ လုင်းဂါမ်,မီးဝတ်းဝ်းစလး လုဂ်းလါဂ်းစဝ် လုင်းဂါဆံ့စဝ်းမုးမီးယု, တီးဆံ့မိုင်းထံးဆံ့ ရှပ်လံးယဝ်တုဝ်း လွမ်းဆင်,ဂါဆံ့ဝါဂ်းဖေပိုင်ဂုတ်း မါ။ မိုင်း လုင်ဆင်ဂေပဂလ်, ဝဆံ့ထီ 9 ဆဆံ့ ဖွင်းလုင်လုင်းထံး မဂ်းမဆံးတေ,ကျ,ယုပဆံ့ တေ,ပထိုင် လုင်ဆေးဂတ်သ် 11 ပီ 2013၊ ဖှိပ်ထိုင်ဝဆံ့ထီ 6၊ လုင်ဆေးဂတ်သ် ဆံ့ပီ 2013 ဆဆံ့ ဖွင်းလုင်လုင်းထံး ပွင်,လုင်ရှပ်တီးပဆံ့ ဝ်ထေးဂေး 38/1 ဂါဆံ့တေယု,သပံးလံးဆံ့မိုင်းထံး လုင်းစါဝ်း - ရှပ် 1 ပီ ဖွင်းမိုင်းစဝ်ဝ်းဝ်ဖေတုသပွတ်, တီးမိုင်းဖှိပ်မဆံးဆဆံ့,ရှင်ဂါဆံ့ယါမ်မိုင်းတါဂ်းသီင်းမီး 252,019-ဂေး, (စမီဆံ့ 113,228-ဂေး,လါဂ်း 62,697-ဂေး,မါဆံး 76,094-ဂေး) မီးသုဆံ့,လွမ်းဆင်, ဂုတ်းမါတေ,ပထုဆံးဝ်ဂပ်းတုဝ် လုင်းဆံ့လံး-ဆံ့ယဝ်။

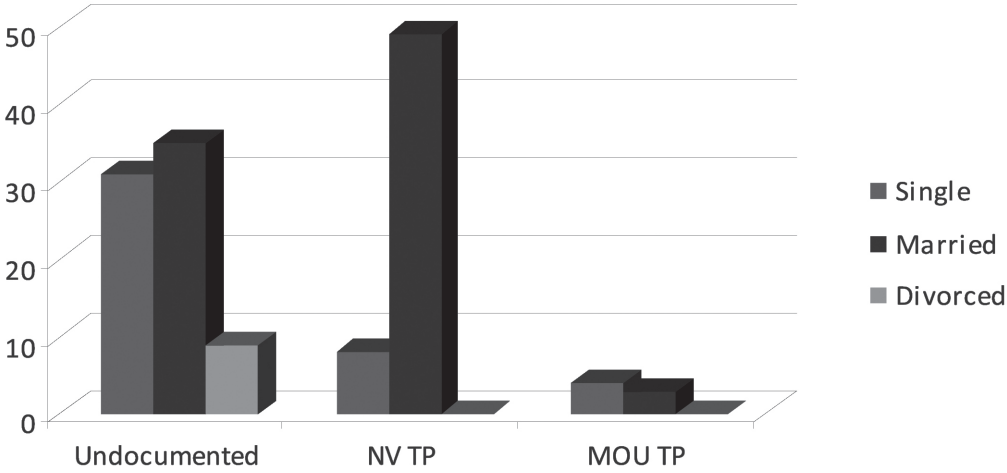
တွဲခင်း 1 ငင်းလုံးလွင်းနှိုတ်းဂါခင် ငလး ကခင်း.ထါခင်း နှိုင်းဂါခင်းခမ်းမိုင်း

ပိုခင်းဂိုပ်း ဟူးတွပ်.ခေးထါမ်

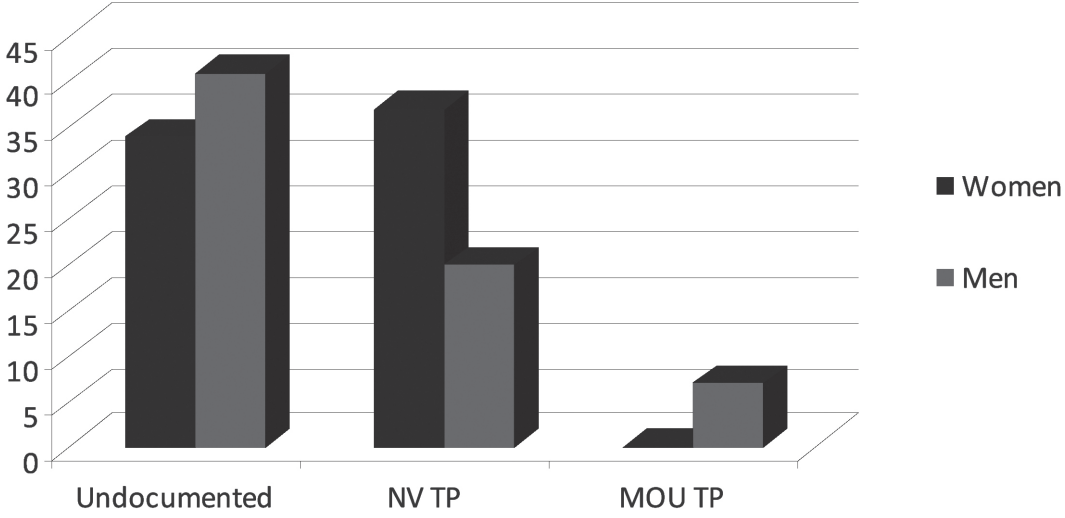
ခေးထါမ်ဂုမ်.တွဲခင်းခိုင်း ပုခင်းတု.ဂါခင်းခူခိုင်းခူ.ဖိုခင်းခိုင်း ယိုင်းလူးငင်းလုံးခေးဂါခင်း ဂါဂ်.လူလုံးတီးနှိုတ်းဂါခင်း ငလး ငင်းလုံးဝတ်းဂို။ လုမ်းမိပ်. လူင်းပိုခင်းတီး ဂိုပ်းခေးမုလ်းမုး ခိုင်းလို့ခင်းခူဝ်.ဝိမ်.ပိုဝ်, — တီး,သိမ်.ပိုဝ်, ခိုင်းပီ 2013။ ခိုင်းခင်း မီးနှိုင်းဂါခင်းမိုင်းမါခင်း 139 ဂေး. (ခါင်းယိုင်း 71 ဂေး. လုံး 68 ဂေး.) တွပ်.ခေးထါမ်ပခင်းမုး။ ဂါခင်းခိုင်းဂုမ်.ခိုင်း နှိုင်းဂါခင်း 75 ဂေး. (ယိုင်း 34 ဂေး. ငလး လုံး 41 ဂေး.) ဂါမ်.မီးဝတ်းဂို။ ခိုင်းခင်း နှိုင်းဂါခင်း 57 ဂေး. (ယိုင်း 37 ငလး လုံး 20 ဂေး.) မီးဝတ်းဂို ဖါတု.သပွတ်.လူဝ်းခါဝ်း ဂါခင်းလုံးမုးတီး ဖါသုတ်.သခင်းခူတု။ ဂုမ်းလုံး 7 ဂေး.သမ့် မီးဝတ်းဂို ဖါတု.သပွတ်.လူဝ်းခါဝ်းလုံးမုးတီး ဂါခင်းခူဝ်.ယူး။ ဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ်ခိုင်းခေး လုဂ်မုးတီး ဂါခင်းခူဝ်.ယူး ခခင်းမီးခါ. ဂါခင်းခိုင်း ခခင်းဖါခင်းခေး ဂုမ်းသုခင်းလို့ခိုင်းနှိုတ်းဂို ဖါတု.သပွတ်.လူဝ်းခါဝ်းမုးတီးခခင်းမီးခါ။

ဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ်ခိုင်းခေးခိုင်း မီးဂုမ်းယိုပ်းဝတ်းဂို တင်းသါမ်သိခင်း ဂါ.ယု ခိုင်းခါဝ်း 25-30 ပီ။ ဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ် လိုဝ်းဂါမ်.မီးဝတ်း ဂိုခင်း 47% မီးခေးဂိုခင်း 41% ပီခေးဂိုခင်း 12% သမ့်ခေးဂိုခင်းလု။ ဂါခင်းလါဂ်.လုံးမခင်းခေး ခိုင်းဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ် ခိုင်းခေးခင်း 86% ခိုင်း မီးခေးဂိုခင်းသေ (14% ဂုလုံး ပီ.မီး) ယိုင်းဂိုဖါတု.သပွတ်.လူဝ်းခါဝ်း လုံးမုးတီးခိုင်းဂါခင်းထတ်းထွင်ဂုမ်းလို့ခိုင်းမိုင်း (ဖါသုတ်.သခင်းခူတု)။ ခိုင်းဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ်ခိုင်းခေး 7 ဂေး. လုဂ်တီး MOU မုးခင်း 3 ဂေး. မီးခေးဂိုခင်း 4 ဂေး.ပီ.မီး။ ခိုင်းနှိုင်းဂါခင်းဂါခင်း တွပ်.ခေးထါမ် ခိုင်းခေးခင်း ဂါခင်းပုခင်း နှိုတ်းဂါခင်းဂေး.သါခင်း. လိုဝ်းဂါခင်းလုဂ်မုးတီး MOU ဂေး. ပီခင်းဂုမ်းလင်းနှိုတ်းဂါခင်းဂေး.သါခင်းတင်းမူတ်း။ ဂါခင်းခင်း ခေး နှိုတ်းဂါခင်းခင်းခါခင်း. ဂါခင်းခင်းခါခင်း. ငလး ဂါခင်းခင်း.သုမ်း။

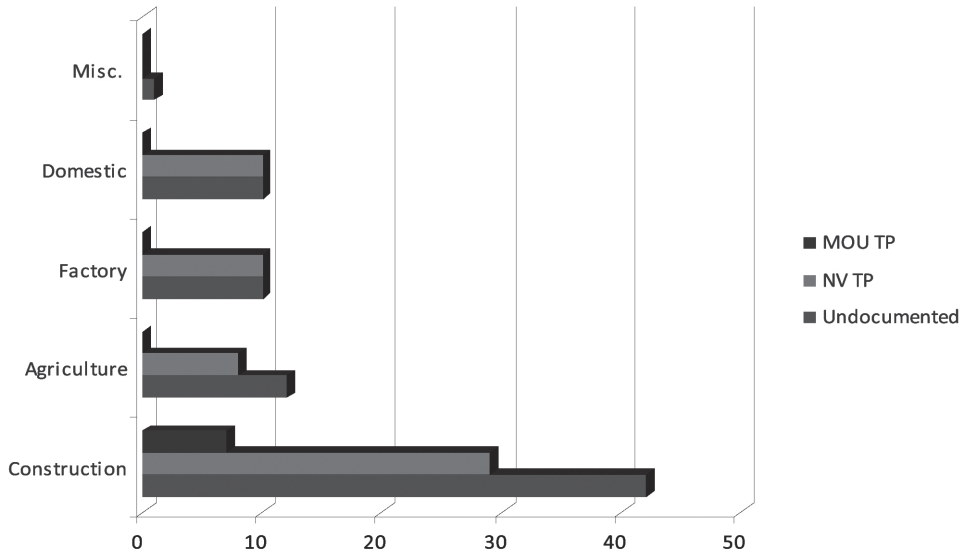
နိပ်း 4- ဖါခင်းငင်းလုံး ဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ် ငလး သိခင်းဂါခင်းလူင်းလို့ခိုင်း

နိပ်း 5- ဖါခင်းငင်းလုံး ဝတ်းဂို ဂုမ်းတွပ်.ခေးထါမ်

ဇယား ၆- ဖောင်ရှင်းငင်းလုံး လွင်းခရေးဂခင် ငလး သ်ခင်းကခင်လူင်းကိုင်း

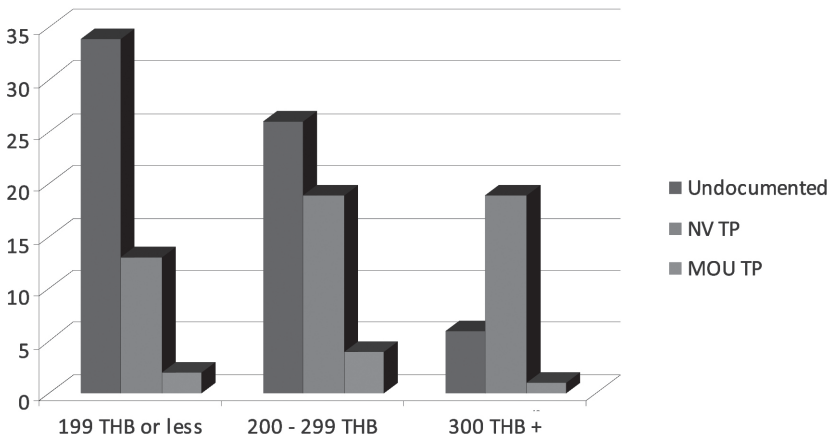

ဂးလင်း

မိုင်းခင်းလိုခင်းဂျခင်းအိပ်ဂီး ပီ 2013 အခင်း မိုင်းထံးခိုခင်းပခင်းဂးလင်း တီမ်,သုတ်းပိခင်း 300 ဝါတ်, (မွဂ်း 9 တေး,လျး) တေး,ဝခင်းတင်း မိုင်းပတ်းပိုခင်း။ မိုင်းကွခင်းတင်းစတု ကိုင်း,လှ်ကိုင်း,အခင်း စလးပိင်းလှ်စလးပိင်းအခင်း မဂ်းမခင်းဂိုခင်းဂးလင်း ကခင်တီမ်,သုတ်းဗှ်မခင်းခပ်သွခင်း, လွမ်းခင်း, ဂးယူ,ဂးဂိခင်းတီးလှ်တီးအခင်း။ ပိုင်းမိုင်း,ကခင်းဝး ဝိုခင်းဂးလင်းတီမ်,သုတ်းအခင်း ယိင်းလဂ် သျှိခင်းဝတ် ဂေး,ပိခင်းအေးယူဂ် မိုင်းထံး တူဂ်းလူင်းဂေး,တင်ဝို။ လွင်းဝးမဂ်းမခင်းပခင်း ဂးလင်းတီမ်,သုတ်း လံးတင်းမိုင်းပတ်းပိုခင်းအခင်း မခင်းပိခင်းလွင်းလဂ်,လံးအေး, စလး ဂူခင်းဂိုတ်း ဂခင်း မိုင်းထံးခင်း ဂူဂေး,လံးဂှ်ဂးလင်း အိပ်,ပိင်းဂခင်းမူတ်း ကခင်း,ဝးယိင်း/ဝးလံး၊ အေး,လီဂ် အေးလှ်, ကခင်း,လှ်ဂ်းအေးဂခင်း စလး မိုင်းဂူခင်း ပိခင်းလှ်,သင်။ ဗှ်ကခင်း,လွမ်းပဂ်းပိုင်းမခိုခင်းခင်း တေထုဂ်,လျးတမ်း,ခွဂ်း 6 လှ်ခင်း စလး ဂူခင်းပး တမ်း,ဝိုခင်း 100,000 ဝါတ်, (3,076 တေး,လျး ကခင်းဂိုဂခင်း)။ ဂူခင်းဂးဝး ကခင်း,တွခင်းလံးဂှ်ခင်းကပ်လှ်ခင်း ပခင်းတမ်း,လှ်ခင်း ဂိပ်,လူလှ်,ဂိုင်းဂခင်းခပ်သေပွဂ်း။

ဂူခင်းဂး မိုခင်းခင်း,ကခင်းလံးလိပ်းဂိုခင်းခင်း ခင်းဗှ်ခင်းကခင်းခင်းခင်းစတု ပီးခင်းဂိုင်းဂခင်းဂခင်း,ပးခင်း လံးဂးလင်းတီမ်, တီမ်,လှ်ဂ်းဂးလင်းတီး တူဂ်းလူင်းဝိုကခင်းဝးတီမ်,သုတ်း။ ဂူခင်းကခင်း,မီးဝတ်းဂှ် 66 ဂေး, ကခင်းတွပ်,ခေးထမ်းဂှ်းစး လှ်ဂ်းကပ်ဂးလင်းလံးဝခင်းဝးစတု 88% ခင်း လံးဂးလင်း 198 ဝါတ်, (6.20 တေး,လျး)။ တု, 51 ဂေး, လှ်ဂ်းကခင်းဗခင်း, ဂခင်းထတ်းထွင်းဂူခင်းလှ်ခင်းမိုင်း (ဗှ်သုတ်,သခင်းဗျာတ်) ဝးစတု မီး 89% လံးဂးလင်းလံးဝခင်း 242 ဝါတ်, (7.50 တေး,လျး)။ ဂးလင်းလံးဝခင်း ပဂတ်လံး 250 ဝါတ်,။ ဂူခင်းတွပ်,ခေးထမ်း 7 ဂေး, ကခင်းမးလွမ်းခင်းတင်း MOU အခင်း လတ်းဝးခပ်လံးဂးလင်း လံးဝခင်း 225 ဝါတ်,။ ပေးပိခင်းဂးလင်း လံးဝခင်းပဂတ်လံး 250 ဝါတ်,။ ယုမ်း,ယမ်းဝး ပေးပိခင်းဂခင်းယခင်းမိုင်း ကခင်းလံးလှ်ခင်းလှ်ခင်း လိပ်းတေးလံးဂးလင်းလံးဝခင်းလှ်ခင်းယူ,။ ဂူခင်းဂးဝး ဂးလင်းဂိုင်းဂခင်း လံး ဝခင်းခင်းစဂးဝိုင်းဂူခင်း ကခင်းယိပ်းဂှ်ခင်းမိုင်း မးခင်းခင်းဗှ်ခင်းဗှ်,သခင်းဗျာတ် စလး MOU စတု ကခင်း,ခင်းပိုင်းသင်ဂခင်းလှ်ခင်းလှ်ခင်း လွင်းခင်း

ဇယား 7- ကိုင်းခိုင်းဖောင်ရှင်းငင်းလုံး ဂးလင်းလံးဝခင်း ဂူခင်းတွပ်,ခေးထမ်း ငလး သ်ခင်း ကခင်းလူင်းကိုင်း

နှိုင်းဂါးခမးဝါး၊ လိုဝ်းကမ်းမီးဝတ်းဝဲ ကမ်းလံးဝဲခမ်းဂးလင်း ပီခဲလံးဝဲခမ်းဆဲး မီးသွင်ဂေ့ဂုဏ်း။ နှိုင်းဂါးခမးဝါး မွက်၊ လာတ်းဝဲ၊ ဘုးဂါးခမး ခိုင်းဝဲခမ်း 8-9 လူဝ်းမူင်း၊ သမ္မဲလံးဂးလင်း 200-300 ဝါတ်၊ တေ့၊ ဝဲခမ်း။ ဆွဲးဂးနှိုင်းဂါးခမးဝါး 10 ဂေ့၊ ဆဲး ကမ်းယိပ်းဝဲ ဖေတ်သပွတ်၊ လူဝ်းစား/ဖေတ်သုတ်၊ သမ်ဗျာတ် 4-ဂေ့၊ ဝဲခမ်း၊ 3-ဂေ့၊ လံး 300 ဝါတ်၊ တေ့၊ ဝဲခမ်း။ ထိုင်ဂေ့၊ ဆိုင်လံး 400 ဝါတ်၊ တေ့၊ ဝဲခမ်း။ စပ် 4-ဂေ့၊ ဆဲးဂေ့၊ လံးဂါးခမး 8-9 လူဝ်းမူင်းတေ့၊ ဝဲခမ်းဆင်၊ ဂပ်၊ တီဂါးခမးတင်း လိုဝ်းယိပ်းဝဲခမ်းမိုင်း ဖေတ်သုတ်၊ သမ်ဗျာတ် သေဂါးခမး 13-14 လူဝ်းမူင်းတေ့၊ ဝဲခမ်း သမ္မဲလံးဝဲခမ်းဂးလင်းပီခဲလံးဝဲခမ်း။

ကမ်းဂါးခမးဝါး လူဝ်းပွင်လိုင်မိုင်းထံး ကမ်းမုင်းဝဲခမ်းဝဲ၊ လီမီးမံမီးနှိုင်းဂါးခမး တေ့၊ ဝဲခမ်းဂုဏ်းသေကမ်း၊ ဂး ကမ်းမုင်းဝဲခမ်းဝဲ၊ “ဂါးခမး ဝါး” ဆဲး ပီခဲဂါးခမးဝါးလိုင်တွင်ကမ်းခိုင်း။ ယွဆဲးပိုင်းဆဲးလဲ၊ ကမ်းမီးပိုင်ကူပတေ တေ့၊ တေဂါတ်၊ ဝဲခမ်းပခဲ နှိုင်းဂါးခမးဝါးစပ်၊ တူဝ် ယာင်၊ မမ်းမိုင်းလိုင်ဆင်၊ ဖေးဝဲခမ်းဝဲခမ်းဂးလင်း ကမ်းတီမံ၊ သုတ်း။ ပူဆဲးမုင်းကမ်းပံ၊ ဝဲခမ်း ဂသုင်းဂါးခမး လူဝ်းလံးမိုင်းလဲ၊ တိုဝ်း ကူပတေကမ်း ဆေတ်းဖွင်းလူင် မံ-14 (Ministerial Regulation No. 14)။ ကူပတေကမ်းဆဲး ပီခဲကမ်းမုင်းဝဲခမ်းမုင်း မံမီးဂါတ်၊ ဝဲခမ်းဂုဏ်း နှိုင်းဂါးခမး ကမ်းဝဲ၊ မုင်းမမ်းပခဲ ဝဲခမ်းလိုဝ်းဂါးခမး လဲ၊ သုမ်းကပ်စွာဝဲခမ်းကမ်းယူ၊ လီ တေ့၊ နှိုင်းဂါးခမးဝါးဆဲးယဝဲ။ ဆွဲးဝဲခမ်းလိုဝ်းဂါးခမး ဂဝ်းဆဲးတေလံးလံး၊ ဝဲခမ်းဂးလင်းလံးလိုင်ဆဲး၊ ဂုဏ်းဂး ကမ်းလံးမုင်းမုင်းဝဲခမ်းဂးလင်း ကမ်းတီမံ၊ သုတ်း။ ပဂတီ၊ ဂေ့၊ ကမ်းမီးပိုင်လူလွမ်ပွဲ၊ တူဝ်း တေ့၊ ဂုတ်၊ ထတ်း ဝဲခမ်းလံးနှိုင်းဂါးခမးဝါး၊ ယဝဲဂေ့၊ ကမ်းမံမီး လွင်းတေပခဲတမ်း၊ ပေးလိုင်လင်းဆဲး သင်လိုင်ဝဲ၊ စပ်ကမ်း၊ နှိုတ်းလွမ်း ဆင်၊ ဖေးတူဂါးလူဝ်း ကမ်းလူဝ်းလံးလံး၊ ဝဲခမ်းဂးလင်း လဲ၊ ပခဲဝဲခမ်းလိုဝ်းဂါးခမး ပုခဲးတေ့၊ နှိုင်းဂါးခမးဝါး။

“စပ်စပ်စုတ်တင်းဆွဲးဂါးခမးသေ ကမ်းပခဲးစုတ်းဂေ့၊ ဖေ့။ ဖေးတေလံးတူဝ်းတမ်း တေ့၊ တေလုမ်းလဲ၊ စပ်တေ့၊ သေ။ ပေးဝဲခမ်းစပ်ကမ်းလံးဂါးခမး ဆဲးဂေ့၊ ဖေးတေလံး ပွဲ၊ လုမ်းလဲ၊ စပ်တေ့၊ ပေးယဝဲ။ စုမ်းလိုဝ်းတမ်း၊ ဂိုင် စွဲးဆွဲးဆဲးဂေ့၊ ယဝဲ ယွဆဲးဝဲခမ်းလူဝ်းလံးလံး-လိုင်-ဂါးခမး၊ ဖေးကမ်း၊ လင်းဝဲခမ်းလိုင်ဝဲ။” -ဆင်းလပ် နှိုင်းဂါးခမးဝါး၊ ဂါးခမး

ဆွဲးစားယမ်းနှိုတ်းဂါးခမးလဲ၊ ဆွဲးစားယမ်းထမ်းမတေး (ကူဝ်းထီး)

ပေးကပ်မံမီးတွမ်း 23 လွင်းဂါတ်၊ ဝဲခမ်းပခဲးနှိုင်းဂါးခမး- လုဂ်းလင်း (နှိုင်းဂါးခမး) တေလံးနှိုတ်းဂါးခမး ကမ်းလိုင် 8 လူဝ်းမူင်းတေ့၊ ဝဲခမ်း၊ လဲ၊ သုတ်း 28 လူဝ်းမူင်းဆွဲးခိုင်းပုင်း။¹ ဂုဏ်းဂး ပေးကပ်လုမ်းမူလဆဲးထိမိပ်၊ စုမ်းစုတ်းဂါးခမးဝါးစုတ်း ဂုမ်းတွပ်၊ ဖေးထမ်း 67% ဆဲး ပီခဲလိုင်ကမ်းမီးဝတ်းဝဲ 72% ပီခဲဂုမ်းယိပ်းဝဲခမ်းတီး ဖေတ်သုတ်၊ သမ်ဗျာတ်။ စပ်မွက်၊ လာတ်းဝဲ၊ ဖေးဂါးခမး ခိုင်းဝဲခမ်း 8-လူဝ်းမူင်း ကမ်းဆဲး ကမ်းတီမံလွမ်းဆင်၊ ပိုင်မုင်းမမ်း (လိုင်ဆင်၊ ဝဲခမ်းယုတ်း/ဝဲခမ်းလိုဝ်း) ဆွဲးဂုမ်းတွပ်၊ ဖေးထမ်း ဂုမ်းစုတ်း 39% ကမ်းမီးဝတ်းဝဲ 76% ယိပ်းဝဲဖေတ်သပွတ်၊ လံးမုင်းဖေတ်သုတ်၊ သမ်ဗျာတ် တွပ်၊ လာတ်းဝဲ၊ စပ်လံးဝဲခမ်းဂးလင်း လွမ်းဆင်၊ မုင်းမမ်း ဆွဲးစားယမ်းလိုင်ဆဲးယူ။ ဆွဲးဂုမ်းတွပ်၊ ဖေးထမ်း ဂုမ်းစုတ်း 7-ဂေ့၊ လိုဝ်းယိပ်းဖေတ်သပွတ်၊ MOU စပ်လာတ်းဝဲ၊ ကမ်းနှိုတ်းဂါးခမးလိုင် 8-လူဝ်းမူင်းတေ့၊ ဝဲခမ်း၊ ဂုဏ်းဂး စပ်ကမ်းမီးဝဲခမ်းလိုဝ်းဂါးခမး။

ပေးကပ်မံမီးတွမ်း 61 လွင်းဂါတ်၊ ဝဲခမ်းပခဲးနှိုင်းဂါးခမး (LBA) ဆဲးဝဲခမ်းလိုင်- “ပေးလိုင်လင်းဆဲး တေလံးလံး၊ ဂးလင်းကမ်းလဲ၊ ကမ်း ဆွဲးစားယမ်း ကမ်းယွမ်းပခဲးပံမိုင်း (1.5) လိုင်စားယမ်းထမ်းမတေး၊ နှိုတ်းဂါးခမး ဆွဲးစားယမ်းဆဲး ဆဲးသွမ်းကပ်လွမ်း ပီခဲလံးလူဝ်းမူင်း။ ကမ်းဆဲးဂေ့၊ တေလံးဆဲးသွမ်းလွမ်း ကမ်းကမ်းမမ်းနှိုတ်းယဝဲ “ဂးဂိုင်” ဆွဲးစားယမ်းထမ်းမတေး။ ပေးဆဲး ကမ်းကမ်းနှိုတ်းယဝဲတွပ်၊ ဂုတ်၊ ဆွဲးစားယမ်းထမ်းမတေးဆဲး တေလံးလံး၊ ဂးလင်းလိုင်ပုခဲးပံမိုင်း” ဝဲခမ်းဆင်၊ ဆဲး။ ပေးကပ်လွမ်းပိုင် ဂးလင်းကမ်းတီမံ၊ သုတ်းဆဲး 300 ဝါတ်၊ ဆဲးဂေ့၊ တေ့၊ ဝဲခမ်းနှိုတ်းဂါးခမး 8-လူဝ်းမူင်း။ စပ်ကမ်း၊ သုတ်းမမ်း နှိုင်းဂါးခမးထုတ်၊ လီလံးလိုင်ထိုင် 56 ဝါတ်၊ တေ့၊ လူဝ်းမူင်း တေ့၊ ဂါးခမး ကမ်းနှိုတ်းဆွဲးစားယမ်း။

ဆွဲးဂုမ်းတွပ်၊ ဖေးထမ်းစုတ်းစုတ်း လိုဝ်းကမ်းမီးဝတ်းဝဲ 61% (46-ဂေ့၊ ဆွဲး 75-ဂေ့) ဆဲး မွက်၊ လာတ်းဝဲ၊ ကမ်းမီးဖေတ်သုတ်၊ ဂးလင်း 56 ဝါတ်၊ တေ့၊ လူဝ်းမူင်း ကမ်းနှိုတ်းဂါးခမးဆွဲးစားယမ်းသေဂေ့။ ပေးလိုင်ဆဲးလင်း လံးပခဲးဂးနှိုင်းလိုင်ကမ်းမီးဝတ်းဝဲ ပုခဲးတေ့၊ ဆွဲးစားယမ်းထမ်း မတေးဆဲး 30 ဝါတ်၊ -ဝဲခမ်း။ လိုဝ်းကမ်းမီးဝတ်းဝဲဆဲး မီး 4-ဂေ့၊ လာတ်းဝဲ၊ စပ်လံးဝဲခမ်းဂးလင်း ဆွဲးစားယမ်း 50 ဝါတ်၊ တေ့၊ လူဝ်းမူင်း။ မိုင်းလိုင်ဆဲးဆင်၊ ဂပ်၊ ပီခဲနှိုင်းဂါးခမး လိုဝ်းကမ်းမီးဝတ်းဝဲ နှိုတ်းဂါးခမးသုတ်/ဖေတ်သုတ်၊ လဲ၊ စုမ်း ဂုင်းဝဲခမ်းစပ်လိုင်ဆဲး လံးဂးနှိုင်းတီမံ၊ သုတ်း ပုခဲးတေ့၊ ဂးနှိုင်း ဆွဲးစားယမ်းထမ်းမတေးဆဲး လံး 15 ထိုင် 20 ဝါတ်၊ ဂုဏ်းဂး။

ဆွဲးဂုမ်းတွပ်၊ ဖေးထမ်းစုတ်းစုတ်း လိုဝ်းမီးဝဲဖေတ်သပွတ်၊ လံးမုင်းဆဲးတင်း ဖေတ်သုတ်၊ သမ်ဗျာတ်ဆဲး မီးနှိုင်းဂါးခမး 3-ဂေ့၊ မွက်၊ လာတ်းဝဲ၊ စပ်လံးဝဲခမ်းဂးလင်းလိုင် 56 ဝါတ်၊ ဆွဲးစားနှိုတ်းဂါးခမးကူဝ်းထီး၊ သွင်ဂေ့၊ နှိုတ်းဂါးခမးဂေ့၊ သိုင်၊ ထိုင်ဂေ့၊ ဆိုင်နှိုတ်းဂါးခမးဝါး။ ဂေ့၊ ကမ်း နှိုတ်းဂါးခမးဝါး လံးဝဲခမ်းဂးလင်း ဆွဲးစားယမ်းထမ်းမတေးဆဲး တေလံးဝဲ၊ မမ်းလား၊ လံးဝဲ၊ ကမ်းမိုင်းကမ်းစုတ်းစုတ်း လံးတွင်းထမ်းမုင်း လိုဝ်းဆဲး။ မမ်းဆင်းလံးဝဲခမ်းဂးလင်း ဂုမ်းဝဲခမ်းသေကမ်း၊ ဂး သမ္မဲပံလံးဆဲးသေပိုင်းလုမ်းလုမ်း။ နှိုင်းဂါးခမးဝါး ကမ်းစုတ်းလံးတွင်းထမ်း

¹ သင်လိုင်ဝဲ၊ ပံးလံးလိုင်တွင်းလုင်းကမ်းလဲ၊ သင် ကမ်းဆဲး ဂုမ်းမိုင်းလမ်းဆဲးလဲ၊ ပေးကပ်မံမီး လွင်းဂါတ်၊ ဝဲခမ်းနှိုင်းဂါးခမး ဂမ်း 24 လဲ၊ 31 ဝဲခမ်းစုတ်း ပေးလိုင်လင်းဆဲး ယုတ်းလံးလိုင်နှိုင်းဂါးခမးစပ်နှိုတ်းဂါးခမး ဆွဲးစားယမ်း (ကူဝ်းထီး) ဆွဲးစားယမ်းထမ်းမတေးဝဲခမ်း။ ဆင်၊ ဂိုင် ပေးလိုင်လင်းဆဲး တေကမ်းလံးလိုင် နှိုင်းဂါးခမးစပ်နှိုတ်းဂါးခမး ဆွဲးစားယမ်း (ကူဝ်းထီး) ဆဲး မိုင်းဆင်၊ ပေးဝဲခမ်းဂါးခမးဆဲး လီပံးတေပီခဲကမ်းတဂါး တေ့၊ ပံးယူ၊ လီ လဲ၊ လွင်းလွတ်းဖေးစံး လိုဝ်းဆဲး ယဝဲ။

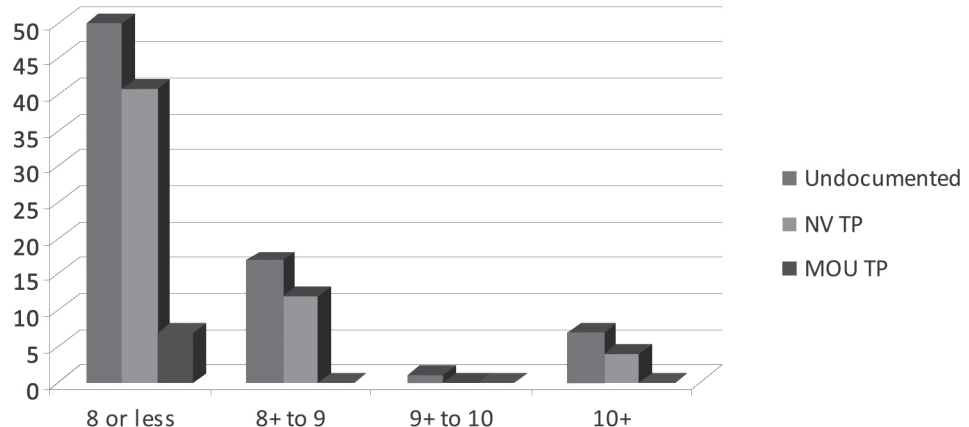
မူးယစ်ဆေးကင်းရေး ဝါးကုတ်စားမှု 20-ဂေ့၊ မီးမောင်းဆင်းဂေ့လီဝ် ကာဆဲးဝါးလံး 400 ဝါတ်၊တေ့၊ဝမ်း။ လှိုင်သေမဆင်းဆင်းဆဲး လှိုင်ယိပ်ပွဲ ဖေသုတ်၊သဆဲးချာတ် တင်းသိင်္ဂါလတ်းဝါး လံးမိုဆဲးဆင်၊ ဂူဆဲးကမ်းမီးဝတ်းဝှံသင်ဂူလှိုင်ဆင်၊ဂပ်။ ပေးဖေတ်ဖေင်၊ဂဆဲးဂေ့၊ ဆိုင်းဂေ့၊လံးမွတ်း 29 ဝါတ်။ သမ္မတီင်းကဆဲးလံးဂါးလင်း တီမ်၊လှိုင်ပိုဆဲးစတု ပီဆဲးဂူဆဲးဂိုတ်းဂါဆဲးသူဆဲး/ဖုဂ်၊သွမ်း၊ စလး၊ ဂူင်းငါဆဲးဆဲးယဝှံ၊ ဗပ်လံးမွတ်း 15 ထိုင် 20 ဝါတ်၊တေ့၊လှိုင်မူင်းဆဲးယဝှံ။

ဆဲးကူပတေ့၊ လှိုင်ဂိုတ်း၊စစစတု၊ဂင်းပဆဲးဂိုင်းဂါဆဲးဆဲး တီးဂဆဲး-28 ဆဲးလတ်းဝါး လုဂ်းလင်းမီးသုဆဲး၊ကပ်စွာင့် ဆဲးဆိုင်းပူင်းဆဲးဆိုင်းဝမ်းဆဲးယဝှံ။ ဝါးလှိုင်ဆဲးသေတေ့၊ ဆဲးဂါးဂူဆဲးတွပ်၊ဖေးထာမ်ဂှင်းစား 69-ဂေ့၊ လှိုင်ကမ်းမီးဝတ်းဝှံသင်ဆဲးတွပ်၊ဝါး မီးစပ် 19-ဂေ့၊ (28%) ကမ်းလံးကပ် စွာင့်သင်သေကိတ်း၊ ဆဲးဆဲး မီး 8-ဂေ့၊ဂူလှိုင်ဝါး ဗပ်တုဂ်းယွမ်းလံးစွာင့် ဆိုင်းပူင်းတေ့၊ဆိုင်းဝမ်းသေ၊ လှိုင်သေတင်၊ဂေ့၊လှိုင်ဆဲးစတု ကပ်စွာင့် လံးဆဲးဆိုင်းလှိုင် တေ့၊ 2-ဝမ်းဂူလှိုင်-ဆဲးယဝှံ။ ဆဲးဂါးဂူဆဲးတွပ်၊ ဖေးထာမ်ဂှင်းစား လှိုင်ယိပ်ပွဲဖေသုတ်၊သဆဲးချာတ်ဆဲး မီး 12-ဂေ့၊ဆဲး 54-ဂေ့၊ဆဲး (22%) မွတ်းလတ်းဝါး ဗပ်မီးစွာင့်လှိုင်ယူ၊ 6-ဂေ့၊စတု တွပ်၊ဝါး ဆဲးဆိုင်းပူင်း ယွမ်းစွာင့်လံးတေ့၊ဆိုင်းဝမ်း လွမ်းဆင်၊ပိုင်ဂူတ်းမံဝါး ဝှံ၊ ဂူလှိုင်ဂါး 6-ဂေ့၊စတု ဆဲးဆိုင်းလှိုင်ဆဲး လံးတေ့၊ 2-ဝမ်းဆဲးယဝှံ။

“ဂပ်စားစွဲလံးဂါးလင်းလွမ်း ဝမ်းကပ်စွာင့် ဆိုင်းပူင်းဆိုင်းဝမ်းစားဂေ့။ မိုင်းလီဝ်ဆဲး ပေးစားယွမ်းလှိုင်၊ ဗပ်တေတတ်းငိုဆဲးဂါးဂိုင်းစားဂေ့။”
- ဆင်းလ၊ ဂိုင်းမေးဝါးဂိုင်းမီ၊

ဖွင်းယမ်းဆင်၊ဆဲး ဂိုင်းဂါဆဲး 7-ဂေ့၊ လှိုင်ယိပ်ပွဲဖေတ်သပွတ်၊ မူးဆဲးဆိပ် MOU ဆဲး တွပ်၊ဝါးကပ်မီးသုဆဲး၊ ယွမ်းဝမ်းကပ်စွာင့်လှိုင်။ ကဆဲးမံထိုင်ဝါး ပေးလိင်ဆဲးလင်း လှိုင်ကဆဲးစပ်းဂူမီး ဆဲးစာတ်ွမ်း ဖေးလံးလှိုင်တေ့၊တူဂ်းလှိုင် MOU ဆဲးဂေ့၊ ကမ်းပွင်၊ဝါး ကူပတေ့၊ဆဲး တေ့၊လမ်းမတ်းစပ်ဝှံလံး။ လဂ်းထာမ် ကဆဲးပီးဆွင်ဂိုင်းဂါဆဲးစပ် လီင်းလီင်းဂျ၊ဆဲး စဆဲးဖေင်ဂါးဝါး ဂူတ်းမံဂိုင်းဂါဆဲးဆဲး ကမ်းလှိုင်ထီမ်တေ့၊တေ ဂိုတ်း၊စစ သုဆဲးလံးသုဆဲးပီဆဲး ပဆဲးဂူဆဲးဂိုင်းဂါဆဲးစပ်လှိုင်ဂိုဝှံ၊ ကမ်းမီးဖေးစဆဲးစွမ်းဝါး ဂါးဂိုင်းကဆဲးလံးဂိုတ်းဂါဆဲး ဆွတ်းစားယမ်း ထမ်းမတေ့၊ဆဲး တေ့၊မူးသီးတီဆဲးပဆဲးလှိုင်ဂိုဝှံ ပီဂါးသမ္မတီဝါး ပီးဆွင်ဂိုင်းဂါဆဲးစပ် မီးဝတ်းဝှံပီဆဲးတင်၊ဂါဆဲးတီမ်ထူးသေ ယူ၊ဆဲးစွပ်၊ပိုင်ကဆဲးတမ်းဝါးဝှံဆဲးသေတေ့။

ဇိပ်း 9 - ဆိုင်းဝမ်းဂိုတ်းဂါဆဲး လံးလှိုင်မူင်း လွမ်းဆင်၊ခေးတူဂ်းလှိုင်

ဖေ၊ပီးယူ၊လီ လှိုင်ဂါဆဲးငါဆဲး၊ စလး လှိုင် လှတ်းဖေး

ပေးလတ်းလှိုင် လှိုင်လှတ်းဖေး ဂိုပ်၊ဂပ်းဂါဆဲးငါဆဲးဂေ့၊ မိုဆဲးဆင်၊ လှိုင်လှတ်းဖေးဆဲးတီးဂိုတ်းဂါဆဲး စလး ဖေင်ဂါးငင်းလံး ပီးဆွင်ဂိုင်းဂါဆဲး ယူ၊မိုဆဲးစပ်းစွာင့်၊တြးဆဲး လိပ်းကမ်းမီးလှိုင်ဂိုပ်၊ဂါဆဲးသင်ဂါးဂိုဝှံ။ ဆဲးဂါးဂူဆဲးတွပ်၊ဖေးထာမ်ဂှင်းစား လှိုင်မီးဝှံဖေတ်သပွတ်၊ လံးမူးတီးဖေသုတ်၊သဆဲး ချာတ်ဆဲး မွတ်း 12% စလး 13% ပိုင်းသီဆဲးဆဲး တွပ်၊ဝါးမီးလှိုင်ပီဆဲးဖေးကူးပတ်းတီးဆေးဂါဆဲး။ မိုင်းဖွင်းဂိုတ်းဂါဆဲး ဆဲးသူဆဲးဆဲး ဂမ်းဖွင်း လံးထူပ်းဖေး လိပ်းသီပ်၊ မိုဆဲးဆင်၊ တုဂ်းစွပ်လွဲ (စူးလံ)၊ ယိပ်၊လျးရွဲ၊ ယွဆဲးပိုင်းလှိုင်၊သါဆဲးစစမီး စလး ဖေင်ဆင်စွမ်းဂါး၊ မာင်ပွတ်းသမ္မတီဝါး မိုင်းဂူဆဲး ငေး (မိုင်းပွင်)၊လီ။ ဆဲးဂါးဂူဆဲးယိပ်ပွဲ ဖေတ်သပွတ်၊မူးတီး MOU ဆဲး တွပ်၊ဖေးထာမ်ဂှင်းစား ဗပ်ဂိုတ်းဂါဆဲးဂေ့၊သါး၊ ဆဲး 7-ဂေ့၊စပ် ဆဲး 3-ဂေ့၊ဝါး ဗပ်လံးထူပ်းဖေးကူးပတ်း တီးဆေးဂါဆဲးဝါးဆဲး။

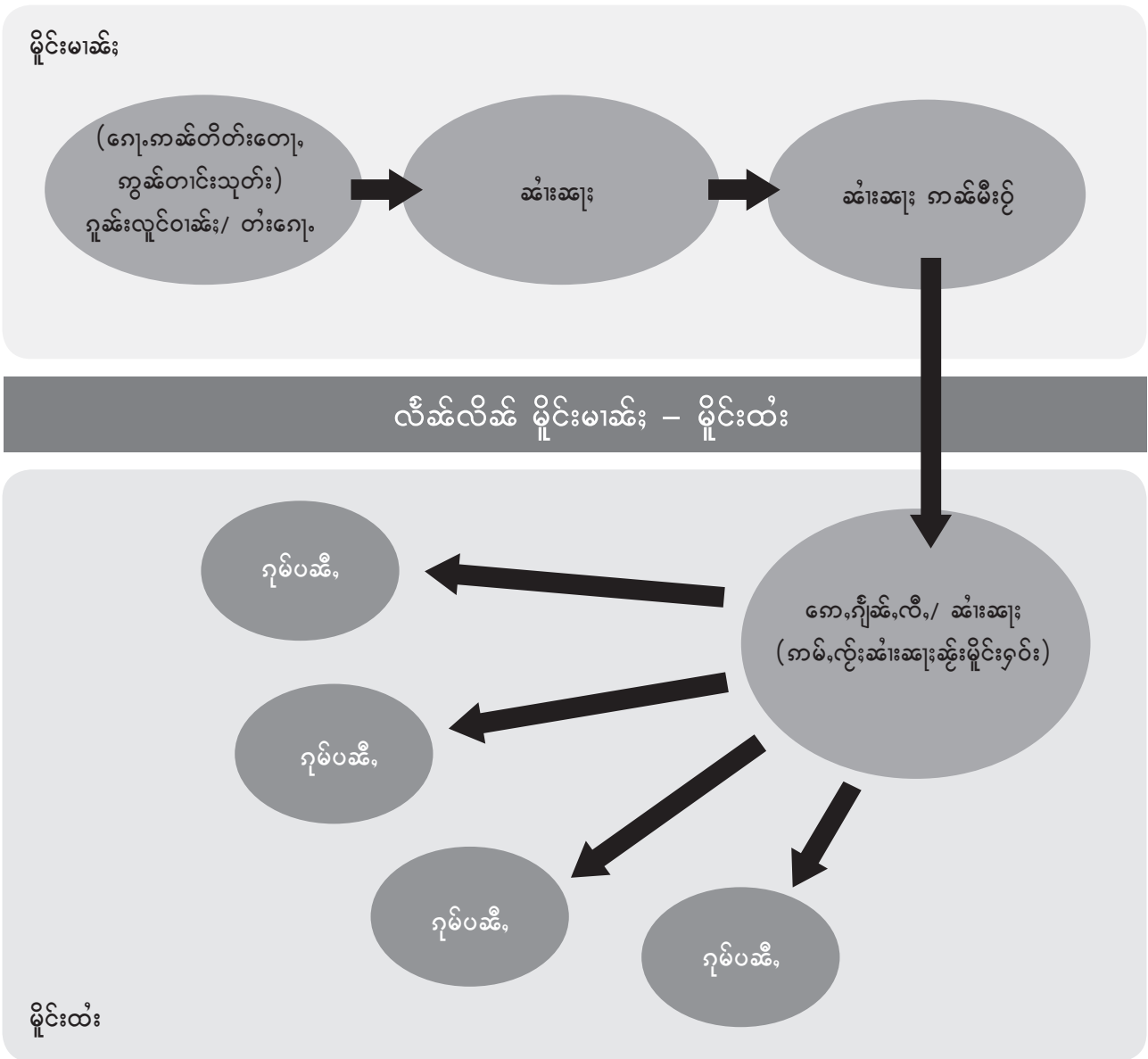
မီးဝတ်းဝှံသီဆဲးလှိုင်သေကမ်း၊ဝါး ပေးဂိုပ်၊လှိုင်လှိုင်လှတ်းဖေးစီဆဲး တီးဂိုတ်းဂါဆဲးဆဲးလှိုင် ပီးဆွင်ဂိုင်းဂါဆဲးစပ် ကွဆဲးဂါဆဲးမံလှိုင်ယူ။ ပေးဝါးပီဆဲးတီး ဂါဆဲးဂေ့၊သါးဆဲးဂေ့၊ လှိုင်လှိုင်လှိုင်မံလှိုင် ဂူမီးပုဂ်းသင်သေကဆဲးကဆဲး တေလင်းတူဂ်းမူး၊ လိပ်းလီမ်ပီဆဲး၊ မါဆဲး၊ (ဂလုဂ်း) တီဂ်၊ယံး၊ လင်း လှိုင်တီးသုင်တူဂ်းလှိုင်မူး။ ကွင်းတီးဂူင်းငါဆဲးစတု ကွဆဲးကဆဲးလတ်းလှိုင် မံးလှိုင် တီးလံးလှိုင်၊ မိုင်းလမ်းယွဲ၊ မိုင်းလမ်းလှိုင်။ လှိုင်ကဆဲးဂိုတ်းဂါဆဲး သူဆဲး/ဖုဂ်၊သွမ်း ဆဲးဂါး 20-ဂေ့၊ ကဆဲးတွပ်၊ဖေးထာမ်ဂှင်းစားဆဲး လိမ်ဂူဆဲးကမ်းမီးဝတ်းဝှံ စလး မီးဝှံဖေတ်သပွတ်၊ ဖေသုတ်၊သဆဲးချာတ် ဆဲးဆဲးမွတ်းစိုင်းပံ၊ လတ်းဝါးယွဆဲးပိုင်းလံးလှိုင်၊သါဆဲးစစမီးစလး မံးလှိုင်တေ့၊ပီးယူ၊လီစပ်။ ဂူဆဲးကမ်းမီးဝတ်းဝှံ 57% စလး ဂူဆဲးမီးဝှံဖေတ်သပွတ်၊ ဖေသုတ်၊သဆဲးချာတ် 68% မွတ်းလတ်းဝါး တီးဂိုတ်းဂါဆဲးစပ် မီးလှိုင်လှိုင်လှိုင်ဖေးစီဆဲးယူ။ လှိုင်ကဆဲးယိပ်ပွဲ ဖေတ်သပွတ်၊ MOU ဆဲး 14% (1 ဆဲး 7-ဂေ့) မွတ်းလတ်းဝါး တီးဂိုတ်းဂါဆဲးဂေ့၊သါးစပ် မီးလှိုင်လှိုင်လှိုင်ဖေးယူ၊ဆဲးယဝှံ။ ဂူဆဲးဂိုင်းဂါဆဲးစပ် မီးဝတ်းဝှံစပ်းစွာင့်၊တြး တီမ်ထူး သူ၊ဆဲးသေတေ့၊ ဂမ်းဆမ်စပ်မံးလှိုင်လှိုင် လှိုင်လှိုင်လှိုင်ဖေးစီဆဲး တေ့၊စပ်လှိုင်ဂိုတ်းဂါဆဲးတီးဂေ့၊သါး၊ စလး ဂါဆဲးသူဆဲး/ဂါဆဲးဖုဂ်၊သွမ်း။

လွှဲပြောင်းခြင်း 1 - သို့သော်လည်းကောင်း ပြီးလျှင်၊ ခေါင်းဆောင် ခမ်းမားခြင်းမိုင်းထိုး လွှဲပြောင်းခြင်း MOU

လှိုဝ်သေကမ်ဝုး၊ ခိုမ်းထပ်ခင်းဝုးလး၊ မီးလုံးလီဆင်၊ တုးတေ့တင်း၊ ဗွမ်ပခိ/ကေ့ရှ်ဆင်လီ၊ ရှိတ်းဂမ်ပမ်းမားမီး ကမ်ဆိုင် - ကမ်မီးပမ်းပိုင် သင်လှိုင်လင် တုးတေ့ဂမ်းထိင်း ပွဲးလုး/ဆုံးဆေးခမ်းမိုင်းထိုးဆွဲလံ။ တီးတေ့မခမ်း ဗပ်ယင်းကမ်ယိုဆင်ယခင်း၊ ဗပ်ပိဆင် “ပွဲးလုး/ဆုံးဆေး ရှု ဂုမ်းရှိုင်းဂမ်” ၊ လှိုဝ်းကမ်ပိဆင်တင်းဂမ်ခပ် ရှိုင်ဝုး “လုမ်းထိုး ပုဂ္ဂိုလ်က ရှိုင်းဂမ်” (“Thai private employment agencies”) ဆဲသေကမ်မီး ဆေးတီးပုခင်းဖွမ်း ပိဆင်တင်းဂမ်သင်တီးဆွဲ MOU။ ပေ့လလီ၊ ကမ်ဂိပ်လုလုး လုလုမိပွဲးတူလုး (monitoring) ဖေ့လတီးရှုဂုမ်းရှိုင်းဂမ် ဆွဲတေ့ပိဆင် “ကုပတေ့လုင်းဂိတ်,ခပ်ခေ့ဂင် ဖေ့လတီးရှုရှိုင်းဂမ် ခလး ဂုမ်းရှုဂမ် 1985” ဆဆွဲယဝ်။ ကုပတေ့ကမ်ဆွဲ ကမ်,ရှုမ,ခမ်းပုး ဗွမ်ပခိ/ကေ့ရှ်ဆင်လီ၊ ကမ်ကပ်လုဂ်လင်း ဂုမ်းတင်းရှိုင်းမားရှိုင်းဂမ်။ ကမ်မီးပိုင်ဂုတ်းမာ် တီတီးဆိတ်းခလး ပွဲးလုး/ဆုံးဆေးလှိုင်းဆွဲ မား မီးလီပိဆင်ယွဆွဲခပ် ဂိပ်ဂုးခမ် ကမ်ခပ်ရှိုင်း ဂမ်ပွဲးလုး သိုဝ်,သမ်ပခိ ဆွဲခေ့ဂင် လင်းဆေးတီးလံဖေ့လံပုးကမ်ဆွဲယဝ်။ ကပ်ပိုင်မခမ်းဝုးတေ့ ဂုးလုးလံ,လှိုင်းဆွဲ ဂေ့ပိဆင်ပေ့လီ/လင်းဆေး ထုဂ်,လံ,ပခိဆဲသေတုး တုဂ်တုဂ်လုဂ်လင်း/ရှိုင်းဂမ် လံ,မားတုးသေ။

လှိုင်ဆင်,လုတ်းမားဆွဲ ပွဲးလုး/ဆုံးဆေး လှိုင်းကမ်ကပ်ရှိုင်းဂမ်ခမ်းမားမိုင်းထိုးသေ ရှုဂမ်ပခိခပ်လွတ်,တုဂ်းဂုး တင်းမိုင်းဆဆွဲ တင်းလုမ်းခပ် ဝုတ်းဝိင်းခမ်းသွတ်း။ ပွဲးလုး/ဆုံးဆေးလှိုင်းဆွဲ - လွှဲပြောင်းပေးလီ/လင်းဆေး ထုဂ်,လုဆဆွဲ လံ,ရှုလုဂ်လင်း ရှိုင်းဂမ်ယမ်မိုင်း - ရှိုင်းရှိုင်း တုးလံ,ဖေ့တုးသပွတ်,လုဂ်းခပ်, ပွဲးလုး/ဆုံးဆေး ခလး, ဝိ,သု, တုးဂုမ်း ရှိုင်းဂမ်ယမ်မိုင်း။ ယွဆွဲပိုင်ဆဲခလး, ရှိုင်းဂမ်ယမ်မိုင်း လှိုင်းခမ်းလီဆင်လီဆင် ရှိုင်းမားမိုင်းထိုးဆွဲ ဗပ်မီးဝတ်းပွဲးလုးတင်းဂမ်ယဝ်။ ဝုးလှိုင်ဆဲသေတုး ပွဲးလုး/ဆုံးဆေး ကမ်,တုဆဲလံ,ထိုင်ဆွဲမိုင်း လုဂ်လင်းရှိုင်း ဂမ်ခပ်, ရှိုင်းလှိုင်ဆဲသေ ပွဲးလုး/ဆုံးဆေးမီးယုးဆွဲမိုင်း ပွဲးလုး/ဆုံးဆေး ကမ်,ဆဆွဲ ပေးလီ/လင်းဆေး ယုးတုးသေယဝ်။

ယွန်းပိုင်းဝါး ပေးလိင်/လင်းဆေး ခလား ပွဲးလား/ဆေးဆေး ပီဆဲဂူဆဲးသီင်းဂူးသီင်းဆဲးဝဲ တၢ၊ဝတ်းဂွဲလိင်ဆဲးခလား ဖဲဝဲတေယိပ်းဝဲ ဂှာဆဲးတေၢ၊လုဂ်း လာင်းဂှိင်းဂါဆဲး ပေးသားတီဆဲးဆီးယဝ် ပေ့မုတ်းဂွဆဲးဖဲဝဲလွင်တေလံး “ဝဲ” လိင်ဆဲးဆဲး။ ပီးဆွဲဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲ တေလံးသားတီဆဲး ဂူးလိင်တၢ၊ဝဲ၊ ဂွဲ လိင်ဆဲးဆဲးသေကမ်၊ဂူး ဖဲမုတ်းပုးဂါဆဲးပွဲးလားလံးလံးမိဝ်း ကဆဲးလံးလွဲလံးမုတ်းတင်းသီင်း။ တီးဆဲးဂါဆဲးမုတ်းမုတ်းမိဝ်းလၢတီးဝါး ပီးဆွဲဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲ လံးသားတီဆဲး ပေးလိင်/လင်းဆေးဖဲဝဲ ဆဲးခဂးဂွင်း 15,000 ဝါတ်၊(470 တေၢ၊လု၊) ခလား 30,000 ဝါတ်၊ (940 တေၢ၊လု၊) 24,000 ဝါတ်၊ (750 တေၢ၊လု၊) ဆဲးယဝ်။ ဂုးဆဲးကဆဲးလံးသီင်းဆဲး (MOU) ဆဲးလိင်သေဂူးလွဲလံး၊ လိင်ကဆဲးမုတ်းထပီဆဲး လွမ်းဖဲသုတ်းသဆဲးမုတ်း (NV) သွင်ပုးလုးလုး။ ကဆဲးမုတ်းပံးဂူး ဂှိင်းဂါဆဲးလိင်ယိပ်းဝဲ MOU ဖဲဝဲလၢတီးဝါး ဖဲဝဲယင်းလံးလံးပဆဲး ပေးလိင်/လင်းဆေးဖဲဝဲ ဆဲးလိင်မုတ်း 2,000-3,000 ဝါတ်၊ (62-94 တေၢ၊လု၊) ဆဲးဖဲဝဲတင်းပွတ်း (6-လိင် ဂှိင် ကမ်၊ပုဆဲး 6-လိင်) ဆဲးဂွဆဲး။ ဂှိင်းဂါဆဲးလိင်ယိပ်းဝဲ ဖဲသုတ်း သဆဲးမုတ်း ဖဲဝဲလၢတီးဝါးခတု ဖဲဝဲလံးသားတီဆဲး ပီဆဲးဖဲဝဲယင်း ဆဲးလိင် မုတ်း 500-1,000 ဝါတ်၊ (15-30 တေၢ၊လု၊) ယွန်းပိုင်းကမ်၊မုတ်းမုတ်း ပီဆဲးတင်းယာပ်၊ဖဲဝဲ၊ လွင်းဂိုဆဲးတွင်းဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲဝါးဆဲး။ ယွန်းပိုင်းဝါး ကမ်၊မီးဖေးသုးလိင်လိင်ခဆဲး တီဂ်၊တီဂ်၊လိင်လိင်ဝါး မီးဝဲလံးလိင် လိင်ခလား တေလံးသားတီဆဲး ကဆဲးဝါးဆဲး တေဂှိတ်းမုတ်းလုဂ်းလာင်းဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲ တူဂ်းလွဲဝါးဖဲဝဲထုဂ်းပိုဆဲးဖဲဝဲဂါဆဲးယဝ်ယွင်ဆဲးသေ တေလၢင်းဂှာတင်း ကွဂ်းလွတ်း။

လုဂ်းလာင်းဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲ သားတီဆဲးဂူးဝတ်းဂွဲ လိင်ဆဲးယဝ်ဆဲးသေတၢ၊ ပေးလိင်/လင်းဆေးဖဲဝဲ ယင်းတိုဂ်းသိမ်းဝဲဖဲဝဲသပွတ်း ခလား ဝဲကဆဲးလုတ်း ဂှိတ်းဂါဆဲးယူသေ ဆဲးလိင်ဖဲဝဲကမ်၊လာင်းကွဂ်းဂှာဂါဆဲးမုတ်း ခလား ပေးလိင်မုတ်းတၢ၊တီးဝါးဆဲး။ မၢင်ပွတ်းဂေး လင်းဆဲးဖဲဝဲ ထံ၊ကောကသၢဝဲဝတ်းဂွဲ လိင်ဆဲးပဆဲး လုဂ်းလာင်းဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲယူသေတၢ၊ တမ်၊ဂူတ်း ခလား လင်းဆေးတီးဖဲဝဲ၊ဂူတ်းထတ်း ဂူးဆဲးဖဲဝဲမုတ်း (တေးမေး) ဖဲဝဲတေကမ်၊ယွမ်း ဂှပဲ ပေးကမ်၊လွဲဝဲခတုမဆဲး ကမ်၊လာင်းခဆဲးလုဂ်းထာဆဲးဝါး လွင်ပီဆဲးကဆဲးတု ထုဂ်းမိဆဲးဂူတ်းမၢ ဖဲဝဲမုတ်း၊တြးခဆဲးဝါးဆဲး။ ယွန်းပိုင်းဆဲးခလား လုဂ်းလာင်းဂှိင်းဂါဆဲး တေလၢင်းဂူးလွပ်း သင်လိင်ဝါးပေးလိင် ကမ်၊ကပ်ဝဲခတုမဆဲး ကွဂ်းမုတ်းခဆဲးလံးဆဲးလိင်။ လိင်ကဆဲးယိပ်းဝဲ ဖဲဝဲသပွတ်း ဖဲဝဲ၊မုတ်းတီး ဂါဆဲးထတ်းထွင်ဂူးလိင်မုတ်း/ ဖဲဝဲသုတ်းသဆဲးမုတ်းဂေးမုတ်းကမ် သင်လိင်ဝါး မုတ်းလုးလွပ်းဆဲး ကမ်၊မီးဝဲခတုမဆဲးဆဲးလိင် တေ ထုပဲပဆဲးမုတ်းကမ် ကမ်၊ဂှာဝဲ။

ကဆဲးဂှိတ်းမုတ်းဂှိင်းဂါဆဲးဖဲဝဲတူဂ်းလုဂ်း ထုပဲတင်းယာပ်၊ဖဲဝဲ၊ဆဲး မီးထီင်းကဆဲးဆဲး။ ဂွဆဲးတေထိုင်မုတ်းမုတ်းထံဆဲး MOU ဆဲး ပဆဲးဂုမ်းမဆဲးဂီဆဲး ဝါးတေလံးဂါဆဲး ဖဲဝဲ၊ဂွတ်းမုတ်းခတု ကမ်၊လွဲဝဲ၊ ဂူးဂေးဂူးတေလံးဂါဆဲး။ သင်းလိင်ဝါး ဂှိင်းဂါဆဲးယာဆဲးမုတ်းဂေးဆဲး ဂွတ်းထိုင်မုတ်းမုတ်းထံယဝ် သမိပဲ၊လံးဂါဆဲးဂမ်းလိင်ဆဲးလိင် လင်းဆေးတီးဖဲဝဲ ပဆဲးယူဆဲးဖဲဝဲတင်းဆဲးဂွင်း (7-ဝဆဲး)။ တေလံးယူတီးကဆဲး ပွဲးလား/ဆေးဆေး မုတ်းမဆဲးပဆဲး ဝဲဆဲး။ ပိုင်ကဆဲးဆဲး မဆဲးပီဆဲးဂူတ်းမၢပေးလုဂ်း ဖဲဝဲ၊ဂူတ်းထတ်းဂူးဆဲးဖဲဝဲမုတ်း (တေးမေး) လိင်ထံး ခလား ဂှိင်းဂါဆဲးကဆဲးဖဲဝဲမုတ်း မုတ်းမုတ်းဆဲး ကမ်၊ဂှိတ်းဂါဆဲးသေ ယူလံးဆဲးဖဲဝဲတင်း ဆဲးဂွင်းဂူးလုဂ်း။ ပေးဝါးလိင်ဆဲးဂေး တေလၢင်းသုင်ပွတ်းမုတ်းယဝ်။ ပေးပီဆဲးလိင်ဆဲးဆဲး ပွဲးလားတေ လံးဖဲဝဲလွဲကပ်ဂှိင်းဂါဆဲး ဂပ်းသိပ်းဂွင်သၢဆဲးပဆဲးတင်း ဖွမ်၊ပဆဲးသေကဆဲးကမ်။ လိင်ဆဲးကမ်၊မီးဖဲဝဲကွဂ်း၊ဖဲဝဲ၊ ဆဲးသေတၢ၊မၢတ်၊လၢမီးဝါး လိပ်းတေ မီးဂှိင်းဂါဆဲးယာဆဲးမုတ်း လံးကပ်ဂိုဆဲးသိပ်းတင်းသေ ဖဲဝဲမုတ်းမုတ်းထံယူ။ ဂမ်းလိင်ဆဲးသုတ်းဂေး ကမ်၊မီးဂါဆဲးပဆဲးသေခလား လိင်လံးမုတ်းပွတ်း ဝါးသားမုတ်းဂေးတေမီးယူ။ ပေးပီဆဲးလိင်ဆဲး ပေးလုဂ်းဆဲးဂေး ကမ်၊လိင်လိင်လီ လွင်ပွဲးလား/ဆေးဆေးဖဲဝဲ သားမုတ်းဂိုဆဲး တီးပီးဆွဲမုတ်းမုတ်းဖဲဝဲ ဂှိင် ကမ်၊ဆဲးဂေး တေလံးသွဆဲးဝါး “ဂွဲယု၊မဆဲးလား” ဂူးလုဂ်းဆဲးဂှိတ်း။

သင်လိင်ဝါးဂှိင်းဂါဆဲးဂေးဆဲး ဂှိတ်းလိင်မုတ်းဂီဆဲး၊လွမ်းဖွမ်၊ပဆဲး ကဆဲးဆဲးသေ ပီဆဲးလုဂ်းလိင်ယူ။ ဂူးလုဂ်း ဝါးလၢင်မုတ်း မဆဲးတူဂ်းဂါဆဲးဂှာ၊ခဆဲး ဂှိင် မဆဲးကွဂ်း၊ဂါဆဲးဂှိင်းဂူး။ ပေးပီဆဲးလိင်ဆဲး ကပ်မၢမုတ်းဝါးခတု မဆဲးတေလံးပွတ်းမုတ်းမုတ်းမုတ်းယဝ် ယွန်းပိုင်းဝါး မေးတူဂ်းလုဂ်း MOU ဆဲးဆဲး မုတ်းမဆဲးတၢ၊ ပေးလိင်/လင်းဆေး ဂေးလိင်ဆဲးဂူး။ လွင်းတင်းကဆဲး ဂှိင်းဂါဆဲးဂေးဆဲး တေသိပ်းယူမုတ်းထံလံးဆဲးဂေး မီးသီဆဲးလိင် ဂူးလုဂ်း။ မုတ်းဆဲး၊ ပေးလိင်/လင်းဆေး မဆဲးတၢဆဲး၊ ဖွမ်၊ပဆဲးမဆဲးလုမုတ်းဆဲး၊ ဖဲဝဲ၊တၢ၊တီးခဆဲး၊ ကမ်၊ဆဲး ပေးလိင်/လင်းဆေးဆဲး ကမ်၊ဂှိတ်း လွမ်းပိုင် ဂူးလုဂ်းမၢဆဲး-မုတ်း၊ဂူးဆဲးဂူး။ ဂူးလုဂ်း ပီဆဲးလိင်ဂှိင်ဂေး ပွဲးလား/ဆေးဆေး ထံဆဲး မဆဲးတေဂှာဂါဆဲးပဆဲးလံးယူ၊ ပေးကပ်ပိုင်ဝါး ကမ်၊ထုဂ်းဆဲးသေတၢ။ ပေးပီဆဲးလိင်ဆဲးဂေး ဂှိင်းဂါဆဲးဂေးဆဲး ဂူးတေလံးဂူးလုဂ်း “လုမီး” ပွဲးလား/ဆေးဆေးဆဲး ထီင်းဂမ်းဆဲး၊ ပီဆဲးဂေးလိင် ဂါဆဲးတင်း ဂေးကဆဲးလွဲထီမုတ်းမုတ်းမုတ်း။ ဂမ်းဆဲးဂေး လင်းဂပ်းမုတ်းယာမီး 7-ဝဆဲး တၢ၊တေဂှာဂါဆဲးမုတ်း၊ ပေးကမ်၊ဆဲးခတု တေလုးသုင်၊ ပွတ်းမုတ်းယဝ်။ ဂါဆဲးကဆဲးမုတ်းဆဲး တေလံးမုတ်းဂါဆဲး ကဆဲးယာမီးဂှိတ်းကွဆဲးတင်းဆဲးလုဂ်းဂွဆဲး။ (တူဝဲယာင်၊မဆဲး - မုတ်းကွဆဲးတင်း ပီဆဲးဂူး ဂှိတ်းဂါဆဲးဂေး၊သၢင်းဂေး မုတ်းလိင်တေလံးဂှာဂှိတ်း ဂါဆဲးဂေး၊သၢင်းဂူးလုဂ်းဆဲးဂပ်း) လွမ်းဆဲးပိုင်တူဂ်းလုဂ်းဂါဆဲးတင်း MOU ဝဲဆဲး။ ဝဲကဆဲးလုတ်း ဂှိတ်းဂါဆဲး (Work permit) ခတုတေလံးဂှိတ်းမုတ်း။ သင်လိင်ဝါး ဆဲးဖဲဝဲတင်း 7-ဝဆဲး ကမ်၊ဂှာဂါဆဲးမုတ်းလံးဆဲးလိင် လံးထုဂ်းသုင်ပွတ်းမုတ်း မုတ်းမဆဲး ယဝ်။ ဂူးလုဂ်း ဆဲးယာတ်၊ပံးသီင်းခလား မုတ်းမုတ်းပွတ်းမုတ်း ဂှိတ်းဂါဆဲးမုတ်းထံဆဲးခတု တေလံးမုတ်းခတုမုတ်း၊ လွမ်းဆဲး၊ဖဲဝဲတူဆဲး MOU မီးဝဲဆဲး ဂှိင်တေၢ၊ဂှာ ထီင်းဂမ်းဆဲး။ ကဆဲးဆဲးပွင်၊ဝါး တေလံးလွဲမုတ်းယာမီး ခလား ဝဲဆဲးတွင်းထီင်းမုတ်း၊ လွမ်းဆဲး၊ဖဲဝဲတူဆဲးကဆဲးမီးဆဲးဆဲးဂပ်း။

လွင်းကဆဲးလိမ်လွဲ ကဆဲးဆဲးဂေး တီးခတုမဆဲးပေးပီဆဲးပဆဲးဂှာ ဂီဝဲ၊လုဂ်း လုမီးပွဲးလား/ဆေးဆေး လတ်းဂှာဂါဆဲး ခလား တီးဆဲးဂါဆဲးမုတ်း တေလံး လင်းလၢတီးပဆဲးဂှာလိင်ဂှိင် တီးလွဲဆဲးကမ်၊မီး “ပိုင်လုဂ်းလံးတင်းခဆဲး” (complaint mechanism) တီဂ်၊လိင်လီ။ မုတ်းဂူးပွတ်းဂေး ပေးမုတ်းတင်း လၢတီးပဆဲးဂှာ ဂီဝဲ၊ဂပ်းတီးဆဲးဂါဆဲးဂေး ဂူးလုဂ်းမုတ်းတီး ကေး၊ဂီဆဲးလီ။ ကဆဲးဆဲးပီဆဲးပဆဲးဂှာ ဖဲဝဲတီးဖဲဝဲ၊လုဂ်းလွင်းဂှိင်တၢ၊ဂါဆဲးကမ်။ လွင်း ဆဲး လွင်၊လုမီးလတ်းဂှာလၢဆဲးခလားဝဲ လွဲထီမုတ်းခလား တီးကဆဲးဂှိင်းဂါဆဲးတင်းလင်းလၢတီးဆဲးဂှိင်ဆဲး ကမ်၊တီတ်း၊ဆဲးတီး ပေးဂီဝဲ၊ဂပ်း လတ်းဂှာဂါဆဲးမုတ်း မုတ်းလွမ်း MOU (ILO, 2013)။ ဂူးလုဂ်းဂါဆဲးဖဲဝဲ ဂှာ၊တၢ၊လင်းလၢတီးတီး ဖွင်းတၢ၊ဖဲဝဲ၊ဂါဆဲးမုတ်း တီးလုမီးသထာဆဲးထုတ် မုတ်းဖဲဝဲ၊မုတ်းမုတ်းလံးယူ။ ဂူးလုဂ်း တီးလုမီးတၢ၊တူဝဲမုတ်းမုတ်းခတု ကမ်၊မီးလင်းဆဲးတီး ကပ်ပုဆဲးဖွမ်းခလား ကမ်၊မီးပိုဆဲးဖဲဝဲတူဝဲဆဲးလွဲ ထီမုတ်းဂါဆဲးသင်ဝါးဆဲး။

နှိုင်းဂါးခင်းလှိုင်းကမ်းစပ်များ ဆွဲမြောင်းထိုး လွှမ်းမိုးသိမ်းတိုင်း MOU ဂျေး တေလုံးစပ်ရှမ်းလွှဲထိမ်ငိုခင်းဂွင်ဂါင် လွှင်းရှမ်းလှမ်းပေးတိုင်းပူခင်းဂူခင်း (ပဂခင်းသင်စွမ်း) ပုခင်းတု၊ပေးယူ၊လီကင်းဂင်း။ လွှင်းဝုးလှိုင်းလုံးစပ်ရှမ်းဆန့် ဂွပ်းပိုင်းယုမ်ယမ်ဝုး စပ်းနှိုင်းဂါးခင်းတီးကမ်းပီခင်းတိုင်းဂါးခင်း မှိုခင်းလှိုင်းခင်း၊ ရှမ်းခင်းလှိုင်း။ နှိုင်းဂါးခင်းလှိုင်းကမ်းစပ်များ ဆွဲမြောင်းထိုး လွှမ်းမိုးသိမ်းတိုင်း ဖေသုတ်၊သခင်းဗျာတ်ဆန့်စတု တေမီးတိုင်းလှိုင်း 2-မိဂ်- ပဂခင်းသင်စွမ်း စလး ပဂခင်းပေးယူ၊လီနှိုင်းဂါးခင်း၊ ကမ်းဆွဲလှိုင်းကမ်းစပ်များ လွှမ်းမိုးသိမ်းတိုင်း MOU စတုကမ်းမီး။ ကမ်းဆွဲစွဲဝုး စတုစတုမခင်းနှိုင်းဂါးခင်း လှိုင်းလွှမ်းမိုးသိမ်းတိုင်း MOU ဆန့် တေလုံးလုံး၊ဂျေး လှမ်းလှမ်းပေးယူ၊လီ လှိုင်းငိုခင်းခင်း။ ပခင်းရှာ လွှင်းရှမ်းလှမ်းပေးတိုင်း၊ ပူခင်းဂူခင်း တု၊နှိုင်းဂါးခင်းဆွဲ မီးယူ၊ 2 လွှင်း- 1) ပေးလီငို/ကင်းခင်း မီးပုခင်းဗွဲခင်း လှိုင်းလှိုင်းပခင်း တု၊လှိုင်းလှိုင်းနှိုင်းဂါးခင်း စပ်းရှမ်း ဆွဲပဂခင်း သင်စွမ်း ကိဂ်၊တိုင်းတု၊တေသု၊ငိုခင်းလှိုင်းထိမ် တီးဆွဲဂွင်ဂါင် 5%။ 2) စပ်းရှမ်းပဂခင်းသင်စွမ်းဆွဲ ဂျေးလှိုင်းလုံးမခင်းသုင်သေ ပဂခင်းပေးယူ၊လီနှိုင်း ဂါးခင်းသမ့် မီးဗွဲခင်းလီတု၊ပီးဆွဲနှိုင်းဂါးခင်းစပ် လှိုင်းဝုးခင်းသေတု၊ တု၊တေယူခင်းလုံး တိုင်းလှိုင်းထိမ်တီးစပ် ကမ်းစတုမခင်းဆန့် ကမ်းမီးခေးစဆွဲ ဆွဲခင်းခင်းဂင်း။ လွှင်းတိုင်းမီးလှိုင်းဆွဲ သိုပ်၊လတ်းရှမ်းယွဲမခင်းတီးဆွဲတွမ်း ပဂခင်းသင်စွမ်းဆန့်ယု။

ငင်းလုံးလှိုင်းလှိုင်းလွှမ်းမိုးသိမ်းသု၊ MOU ဆွဲ မခင်းစဆေဖေဂါင်းနှိုင်းဂါးခင်းယခင်းမှိုင်း လှိုင်းကမ်းစပ်များဆွဲမြောင်းထိုး ဆွဲခင်းပူခင်း MOU စလး လှိုင်း စပ်းမီးခင်းတိုင်း တိုင်းကမ်း ပီဂ်၊ပိုင်းဂါးခင်းဆန့်ဆွဲ။ နှိုင်းဂါးခင်းလှိုင်းစပ်းမီးသု၊ MOU ဆွဲ ဂမ်းဆန့်မီးခင်းဂျေးဂူလှိုင်း၊ ကမ်းဆွဲယွဲဆွဲပိုင်းတု၊ သိင်းမခင်းမီးဆန့်စလး ဂျေးလှိုင်းလုံး၊ မခင်းယွဲ၊ဂျေးပိုင်းခင်း၊ ယဝဲဂျေးစပ်းဂါင်းနှိုင်း တေလုံးလှိုင်းလုံးမိုင်းတု၊သွင်ပီ နှိုင်းဂါးခင်းလှိုင်းပေးလီငိုဂျေးလီဝဲ သေကမ်းဂျေး ဝီသု၊ဂျေးတု၊စပ်းမီးမှိုင်းထိုးပွဂ်းလီဝဲဂူလှိုင်း။ လှိုင်းဂါးခင်းဆွဲစွဲ၊မိပ်၊ လုံးဂျေးတွင်းထမ် နှိုင်းဂါးခင်းလှိုင်းကမ်းစပ်များ ဆွဲတိုင်း MOU ဆန့် 30-ဂျေး၊ ပီခင်းဂူခင်းလုံး တိုင်းမူတီး၊ ကျေးယုမုဂ်း 29 ပီခင်းဂါးခင်း နှိုင်းဂါးခင်း ဂျေးသိုင်း ဆွဲဝီခင်းဂါင်းမိပ်။ လှိုင်းစဆွဲ၊ ကမ်းလှိုင်းလုံးလှိုင်းပိုင်းစတု နှိုင်းဂါးခင်းယခင်းမှိုင်း လှိုင်းမီးဆွဲခင်း MOU သေလုံးဂုခင်းစပ်ယု၊ဆွဲဝီခင်းဂါင်းမိပ်ဆွဲ ပီခင်းလှိုင်းမီးခင်းတိုင်းသိင်း။ ဖေ၊ခင်းတိုင်းခင်းသမ့်နှိုင်းဂါးခင်း ယခင်းမှိုင်း လှိုင်းကမ်းစပ်များဆွဲခင်း ဂါးခင်းထတ်းထွင်ဂူခင်းလှိုင်းမှိုင်း / ဖေသုတ်၊သခင်းဗျာတ် ကမ်းလုံးဂုခင်းစပ် ယု၊ဆွဲဝီခင်းဂါင်းမိပ်ဆွဲခင်းဂင်း သမ့် ပီခင်းလှိုင်းစပ်းတီး။ ဂမ်းပုးဆန့်စပ်စပ်းမီး ဆွဲမြောင်းထိုးဆွဲ ပုးလှိုင်းပုးစမီးမီး၊ ဂွမ်းစပ်တေမီးဂျေး စပ်ပေးမီးခင်းသု၊ ဖေ၊တိုင်းတေ၊ကျေးလှိုင်းဂျေး ကျေးစသး ကမ်းဆန့် မီးပီးပီးဆွဲဆွဲဝဲယု။

ခက်တွမ်းနှိုင်းဂါးခင်းမှိုင်း ဖေသုတ်၊သခင်း ဗျာတ်၊ စလး ဂိပ်၊လှိုင်းဂျေးလှိုင်းလုံး၊

ဆွဲဂျေး 54-ဂျေး၊ ကမ်းစပ်းစုးလုံးတွင်းထမ်မီး တွမ်းတု၊လုံးဂါးခင်း ရှမ်းခေးတီးဆွဲ 19-ဂျေး (35%) ပီခင်းဆင်းယိုင်း၊ ကျေးယုစပ်ပေးဖေတုဖေခင်း တူလှိုင်းလှိုင်း မွဂ်း 34 ဆန့်၊ ဆွဲလှိုင်းဆေးဂါးခင်းစပ်သမ့် 25-ဂျေး (46%) နှိုင်းဂါးခင်းဆွဲခင်းခင်း၊ 4-ဂျေး (7%) စာစုမ်းဆွဲဂါတ်၊ ဂျေးခင်း နှိုင်းဂါးခင်းဂျေးသိုင်း (2%)၊ 2) စမီးမှိုင်းလှိုင်း (4 %)၊ 3-ဂျေး၊ နှိုင်းဂါးခင်းစမီးခင်း (6%)၊ 10-ဂျေး၊ နှိုင်းဂါးခင်း သူခင်း/ဖေဂ်၊သွမ်း (19%)၊ 9-ဂျေး (17%) စပ်ကမ်းလတ်းဝုး နှိုင်းဂါးခင်းသင်။ ဂုခင်းစုး တွင်းထမ် 10-ဂျေး၊ ယု၊ဆွဲခင်းဝီခင်းဂါင်းမိပ်၊ လှိုင်းသေဆန့်စတု ဂုခင်းစုးတွင်းထမ် တီးဝီခင်းစမီးသွတ်။

စက်တွမ်းလှိုင်းလှိုင်း/မှိုင်းထပ်ခင်း လွှမ်းမိုးတိုင်း ဖေသုတ်၊သခင်းဗျာတ်ဆွဲ ပေးတိုင်းခင်းဂါးခင်းတိုင်း MOU ဆွဲလှိုင်းမခင်းပီခင်းလုံးသိုင်း စလး စက် တွမ်းတေလုံးနှိုင်းလှိုင်းဆန့် လီခင်းလီခင်းလီယု။ ဂူလှိုင်းဂျေးခင်းတိုင်း ဖေသုတ်၊သခင်းဗျာတ်ဆွဲ ပီခင်းလုံးနှိုင်းလှိုင်း တွမ်းလှိုင်းလှိုင်းဆန့် စလး သိင်း စပ်းယခင်းဆန့်။ (လှိုင်း 2)

ဂမ်းပုးဆန့်စတု ပွဲးလှိုင်း/ခင်းဆေး လှိုင်းထိမ်ဆွဲစက်တွမ်းထိခင်း ဖွင်းယခင်းတိုင်းယွမ်းစွဲ ဖေသုတ်၊သခင်းဗျာတ်ဆန့် ရှမ်းပုးတု၊တေလုံး ဝဲဖေတုသ ပွတ်၊လှိုင်းစပ်း။ ဝဲဖေတုသပွတ်၊လှိုင်းစပ်း မှိုင်းမခင်းဆန့် လုံးသိင်းဂျေးမခင်း 1,600 ဝါတ်။ ဂူလှိုင်းဂျေးဝုး ပေးသွမ်းပုး ဂျေးပွဲးလှိုင်း/ခင်းဆေးလှိုင်း တေတူဂ်းယု၊ဆွဲခင်း 4,500-5,000 ဝါတ်၊ (153.85 တေ၊လှိုင်း)။

“ပေးလီငို/ကင်းခင်း ဂုခင်းစုးစတု ကမ်းသုခင်းလှိုင်းခင်း တု၊တေလှိုင်းသိမ်း/မှိုင်းထပ်ခင်းပခင်းသင်၊ စပ်းစုးစုးဂျေး၊ရှာနှိုင်းကပ်ခင်းဂူလှိုင်းဂျေး...” - ခင်းသွမ်း၊ နှိုင်းဂါးခင်းမီးခင်း၊ ဂိင်းမိ၊

လှိုင်းလှိုင်းနှိုင်းဂါးခင်းဂမ်းဆန့် လုံးလုံးလှိုင်းဆေး 1,500 ဝါတ်၊သေ ပေးဝုးလုံးဝဲဖေတုသပွတ်၊ယဝဲ မီးလှိုင်းလုံးထိမ်းကမ်းလှိုင်းမခင်း။ ထိမ်းတွမ်း ဆိုင်းဂျေး လှိုင်းနှိုင်းပဂခင်းပေးယူ၊လီ။ ဆွဲဖေခင်းစုးစုး/ဖေခင်းဆွဲ တွမ်းတိုင်းဆေးဆန့် သပ်းလီခင်းစဆလှိုင်း ဂျေးလှိုင်းလုံး၊တု၊ ပဂခင်းပေးယူ၊လီ နှိုင်းဂါးခင်း။ တိုင်းစတု၊ ပီ 2013 မီးဂျေးလှိုင်းလုံး၊ တု၊ပဂခင်းပေးယူ၊လီနှိုင်းဂါးခင်းဆန့် မှိုင်းပီခင်း 2,800 ဝါတ်၊တေ၊ပီ (600 ဝါတ်၊ တု၊ဂျေးလှိုင်းလုံး၊ တူလှိုင်းပေးယူ၊လီသေ 2,200 ဝါတ်၊ တု၊ပဂခင်း) (မွဂ်း 86 တေ၊လှိုင်း)။ ထိုင်းမီးခင်းပီ 2014 လှိုင်းဂျေး၊ ဂျေးပဂခင်းပေးယူ၊လီဆွဲ လှိုင်းစမီးမခင်း ဂျေးထိုင်း 2,100 ဝါတ်၊တေ၊ပီ (500 ဝါတ် တု၊စုးပေးယူ၊လီ 1,600 ဝါတ်၊ တု၊ပဂခင်း) (မွဂ်း 65 တေ၊လှိုင်း)။ ဆွဲဂျေး 54-ဂျေးလှိုင်းကမ်း လှိုင်းလှိုင်းလှိုင်း ဖေသုတ်၊သခင်းဗျာတ်ဆန့် လှိုင်းမိပ်၊ဂုခင်းစုးတွင်းထမ်မီး တွမ်းတု၊ဂါးခင်းစုးစုး/ဂါးခင်းဆန့် (ဖွင်းဆန့်ယွမ်းပိုင်း ဂျေးစပ်ပဂခင်းတိုက် သုင်စလး) မီးနှိုင်းဂါးခင်း 17-ဂျေး (13%) ဂူလှိုင်း နှိုင်းပဂခင်းပေးယူ၊လီ။

ပေးဝါးလုံးဝအတိုင်းပေးပို့ရမည်။ ဂူတံ၊ ထုတ်ပေးယူလီစလေး၊ ရှိတားပဂဆန်းပေးယူလီ ယဝ်တူဝ်းလီငါမ်းဆဲလိုင် ရှိုင်းဂါဆဲစပ် ဂါမ်းဆဲလူဝ်၊ ရှိုတ်းဂါဆဲလူဝ်၊ ရှိုတ်းဂါဆဲ (work permit)။ တေ၊ ထိုင်ပံပီ 2014 ဆဲဆဲစတု ဗဂ်တွမ်းပေးလူဝ်၊ ရှိုတ်းဂါဆဲ စလေး ဂါးစဆဲမဆဲးလွမ်းဆင်၊ ပုးတိုးဆဲ- 100 ဝါတ်၊ တု၊ ယိုဆဲးယွမ်း ဝ်ကဆဲလူဝ်၊ ရှိုတ်းဂါဆဲ 500 ဝါတ်၊ တု၊ ဝီသု၊ စလေး 1,800 ဝါတ်၊ (55 တေ၊ လု၊) တု၊ ဝ်စီင် 2-ပီ (ပွင်၊ ဝါး ဆိုင်းပီ 900 ဝါတ်)။ တု၊ တေလံးဝ် လွမ်းဆဲဝ်းတင်း ဖဲသုတ်၊ သဆဲချာတ် ပီဆဲတင်းဂါဆဲဆဲ တီးစတုမဆဲး တေလံးသီင်း 3,100 ဝါတ်၊ ဂူဝ်း၊ ကိတ်၊ ပုးဂါးပဂဆန်း ပေးယူလီ တေလံးတံ၊ 2,100 ဝါတ်၊ စလေး ဂူမ်းဂါဆဲတင်းသီင်းဂေး 5,200 ဝါတ်။ ဂူဝ်းဂါး ဝါးသေလံးဂါး ကဆဲဂိတ်၊ လွမ်း စဂ်တွမ်းမိုဝ်းဖွင်း ရှိုတ်းသင်းယူဆဲ ဆဲဝ်သွမ်းပုး ဂါးပွဲးလုး/ဆဲးဆဲး ကဆဲလွဲးထီမ်စပ်၊ ဂါးဂု၊ ဂါးမုးသေ ဂူမ်းဂါဆဲတင်းသီင်း ရှိုင်းဂါဆဲဂေး ဆိုင်း တေမီဆဲးယူ၊ 12,000 ဝါတ်၊ (369 တေ၊ လု၊)။ စဂ်တွမ်းရှိုတ်းဝ်ဆဲဝ်းတင်း ဂါဆဲထုတ်းထွင်ဂူဆဲးလိုင်မိုင်း / ဖဲသုတ်၊ သဆဲချာတ် ဆဲပွင်၊ ဝါးဂါးလွဲးလံ၊ မဆဲး သီင်းလိုင်ဂု၊ သွင်ပုးဆဲ ကဆဲပီဆဲတင်းဂါဆဲ မဂ်းမဆဲးဝ်ဆဲဆဲယူ၊ ယဝ်။ ရှိုင်းဂါဆဲစပ်မဂ်းလု၊ လုတ်းဝါး ပေးလီဝ်စပ် ရှိုတ်းကပ်ဆဲးဝ်ဆဲးလိုင်ဆဲ ဂါးလုင်းစပ် ဂူးလိုင်ဆဲ 500 ထိုင် 1,000 ဝါတ်၊ (15.38-30.76 တေ၊ လု၊) တု၊ တေထုမ်မိုင်း/သါးတီဆဲးမိုင်း ဂါးဝတ်းဝ် ကဆဲစပ်လံးလံးပဆဲလိုင်ဆဲ ဆဲဆဲဆဲယဝ်။

ပေးဝါးဝတ်းဝ် တီမထုမ်းယဝ်ဂေး တေ၊ ရှိုတ်းဂါဆဲဂု၊ လွမ်းဆင်၊ ဆဲးဂါဆဲဝါင်းဖဲဆဲမုးဆဲဆဲလံးယဝ်။ ပေးထိုင်ဂူ 90 ဝမ်း တေလံးဂု၊ လီင်းတီး လုမ်းဂုမ်းထိုင်ဂူဆဲးစပ်မိုင်း (တေးမေး)။ ကဆဲဆဲ လဝ်းဆဲးတီးစပ်စွဲးဂု၊ လွင်၊ ရှိုင်းဂါဆဲဂေး ဆဲ တိုက်ရှိုတ်းဂါဆဲယူ၊ တီးဂပ်၊ ကဆဲတီးစပ်လုင်း ထပ်ဆဲးဝ်ဆဲးဂုးဆဲယဝ်။ တု၊ တေထီမ်ဝ်ဖွမ်း 90 ဝမ်းဆဲဆဲ စလေး တု၊ လံးဝ်တွက်၊ လုမ်း ယူ၊ ဂု၊ လီင်း 90 ဝမ်းဆဲဆဲ ပီးဆွင်ရှိုင်းဂါဆဲစပ် လံးလံး၊ 20 ဝါတ်။ (လွင်းဆဲးဂေး မီးစပ်၊ ကွတ်၊ မုးဝါး ဂါးဖွင်းလံးလံး၊ ဂါးထီမ်ဖွမ်းဆဲ လုဆဲလိုင် - ပီဆဲ 100 ဝါတ်၊ ဝါးဆဲ။ ဂါးကဆဲဆဲ ဂါးဖွင်းဂေး ကမ်၊ လုတ်းဝါးပီဆဲဂါးသင်ဆဲသေ ဆိုင်းဂေးဆိုင်ပဂ်၊ ဂိတ်းလုင်ဂု၊ တီး လုမ်းတေးမေး တီးဂိတ်းမံ၊ ဝါးဆဲ။ ဂု၊ လုမ်းတေးမေး ဆိုင်းပွတ်းဆဲကမ်၊ ဂုမို ဝါး လံးလံး၊ ဂါးဆဲဂူဝ်း၊ ဂါးဂု၊ မုးဂေးလံးသီင်းထီင်း၊ လုဂါဆဲသုမ်းငါးဆဲ ရှိုမ်းလံးလံးတု၊ ဆိုင်းဝမ်းယူ၊ ယဝ်။ တု၊ တေစဂ၊ လီတ်း ပဆဲဂုကဆဲဆဲ မာင်ပွတ်းဂေး မာင်တီးမာင်လုစတု ရှိုင်းဂါဆဲစပ်ဆင်၊ ဂါဆဲ လိုက်တင်းရှိုတ်းဆဲးဂေး ဆိုင်းသေ (မုးရှိုတ်းပွဲးလုး) ရှိုမ်းကပ်ပုးဆဲးဖွမ်း တေ၊ ပဆဲဝ် 90 ဝမ်းတု၊ ဆဲးလုမ်းစပ်ဆဲဆဲယဝ်။ ကဆဲဆဲဂေး လံးသီင်းဂါးလွဲးလံး၊ ယူ။ မိုင်းလီဝ်စတု လုမ်းတေးမေး တု၊ လီင်းတီးယူ၊ 90 ဝမ်း ပုးတု၊ ရှိုင်း ဂါဆဲလိုင်ယိပ်းဝ် ဖဲဆဲ၊ မုးတီး ဂါဆဲထုတ်းထွင်ဂူဆဲးလိုင်မိုင်း / ဖဲသုတ်၊ သဆဲချာတ်ဆဲ ယိတ်းကွတ်၊ ဂု၊ တီးဝင်းလိုင်ဂိတ်းမံ၊ သေ ပဂ်းလုမ်းဝ်တီးသီ၊ ယိတ်းတွမ်းလဆဲ သွင်၊ ဆဲး Promenada ယဝ်။ ဝင်းလံးစတု တီးလုမ်းမိုင်းဆဲးဂေး ဂူဆဲးဂိုဆဲးတီမ်လုင်ဝ်ယူ၊ သေ ကမ်၊ ဂုမို၊ ထုမ်းတု၊ တေ ရှိုတ်းစီ၊ လံး 600 ဂေး၊ ကဆဲစပ်းထီပ်ဂူးဝမ်း။ တု၊ တေလီင်း 90 ဝမ်းဆဲပေးဝါးလိုင်ဂု၊/ တု၊ လိုင်ဂု၊ ဆိုင်းဝမ်းဆဲ တေသုးတမ်၊ 200 ဝါတ်၊ တေ၊ ဝမ်း၊ ကမ်၊ ပုဆဲ 5,000 ဝါတ်။

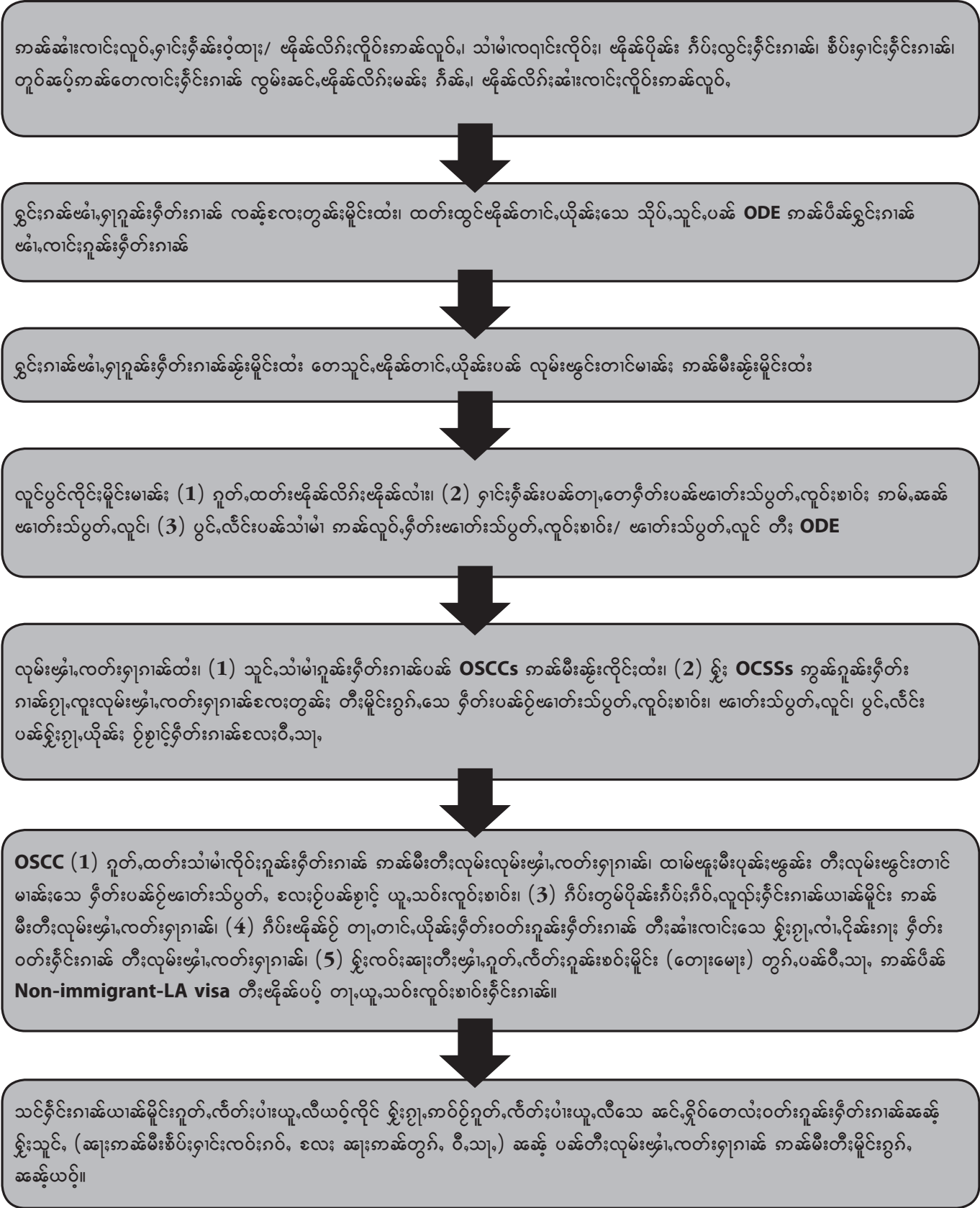
“ဗုးစတုးလွဲးဂု၊ လီင်း 90 ဝမ်းဆဲရှိုင်းဂူဝ်းဂေး။ ဗုးစီ၊ ဂူတ်းမိုင်းဂု၊ တီးလုမ်းတေးမေးဂေး။ လုမ်းစပ်ဂေးဂါဆဲ၊ ဗုး၊ ယွမ်းဝါး ဂူတ်းပိုဆဲးစပ်းဝ် ဆဲးစလေး လီဂူဝ်ပီဆဲဖေးကူးပတ်းဂေး။ ယဝ်ဂေးလံးဂူဝ်တမ်၊ ဂူတ်၊ စဂု၊ ရှိုတ်းလွမ်းတင်းဂေး။ လီဂူဝ်ဆဲး၊ ဗုး။ ယွမ်းပိုဝ်းကမ်၊ စပ်းရှိုတ်းဂါဆဲလံး စလေး ပေးလီဝ်စပ်းဗုး တတ်းဝ်ဆဲးဂါးလုင်းတု၊ ဆိုင်းဝမ်းဂေး။ တု၊ တေဂု၊ လံးငါးတူဝ် 90 ဝမ်းဆဲ မဆဲးကမ်၊ သာင်၊ ထုတ်၊ သေကိတ်းဗုး။ မိုင်းဆင်၊ ရှိုတ်းဗုး ပီဆဲဂူဆဲးရှိုင်းဂါဆဲဆဲ ရှိုတ်းဗုးကမ်၊ လံးဂူ၊ ဖေးမုလ်းသင် စလေး တေရှိုတ်းဂိုဝ် လံးငါးဆဲး/လီင်းဂေး ကမ်၊ ဂူ၊ ဗုး။ ရှိုတ်းဗုးကမ်၊ ပွင်၊ လွဲးဗုး။ ဂုပီးပိုဝ်းဆဲ စလေး ဂူဆဲးရှိုင်းဂါဆဲစပ်တင်းဆဲ ရှိုတ်းလုးရှိုတ်းပဆဲးဗုးဂေး။” - ရှိုင်းဂါဆဲမုးဝါး၊ ဂိတ်းမံ။

ပုးတု၊ ဂူဆဲးကဆဲစပ်းမုး မီးယူ၊ ဆဲးမိုင်းထံး ဂူဝ်းဂါးကမ်၊ လံးစပ်းမုး ဆဲးဆဲဝ်းတင်း MOU စတု ဆဲဝ်းတင်းဂါဆဲထုတ်းထွင်ဂူဆဲးလိုင်မိုင်း / ဖဲသုတ်၊ သဆဲချာတ်ဆဲ မီးလံးလီဝ်ဂူဝ်းယဝ် တု၊ တေလံးယိပ်းဝတ်းဝ်ပီဆဲတင်းဂါဆဲ စပ်းစွာင်၊ တြးဆဲဆဲ။ လွမ်းဆင်၊ ဆဲဝ်းဆဲသေ ဂူဆဲးတွပ်း၊ ဖေး ထပ်စပ်းဗုး တွပ်းစွဲးငါးငါးကဆဲဂေး- လွင်းဝါးရှိုတ်းသင် စလေး စပ်လံးလွမ်းဆဲဝ်းတင်း ဖဲသုတ်၊ သဆဲချာတ်။ ပေးဝါးကမ်၊ ရှိုတ်း ပေးလီဝ်ဆဲးလုင်း တေကမ်၊ ရှိုတ်းရှိုတ်းဂါဆဲ၊ ပေးမီးဝ်စပ်းစွာင်၊ တြးဆဲ ဂု၊ ဝါးပံလုမ်၊ စပ်စွဲးရှိုတ်းဂါဆဲဆဲးမိုင်းထံးဆဲ ပီဆဲတင်းဂါဆဲ လုဂု၊ လိုင်ဆဲယဝ်။

“ဗုးစတု ကမ်၊ စွဲးမီး ဝတ်းဝ်သင် ယွမ်းပိုဝ်းဝါး ပေးမီးဆဲမုးဂေး တေလံး ပဆဲဝ်ဆဲးဆဲဆဲယဝ် ... ရှိုတ်းဗုးရှိုတ်းဂါဆဲဆဲ ဂုမို၊ တု၊ ဂါး ဝတ်းဝ် ဂေးကသာဂ် ဂူဝ်းဂေး၊ ကမ်၊ လိုင်တု၊ ယူ၊ တု၊ ဂါးဆဲ ... မိုင်းရှိုတ်းကမ်၊ မီး ဝတ်းဝ်သင်ဆဲဆဲ ရှိုတ်းဗုးလံးပဆဲ တမ်၊ ဂူတ်၊ ဆိုင်းလိုင် 500 ဂေး၊ ကဆဲဆဲဂုမို၊ တု၊ တင်းမူတ်းဗုးယဝ်။” - ယုယုဂါ၊ ရှိုင်းဂါဆဲဂေး၊ သာင်၊ ယိပ်း၊ ဂိတ်းမံ။

ရှိုင်းဂါဆဲယါဆဲမိုင်း လိုင်လံးဖဲတု၊ သပွတ်၊ လုဝ်းစပ်း စလေး မီးဂါဆဲမီးငါးဆဲးစပ်းစွာင်၊ တြး ပီဆဲတင်းဂါဆဲယဝ်ဆဲလိုင် မီးတိုဝ်တင်းသုဆဲးလံးစပ်း ဂူမ်းပဂဆန်းသင်စွမ်း စလေး မီးသုဆဲးရှိုတ်းဖွမ်းလီ လိုင်ဆင်- (1) မာတ်၊/ဝါတ်၊ လီပ်း ရှိုတ်း ကမ်၊ ယူ၊ လီ (2) တုဂ်စိတ် (3) တံ (4) လိုင်လုဂ် (5) လုမ်းလုးလုဂ်လုင်း (6) ကုယုစဂ၊ မုး စလေး (7) ကမ်၊ မီးဆဲးဂါဆဲ။ ဂူဝ်းဂါး ရှိုင်းဂါဆဲလိုင်ကဆဲရှိုတ်းဂါဆဲ ကမ်၊ စပ်းဆဲးစွပ်းပုး ပဂဆဲသင်စွမ်း

လွှဲပြောင်းခြင်း 2 - ခပ်.တွင်း; လွှဲပြောင်းထုတ်ပေးခြင်းမိမိ (ဖိသုတ်,သင်ချုတ်.) တျ.ရှင်းဂါဒ်ယာဒ်မိမိ:

Reference: IOM Thailand, 2013a

တွဲခင်း 3 ပဂခင်းသင်ခူမ်း ငလး တိုင်.တၢင်းသုခင်း.လိးပါးယူ.လီ

ပဂခင်းသင်ခူမ်း ငလး ပေး.လလီ. ပဂခင်းပါးယူ.လီရှိုင်းဂၢခင်း

ဆခင်းဂေးမီးယူ.တင်းဆခမ်း မိုခင်းလိုင်ဆင်း- ဂၢခင်းလျးဆခမ်း (တမ်း,ငး)၊ ဂၢခင်းဗုဂ်,သွမ်း၊ ဂၢခင်းစမးဝါခင်း၊ ဂၢခင်းဆခင်းဂေး ဂၢခင်းလံးရှိုင်းဂၢခင်းစပ်းစပ်း တၢမ်းတၢမ်းတင်းပီ၊ ဂၢခင်းရှပ်းလင်း/မဝ်၊ ငလး၊ ရှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းစၢဝ်း။ ရှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းလှိုင်းလှိုင်း (ခိုခင်းထပ်ခင်း) လှိုင်းရှပ်းတၢင်းသုပွတ်,လှိုင်းစၢဝ်းလှိုင်း ဆိုင်းတၢင်း MOU ငလး၊ ဂၢခင်းထတ်းထွင်းဂူခင်းမိုင်း (ဗေထုတ်,သခမ်းဗျာတ်) ဆခင်းဆခမ်းမိုင်းမေးသေတၢ. ဂူခင်းကခင်းစပ်းရှပ်းလှိုင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်းသမ့် ငက,ရှိုင်းဆူ,ဆဲယဝ်။ ပေးကပ်းစေးမုလ်း ကခင်းလံးဝံ ပီ 2013 ဆခင်းလၢတ်းစတု ဂူခင်းမေးစပ်းရှပ်း ကခင်းစတုမခင်း ယွမ်းခိုင်းပံ၊ ကခင်းစတု,လၢမ်းဝံ လှိုင်းဂူခင်း, (Kantayaporn, T. 2013)။ ပီဂ်သမ့်ဝးပေး.လလီ, ပဂခင်းသင်ခူမ်းလၢတ်းဝံ ပီဆွင်ရှိုင်းဂၢခင်းစပ်းဂေး မီးသုခင်း,စပ်းရှပ်းသေ မီးသုခင်း,လံး ရှပ်းဗွမ်းလီတိုင်တၢင်း တင်းဆခမ်းသေတၢ. စပ်းလံးထုပင်းတၢင်းယၢပ်,ဗုဂ်, မီးလှိုင်းစတု,ရှပ်း မိုင်းတၢ.တေစပ်းရှပ်းငလးသင်၊ မိုင်းတေစပ်းရှပ်း ဆမ့် တွမ်းဗွမ်းလီမခင်းဆခင်းငလးသင် ရှပ်းလံးတီမထုခင်း မိုခင်းဆင်း,ရှပ်းမခင်းစပ်းဆခင်း ယၢပ်,ယီခင်းဆူ, ပေးပီခင်းလိုင်ဆင်း, ကပ်းစတု,လီဝံ/ရှိုတ်,လှိုင်း ငလးသင်၊ မိုင်းတူဂ်းဂၢခင်းတူဂ်းငခင်း ငလးသင်၊ မိုင်းလှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းငခင်းလှိုင်းဆွဲငလးသင် ယိုင်းစီခင်းဆူ,ယဝ်။

တၢ.တေကပ်းလှိုင်းလၢင်း ရှိုင်းဂၢခင်းစပ်းပီခင်းလှိုင်းလှိုင်း ဆွဲပဂခင်းသင်ခူမ်းဆခင်း ပေးလိုင်တေလံး ကူလှိုင်းငိုခင်း 10% ပိုင်းသီခင်း ငိုခင်းလှိုင်းလှိုင်းလၢင်း စပ်းတီ၊ လှိုင်းလှိုင်းပဂခင်းသင်ခူမ်း၊ ဂသုင်းငိုခင်းငခင်း ဂူလှိုင်း။ ရှပ်းပဂ်, 5% ပိုင်းသီခင်း ကခင်းကူလှိုင်းရှပ်းဆခင်း မေးတီ,ငိုခင်းလှိုင်းရှိုင်းဂၢခင်း၊ ပေးလိုင်ဂေး တေလံးသွံ, 5% ပိုင်းသီခင်းမိုခင်းဂၢခင်း။ (မိုင်းပူခင်းမေး မီးဂးစခင်းဗေသေ, ဆဲသေ လံးလံ, 4-ပိုင်းသီခင်း၊ မိုင်းလီဝံစတုကခင်း,မီးယဝ်)။ သင်လှိုင်းဝး ပေးလိုင်ဆခင်း ကခင်းလံးကပ်းလှိုင်းလၢင်းမခင်းရှပ်းရှိုတ်းပခင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်းဆခင်းလိုင် ကပ်းကူတီးမံထံးဝး ထုဂ်,လှိုင်းတၢမ်း,ယဝ်။ လှိုင်းရှိုင်းဂေးလီ ပေး လိုင်ဂမ်းပေးဆခင်းစတု ကခင်း,ပေးစွဲ,ငိုခင်း ကခင်း,ဆခင်းကခင်း,ရှပ်းယွင်းလှိုင်းပဂ်,ပိုင် ပိပ်,ရှပ်း,စဂီတ် ငလး စပ်းကခင်း,ရှပ်းလၢတ်းပိုင်ကခင်းဆခင်း လှိုင်းလၢင်း ရှိုင်းဂၢခင်းစပ်း။ သမ့်လံးမံးလှိုင်းထိုင်လှိုင်းဆခင်း- လှိုင်းဝးရှပ်း ပေးလိုင်စပ်းလှိုင်းကပ်းဆခင်းငိုခင်းဂးလၢင်းရှိုင်းဂၢခင်းယဝ်သေ ကခင်း,ရှပ်းခိုခင်းထပ်ခင်းပခင်းစတု။ လှိုင်းဆွဲပေးပီခင်းမေး လှိုင်းဆွင်ရှိုင်းဂၢခင်း တေကခင်း,လံးရှပ်းလှိုင်းသင်သေ ဗုဂ်,ထၢမ်းတီးလှိုင်းပဂခင်းသင်ခူမ်း လှိုင်း,ရှပ်းပေးလိုင်ကခင်း,ရှိုတ်းပခင်း။ ပီခင်းလှိုင်းပီခင်းလၢင်းသေကခင်း,ဂး ငိုခင်းဂေးသီခင်းထိုင်, ပိုင်မံမီးပဂခင်းသင်ခူမ်းဆခင်း လၢတ်းဝံဝး ရှိုင်းဂၢခင်းစပ်းရှပ်းလှိုင်း/ သွံ,ငိုခင်းတီးဆွဲတူခင်း ထုခင်းဆခင်း တီမ 3-လှိုင်းဂူခင်း, လှိုင်း,တေမီးသုခင်း,တၢင်း,ယွမ်း ဆခင်း,တွမ်းဗွမ်းလီ တီးပဂခင်းသင်ခူမ်းလံးဝးဆခင်း။ ရှပ်းပိုင်းဆခင်း ငလး ပီဆွင်ရှိုင်း ဂၢခင်းယၢခင်းမိုင်းစပ်းတေလံးသိုဝ် ပဂခင်းပါးယူ,လီရှပ်းမခင်းထုမံတၢ. 3-လှိုင်းဂူခင်း, လှိုင်း,တေလၢင်းယွမ်း။ ဂးစခင်းပဂခင်းပါးယူ,လီဆွဲ မိုင်းပူခင်းမေးပံ, ရှိုင်းဆခင်း တူဂ်းစီခင်းယူ, 1,000 (ဆိုင်းဗေခင်း) ဝါတ်, (500 ဝါတ်, တၢ.ရှပ်း,ထတ်းပါးယူ,လီသေ ကခင်းလှိုင်း 500 ဝါတ်,ဆခင်း တၢ.ပဂခင်းပါး ယူ,လီမီးကေး,ယူရှိုင်း 3-လှိုင်း)။

ပီဂ်သမ့်ဝး ပဂခင်းပါးယူ,လီဆွဲ ပီခင်းပူခင်းတၢ.ရှိုင်းဂၢခင်းယၢခင်းမိုင်း လှိုင်းခိုခင်းထပ်ခင်း (ပဂခင်းပါးယူ,လီရှိုင်းဂၢခင်း) တင်းစတု,မေး လီမိုင်းပီ 1997 ဆခင်းဆခင်းတၢ. ဝါးသေလှိုင်း ဂျခင်းဆီဝ်,ဂီ ပီ 2013 ရှပ်းတေး,ပေးလံး စေးမဂ်းမခင်း ဆွဲသဗေးဗွင်းလှိုင်းဆခင်းဂူခင်း, လှိုင်း,မီးလှိုင်းကပ်း,ကူဂ်း တၢ.တေပီခင်း,ပီခင်းလီဂ်းလံး။ တီးစေးမဂ်းမခင်းဆွဲသဗေးဆခင်း ဂသုင်းဗေ,ပါးယူ,လီဂူခင်းမိုင်း(MoPH)³ ဆွဲ ကွခင်းဂၢခင်းယုဂ်ယွင်းမခင်းပီခင်း ဗုဂ်ဆခင်း ဆဲသေငလး ဆင်း,ရှိုင်းပီ,ဆွင်ရှိုင်းဂၢခင်းစပ်း တေလံးမီးတိုင်တၢင်း လှိုင်းလျးပါးယူ,လီငလး စပ်းရှပ်းလှိုင်းပိုင် ပဂခင်းသင်ခူမ်းဆခင်းယဝ် (IOM Thailand, 2013,)။ ဝါးဆခင်းကခင်း,ပေးရှိုင်း ဆွဲလှိုင်းကေးဂတ်းသီ ပီ 2013 ဆခင်း မီးစေးပိုခင်းဗေ,ကွဂ်,မေး ပွဂ်းဂမ်းဆိုင်းဝး ရှိုင်းဂၢခင်းယၢခင်းမိုင်း စပ်းယိပ်းဝံ ဂီ,သင်ဂေးလီ ရှပ်းဝးရှိုင်းဂၢခင်းယၢခင်းမိုင်းတင်းသီခင်း မီးသုခင်း,လံးရှပ်း ပဂခင်းပါးယူ,လီဆဲယဝ်။ ပေး,လလီ,မို,ဆွဲ ယိုင်းကခင်းတၢ.ရှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းကခင်း, မီးဝတ်းဝံ, ရှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းရှိုတ်းဂၢခင်း ဆွဲသုခင်း ငလး စမးဝါခင်း၊ ရှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းကခင်းလံး,ဂး ပဂခင်းပါးယူ,လီယဝ် ဂူလှိုင်းဂးတိုဂ်း,စၢဝ်းယၢမ်းတီမ 3-လှိုင်းယူ, တၢ.တေမီးသုခင်း, လံးရှပ်းဆမ့်တွမ်းဗွမ်းလီ ငလး,ကိဂ်,လှိုင်း, ဂူခင်းလှိုင်းလံးပိုင်းကိဂ်ရှိုင်းဂၢခင်း တူဂ်းယၢင်း,မခင်းဂေး, လှိုင်းလၢင်းစပ်း။

မိုင်းဆွဲပီ 2013 ဆခင်း ဂသုင်းဗေ,ပါးယူ,လီဂူခင်းမိုင်း (MoPH) ဂေး ပိုခင်းဗေ,ကွဂ်,မေးရှပ်းယွံး လှိုင်းဂူတ်,ထတ်းပါးယူ,လီ။ ဆွဲစေးပိုခင်းဗေ,ဆွဲ သပ်းလီခင်းလှိုင်း စပ်းတွမ်းတၢ.တေသုင်း,ပွဂ်းခိုခင်း ပေးဝးရှိုင်းဂၢခင်းလှိုင်းကခင်း,ဗေခင်း, ကခင်းဂူတ်,ထတ်း ပါးယူ,လီဝးဆခင်း။ ငလး သိုပ်,ဆွဲသေမီးလှိုင်း လံးခိုခင်းဂး ပဂခင်းပါးယူ,လီ လှိုင်းတီးဆိုင်းပီ 1,300 ဝါတ်, (18 တေး,လျး) သေ ခိုခင်းပီခင်း 2,200 ဝါတ်, (67 တေး,လျး) တေး,ပီ။ ဂးစခင်း ကခင်းဆွဲရှပ်းပေးလီ ဂး,ရှပ်း,ထတ်း ပါးယူ,လီ 600 ဝါတ်, (18 တေး,လျး) လှိုင်းတင်းမူတ်း ဂး,လှိုင်း,လံးမခင်းထိုင်ရှပ်း, 2,800 ဝါတ်, (86 တေး, လျး) တေး,ဂေး။ (လှိုင်းကွခင်း, ကေး,ယု ကခင်း,လှိုင်း 8-စူပ်, လံးသီခင်း 365 ဝါတ်, လှိုင်းကွခင်း, ကေး,ယု 8-စူပ်,ခိုခင်းဆွဲ လံးလံ,မိုခင်းဂူခင်းလှိုင်း)။ ဆမ့်တွမ်းဗွမ်းလီ ကခင်းတေလံးလှိုင်း ဂးစခင်းပီခင်း,မို,ဆွဲစတု မိုခင်းဂပ်,ဂူလှိုင်း၊ ကခင်းပေးလှိုင်းလံးဂၢခင်းမို,စတု တၢ.ဂူခင်းတီတီးလှိုင်းမိုင်း HIV မီး

³ Ministry of Public Health / กระทรวงสาธารณสุข

ယုတော့၊တၢ်အံးဝံးဂၢ်တၢ်သ် (ARV) အဆၢယုဝံ။ ဝံးလၢအဆၢ ကမ်၊ပေးရှင်ပေးအဆၢမီးစၢင်၊ကွက်၊မုးဝုး ပေးလၢကီ၊ကမ်ဆၢ ကမ်၊ပေးပိမ်ကမ် လွမ်းဆၢပိုင် ဝၢင်းဖိမ်မဆၢမုးဂုၢ်ဝံ။ ဂွမ်းပိုင်ဆၢလၢး ပီးဆွဲရှင်ကမ် ကမ်လှိုင်ယု၊လီ ပီးသၢဆၢလၢတုးဝုး ပဂမ်းပံးယု၊လီကမ်ဆၢ ဂုး စမ်မဆၢသုင်ဆၢဆၢသေ မိုမ်ဆၢရှိုတ်းရှၢမ်းဂုၢ်ဆၢ ကမ်တေမုးစပ်မုးဆၢယုဝံ။ ထီင်းပီဆိုင်မုး ဆွဲလှိုင်ဂုၢ်ဆၢ 2014 ဆၢဆၢ စွင်၊လီ၊ဂုမ်းထီင်း လွင်းငမ်းယိမ်လှိုင်လၢတုး (National Council for Peace and Order: NCPO) လှိုင်ပွင်လှိုင်သိုက်ထံးပိုင်အဆၢ၊ ကွက်၊စေ့လီသင်၊မုးဝုး ဂသုင်း ဖေံးပံးယု၊လီဂုၢ်ဆၢမိုင်း (กระทรวงสาธารณสุข) ဝုး ရှုးလှိုင်ဂုးစမ် ပဂမ်းပံးယု၊လီရှင်ကမ် ထိုင် 2,100 ဝၢတ်၊ တေ့၊ပီ (ဂုးတုတ်၊ပံးယု၊လီ 500 ဝၢတ်၊ စလၢး ပဂမ်း 1,600 ဝၢတ်) ဝုးဆၢ။

တွမ်းတုးလုမ်းလုးပံးယု၊လီ လၢဝံးဂပ်၊အဆၢ ဂုၢ်ဆၢရှင်ကမ်လှိုင်စပ်မီးသုဆၢ၊ စပ်ပဂမ်းသင်စုမ်းစတု မီးတၢင်းလှိုင်သွင်ကမ်။ ဂုၢ်လုးဂုးပိမ်သွင် လှိုင်သွင်စေ့ဝုး စပ်တေ့လှိုင် ပဂမ်းပံးယု၊လီကမ်လှိုင် “ ဖိမ်ပဂမ်းပံးယု၊လီရှင်ကမ် ” ရှိုင် “ ပဂမ်းသင်စုမ်း ” ဆၢယု။ လွမ်းဆၢဆိမ်းတၢင်း လၢးဂၢမ်ပဂမ်းသင်စုမ်း မိုင်းလီဝုးစတု လှိုင်ကမ်ယိမ်း ဖေတ်သပွတ်၊လှိုင်စပ်မုးဆၢသွမ်းဝုးစပ် “ စပ်စွာင်၊တြး ” ယုဝံဆၢသေ ပေးလှိုင်စပ် လီဝံးတေကမ်၊မီးတၢင်းလှိုင်၊ တေလံးရှိုတ်းလွမ်း ဆိမ်းလုမ်းလှိုင်ပဂမ်းသင်စုမ်း တီးဂသုင်းရှင်ငါးဖိမ်းယု၊လီ။ လွင်းကမ်၊မီးတၢင်းလှိုင်ဆၢ လီဝံး တေပိမ်ဆၢရှုယု၊ကိတ်းကွတ်း။

ယုမ်းပိုင်ဝုး ရှင်ကမ်ယၢဆၢမိုင်းစပ် တေလံးထွမ် 5% ပိုင်သိမ်း ဆွဲငိုဆၢလှိုင်စပ်ဆၢသေ သုးတီးတုးထွမ်း ပဂမ်းသင်စုမ်း ပေးဝုးရှိုတ်း ကမ်ယု။ ဂုးကမ်လံးလံး၊လွမ်းရှင်လှိုင်ဆၢ ဆမ်လှိုင်သေကမ်ရှင်ကမ်စပ်လံး၊ဂုး ပဂမ်းပံးယု၊လီရှင်ကမ် ပိမ်ရှင်ပီဂွမ်း။ တုတ်ယၢင်၊မမ်း ရှင်ကမ်ဂေ့၊ဆိုင် လံးငိုဆၢလှိုင် 5,000 ဝၢတ်၊ ဂုၢ်လုးဂုး တီမ်၊သေစမ်တၢင်းကမ်မၢမ်းမဆၢဝံ၊ စလၢး ပိမ်းဂၢမ်တၢင်း ငိုဆၢမုးလၢင်းရှင်ကမ်ဂေ့၊ ဆိုင်လံးတီးရှင်ငါးဖိမ်းယိပ်ဖေ့။ ဝုးလှိုင်ဆၢသေတုး ရှင်ကမ်ဂေ့၊အဆၢ တိုက်လှိုင်လံးလံး 3,000 ဝၢတ်၊ (92 တေ့၊လုး) တေ့၊ပီတုး၊ဂုးပဂမ်း သင်စုမ်းယု။ ဂုးကမ်ဆၢ သုင်လှိုင်ပဂမ်းပံးယု၊လီ ကမ်လံးပမ် 2,100 ဝၢတ်၊တေ့၊ပီ။ ပေးဝုးရှင်ကမ်လံးဆမ်လှိုင် 5,000 တေ့၊လှိုင်ဆမ် မမ်းယၢင်းတေလံးသုးတီးတုးထွမ်း ဂွင်ဂၢင်ဆၢဆမ်ထီင်းဂွမ်း၊ ယုမ်းပိုင်ဝုး ဆပ်သွမ်း၊လွမ်း ပိုင်သိမ်း (5%) ငိုဆၢလှိုင်ကမ် ရှင်ကမ်ဂေ့၊ ဆၢဆၢလံး။ လှိုင်သေဆၢဂေ့၊ ယုမ်းပိုင်ဝုး လိက်ဂိမ်ဂိမ်၊ ရှင်ကမ်ဂေ့၊ဆိုင် တုးတေ့ရှိုတ်းကမ်ဆွဲမိုင်းထံးဆၢ ပိမ်စၢင်ပွတ်းဂုၢ်လုး။ စၢင်းတၢင်း ကဆုလုတ်၊ရှိုတ်းကမ် တၢင်းစတု 2-ပီ ထိုင် 4-ပီ ဆၢသေ ရှင်ကမ်ဆိုင်ဂေ့၊ ကမ်၊ရှိုတ်းကမ်သေ ယုလံး 7-ဝမ်းဂုၢ်လုးစလၢး ကမ်၊မီးသုဆၢ၊ တုးတေလံးလှိုင် ဆမ်တွမ်းဖွမ်းလီလွမ်း ပဂမ်းသင်စုမ်း လှိုင်ရှိုင်၊ ဖွမ်းလီတုးတေကပ်လှိုင်လံး မိုင်းတုးငါးဖိမ်း ယိုင်စိမ်းဆၢယုဝံ။ ကပ်ပိုင်မိုင်း လီဝံးဝုးစတု ကမ်၊မီးလၢးတေလၢင်းဂုၢ်လုးငိုဆၢထွမ်း မၢမ်းမိုင်းလံး။ ယုမ်းပိုင်ဝုးဆၢစလၢး တုးစၢင်းယၢင်စတု ကမ်၊မီးလွင်းလီသုဆၢလှိုင် စပ်မုးသုးငိုဆၢ ထွမ်း ပိုင်ပဂမ်းသင်စုမ်းလှိုင်ဆၢ (မၢ်တွင်း- ဖွင်းတိုက်တီမ်၊ဖိမ်စုမ်းစုးယု၊ဆၢ ကမ်၊မီးစေ့ရှပ်ရှင်ဝုး သင်လှိုင်ရှင်ကမ် ဂိုတ်းသုးငိုဆၢတုးထွမ်း တီးဆွဲပဂမ်းသင်စုမ်းသေ ပွက်မိုင်းရှိုတ်းဂုး၊ ဝံးမိုင်းပွက်မုး သမ်မိုင်းစပ်မုး တုးထွမ်းကမ်ဆၢထီင်း လွင်၊စပ်မိုင်းဆွဲပိုင်ပဂမ်း ကမ်ဆၢ လံးသေလံးရှပ်ဆမ်တွမ်း တီးကမ်တုးထွမ်းလၢဝံးဂပ်၊မီးဝံ ဂပ်၊ဂပ်၊အဆၢရှိုင်။)

လွင်းလှိုင်သုဆၢလှိုင်ငိုဆၢတုးထွမ်း ပိုင်ပဂမ်းသင်စုမ်းဆၢ မမ်းမီးလွင်းတုးထွမ်းလှိုင်ဆၢယု၊လီ၊ ကမ်၊မီးလွင်းဖိမ်၊ပိမ်းဂမ်ယု၊လီ။ မိုင်းဝမ်းထီ 28 မေ၊ 2013 ဆၢဆၢ သွမ်စိတ် ချဝတ်သီဂိုဝုး⁴ ဂေ့၊ပိမ်ဖေ့မၢ်တုးသေ ဂသုင်းရှင်ငါးဖိမ်း မွက်၊လၢတုးဝုး ရှင်ကမ်ယၢဆၢမိုင်းစပ် လီတၢင်းပိုင်ပဂမ်း သင်စုမ်း စေ့စေ့ရှင်ဂုၢ်လုး တုးလှိုင်ထီမ်ဂုၢ်လုးသုဆၢဆၢဝုးဆၢ။ ထုက်၊လီဝုးတုး ရှင်ကမ်ဆၢလၢင်းယိမ်း ယုမ်းပိုင်ဝုး စပ်ပိမ်ဂုၢ်လုးဂုၢ်ဆၢ မီးသုဆၢ၊ လံးသုဆၢပိမ် ကေ၊လှိုင်ပိုင်ဆၢ။ ဆၢလၢင်းယိမ်းစပ်စတု တိုက်ယုမ်း ဂုးဂိုတ်၊လုက်လံးယု၊ ဂုၢ်လုးဂုးတေကမ်၊မီး သုဆၢလံးဖိသေသ်၊ ကပ်စွာင်တုးယု၊ဖိမ်း စလၢး ဂုးဆမ်ဆွမ်းလုက်ကွမ်း။ စုဆၢသွမ်စိတ် သင်၊လၢတုးဝုး ရှင်ကမ်စပ်ထုက်၊လီတုတ်ဝုး စပ်မီးသုဆၢ၊တုးယု၊ ဆွဲမိုင်းထံးလှိုင်စပ်မုးဂုၢ်လုး ကမ်၊ပမ်ရှင်တုးတေမုးလှိုင်လုက်လံးလၢင်း ယု၊ပိမ်ဖေ့ပိမ်ရှိုတ်း မိုမ်ဆၢတေ့၊တေ့၊လှိုင်ဝုးဆၢ။ မမ်းဂေ့၊တုးထွမ်းဖွာင်ဝုး ပီးဆွဲရှင်ကမ် ကမ်၊မီးသုဆၢယုမ်းကပ်တိုက်တၢင်း တုက်၊ကမ်တုက်၊ငါးဖိမ်း ယုမ်းပိုင်ဝုးစပ်မီးသုဆၢ၊ ကမ်၊ရှိုတ်းကမ်သေယု၊ဆွဲမိုင်းထံးဆၢ (7) ဝမ်းဂုၢ်လုးဝုးဆၢ။ မမ်းဂေ့၊ပမ်တၢင်းရှပ်ထိုင်ဝုး ဖိမ်၊တုး၊မိင်၊သုဆၢ၊တုးထွမ်းဆၢ ပိမ်လံးရှင်လှိုင် ထုက်၊လီပမ်ပိမ်ဂွမ်း ပွက်၊လီဝံးဂမ်းလီဝံးဆၢ (MAP Foundation, 2013)။

ပိုင်ပဂမ်းသင်စုမ်း တုးရှင်ကမ်စေ့စေ့စတု ပံးလံးစတု၊တၢင်း၊ ကမ်ဆၢဆွဲဖွာင်ရှင်ဝုး လှိုင်ပွင်လှိုင်ထံးကမ်၊သုဆၢလှိုင် တုးပံးယု၊လီဆၢလၢင်း ရှိုတ်၊လုက်လံးလၢင်း လွမ်းဆၢပိုင်ဂုၢ်လုးမၢ်ရှင်ကမ် ပမ်သုဆၢလံးသုဆၢပိမ်ဝံဆၢ။ တၢင်းရှပ်ထိုင်ကမ်ဝုး လှိုင်လံးကပ်ဂုၢ်လုးရှင်ကမ်စပ် စပ်မုးယု၊ဆွဲတုတ်၊ပွင် ပဂမ်းသင်စုမ်း ကမ်ဝုးဆၢ ပိမ်ကမ်ဝၢင်းဖိမ် တၢင်းလှိုင်သၢင်းကွက်၊မုး။ ဂုၢ်လုးဂုးပေးတေလၢတုးလှိုင်စတုမမ်းဆမ် ဆမ်တွမ်းဖွမ်းလီတၢင်းဆမ် လွမ်းဆၢပိုင်ပဂမ်းသင်စုမ်းပမ်ဝံဆၢ ပီးဆွဲရှင်ကမ်စပ်ဂေ့၊ မီးသုဆၢလံးသုဆၢကပ်ယု၊ဆမ်သေတုး ယုမ်းမိုင်း ကမ်၊ထိုင်လံး။

⁴ Somkiat Chawatsriwong, Permanent Secretary to the Ministry of Labour / นายสมเกียรติ ฤาษะศรีวงศ์ ปลัดกระทรวงแรงงาน

ကမ်းဆစ် ဂွင်ဂင်တူဆင်းထုဆင်း (Workmen's Compensation Fund) ထုဂ်၊လီလံ၊ ပေးဝုးဂ်၊ဆေးဂါဆ်သေ တိုက်ခိုက်လိပ်းသိပ်၊ ပီဆ်ဂ်းဂ်၊ လိုဝ်သေဆ်းတု ကမ်၊ဂူ၊ဝုး ဖွဲမီးပုဆ်းဖွဲဆ်း ခလး ဖွဲတေလံးကပ်ပုဆ်းဖွဲဆ်း။ သမ်ထီင်း ကမ်၊မီးဖွဲဂူ၊လွင်းဝုး စပ်မီးသုဆ်းလံးတင်းလွဲးထီမ် တီးငိုဆ်းဂွင်ဂင် မိုဝ်းတုဂ်းငါဆ်း ခလး မိုဝ်းလိုဝ်းဂါဆ်းလိုဝ်းငါဆ်း။ ကမ်ဆ်း ဖေ၊ဆိုင်းတင်းဆိုင်းဂေး ကမ်၊မီးလွင်းသုဆ်းလွဲ/ကမ်၊ဝုးဂုးဆ်းဆိုင် ဆမ်တုဆ်းဖွဲဆ်းလီ တီးပဂမ်းသင်စုမ်းဆ်းဂေးဝုးလံး။

“မိုဝ်လို့ဆ်ပုဆ်းမုးဆ်းဂူလ်း နှိုင်းဂါဆ်းလံးဂေး၊ဆိုင်း လုဂ်တီးဆိုင်လွမ်ဂိုဆ်းတုဂ်းတံ။ လွင်းမဆ်းတံဂု၊ဆ်း စုးကမ်၊လံးဂူဝုး လွင်းမီးဂေးသေဂှံသင်။” - ကာဘုဆ်း၊ နှိုင်းဂါဆ်းဂေး၊သင်း၊ ဂ်းမိ၊။

ခေးထတ်းသင်း

လွင်းတင်းကမ်မုးခု.ရှမ်း ပီးဆွဲနှိုင်းဂါဆ် တုတေစပ်းဂူမီး ဂွင်တိုဆ်း ပဂမ်းသင်စုမ်းဆ်း မီးယူ၊သွင်းလွင်း- 1) နှိုင်းဂါဆ် လိုဝ်းကမ်ဂိုတီးဂါဆ်ယူ၊ တီး “ပီဆ်တင်းဂါဆ်” ဆ်းဂူလ်းဝုး မီးတိုဝ်တင်းတု၊တေစပ်းဂူမီး ပဂမ်းသင်စုမ်းဆ်း ဂွပ်းပိုဝ်းဆ် ခလး နှိုင်းဂါဆ်ယါဆ်မိုဝ်းတင်းဆမ် လိုဝ်ဆင်၊ နှိုင်းဂါဆ်ခမးဝါဆ်း၊ ဂူဆ်းဂိုတီးသုဆ်း၊ နှိုင်းဂါဆ်လုးဆမ် (တမ်၊ငုး) ကမ်၊စပ်းပုးဆ်းသီဆ်း ဂါဆ်ဂုပုလင်း/ဂါဆ်ဂုပုမဝ်၊ ဂါဆ်လုဝ်းစပ်း။ 2) ပေး လီဝ်/လပ်းဆ်းမီပုဆ်းဖွဲဆ်း တု၊တေစုဆ်းထပ်းပမ်နှိုင်းဂါဆ် ခလး သွဲငိုဆ်းတုဆ်းထုဆ်းဂူလို့ဆ် ပုးလိမ်ကမ်တေလံးလံး၊တင်းသွင်ဂေးပဂမ်း သင်စုမ်းဆ်း ဂုးမဆ်းသုင်သေကမ်၊ဂုး လွက်လံးတု၊တေစပ်းဂူမီးမဆ်းဂေး သုဂ်သုဂ်ယုင်းလိုဝ်သေ “ဗီဆ်ပဂမ်းသင်စုမ်းနှိုင်းဂါဆ်”၊ ယုဆ်းပိုဝ်းဆ် ခလး နှိုင်းဂုးပေးလီဝ်/လပ်းဆ်း ကမ်၊သုဆ်းလွဲ/ကမ်၊စုးမုးစပ်းဂူမီး။

သင်လိုဝ်ဝုး သွဆ်းနှိုင်းဂါဆ်ယါဆ်မိုဝ်း လိုဝ်းကမ်ဂိုတီးဂါဆ်တီးကမ်ဝုး “ပီဆ်တင်းဂါဆ်” ဂူလ်းဆ်လိုဝ် ကမ်ဆ်ပီဆ်လွင်းတင်းခု.ရှမ်း ပေးလီဝ် ကမ်၊ပွင်၊စပ်းပမ် လုဂ်းလင်းနှိုင်းဂါဆ်သေကမ်၊ဂုး ပေးလီဝ်ဂေးကမ်၊စုးဆ်းထပ်းပမ် ဂူဆ်းဂိုတီးဂါဆ်မဆ်း ဂုးစပ်းဆ်းပဂမ်းသင်စုမ်း မိုဆ်လိုဝ် ဆင်၊လတ်းမုးပုးဆိုင်ဆ်း နှိုင်းဂါဆ်လိုဝ်းကမ်ဂူလို့ဆ် ဂပမ်းသင်စုမ်းဆ်း မီး 8% ပိုဝ်းသီဆ်းဂူလ်း၊ စပ်းဂေးပီဆ်ဂူဆ်းကမ် မီးသုဆ်းစပ်းဂူမီး ပဂမ်းသင်စုမ်းဆ်းသေ ပီဆ်နှိုင်းဂါဆ်လိုဝ်းဆ်ဂူလ်းဆင်၊ဂပ်၊ ကမ်လံးစုးထပ်းပမ်ဝု။ ယုဆ်းပိုဝ်းကမ်၊မီးပိုင် တု၊တေဂမ် ပေးလီဝ်/လပ်းဆ်း ပေး ကမ်၊စပ်းဂူမီးပိုင်ပဂမ်းသင်စုမ်းဆ်း ကမ်၊လံးခလး ပိုတ်၊သီဆ်းတင်းဝုးပီဆ်တင်းလိုဝ်း ကမ်ဆိုင်းဆ်းဂူလို့ဆ်။ ကပ်လံးငါဆ်း ကမ်ကမ်၊ယိုဆ်ယမ် ပီဆ်တင်းဂါဆ်ဆ်းဝုးလိုဝ် နှိုင်းဂါဆ်ယါဆ်မိုဝ်းဂမ်းဖွဲဆ်း လုင်းလိုဝ်း စုးဆ်းထပ်းပမ်ဝု 3- လို့ဆ်လွမ် “ပဂမ်းသင်စုမ်းနှိုင်းဂါဆ်” ။ ဂါဆ်လုင်းလိုဝ်းဆ် လမ်ပီဆ်လုဝ်၊လံးဂိုတီးခလး မဂ်းမံဝုး ပေးလီဝ်ဂေးလုင်းပမ်နှိုင်းဂါဆ် တီးပဂမ်းသင်စုမ်းဆ်း၊ ကမ်ဆ်ပေးဝုးဂု၊ယုမဆ်းမူတီးယဝ်ဆ်လိုဝ် ကမ်၊မီး သုဆ်းလံးဖွဲဆ်းလီကီးသင် ယုဆ်းပိုဝ်းဝုး ပေးလီဝ်ကမ်၊သိုပ်၊ စုးဆ်းထပ်းပမ်ထီင်း တီးလုမ်းလုင် “ပဂမ်းသင်စုမ်း” ။ ဂူလ်းဂုးဝုး ကမ်လီဝုဆ်းတု မီးထီင်းလိုဝ်းဆိုင် လွင်းဝုးနှိုင်းဂါဆ်သီဆ်းဆိုင် “ပီဆ်တင်းဂါဆ်” ဆ် မဆ်းယွမ်းဂု။ ဖေ၊ဆိုင်းတင်းဆိုင်းဂေး နှိုင်းဂါဆ်ဂမ်းဆမ် စပ်မီးပွဲးလုး/ ဆ်းဆေး မိုဆ်ဆင်၊ ပေးလီဝ်/လပ်းဆ်းစပ်ဆ်သေ စပ်ကမ်၊လွဲ၊သီဆ်းသံလပ်းဆ်းစပ်ကမ်စတု ဂမ်းသိုဝ်း၊ လံးဆ်းဂုလံးဂုဆ် မိုဝ်းစပ်ဂိုတီးလွမ်း ဆိုင်ဂါဆ်ဂုပုမဝ်။

လွင်းနှိုင်းဂါဆ်ယါဆ်မိုဝ်း စပ်းလွင်လံးတုဝ်လပ်းဂပ်၊ လီလီငါမင်းငါမင်း လွမ်းဆင်၊ပိုင် “ပဂမ်းပေးယူ၊လီလီနှိုင်းဂါဆ်” ဂိုဝ်ဆ် လီတွင်းထမ်တုလ်းယူ။ ဖိုဆ်စုဆ်းစု၊ကမ်ဆ် ကမ်၊လံးသွပ်၊ထမ်လွင်း နှိုင်းဂါဆ်ဆိုင်းဂေး၊ ယိပ်းပွဲပဂမ်းပေးယူ၊လီဆ်လံးကမ် ခလး လွင်၊စပ်ဂူ၊ဝုး ကု၊ယုဆ်းဆ်းယပ်း ဆ်းဆ်းဂုးဂိုဝ် ခလး ဂုးစပ်းစုဆ်းဂုးဂိုဝ်။ တုဝ်ယင်၊မဆ်း တု၊လီသုဆ်းလွဲစုးဂူ၊ဝုး ဂူဆ်းကမ်မီးစု ကု၊ယုဂိုဝ် 3- လို့ဆ်ဆ်းမီးလံးဂေး၊ ယဝ်ဂေး စပ်တေကမ်၊ဂူ၊တုဝ်ဝုးစပ်ပံ၊လံးစုးထပ်းပမ် ဂွဆ်းစပ်လုဝ်၊လွဲ၊ဂါဆ်ပေးယူ၊လီ။ ဂမ်းလိုဆ်းသုတီးဂေး လွင်းလီလံးမံးလွဲကမ်ဆိုင်းစတု လုလ်းလွင်း ပီဆ်ဖေးကူးပတ်၊ ဂ်၊တီးဆေးဂါဆ်၊ ပေးပီဆ်မုးဖွဲတေလံးကပ်ပုဆ်းဖွဲဆ်း လံး၊ဂုးယုတီးယု။ ပေးဝုးစပ်းဂူမီး ပဂမ်းသင်စုမ်းယဝ်ဆ်လိုဝ် ကမ် ဆ်းဆ်းမံဝုး နှိုင်းဂါဆ်စပ် မီးသုဆ်းလံးဂုပုဆ်းတုဆ်းဖွဲဆ်းလီ တီးပဂမ်းဂုးဂေး၊ ကမ်၊ဝုးနှိုင်းဂါဆ်ဂုပုလင်း၊ မီးသုဆ်းဂုပုဂုးသေဂှံနှိုင်းဂါဆ် မိုဆ်ကမ်မူတီး။ ကမ်ယပ်၊သေပီဆ်ပမ်ဂုစတု ဖေ၊လုင်ပွင်လိုဝ်းဂုဆ်ထိုင်ဝုး လိုဝ်းပဂမ်းကမ်လွဲးထီမ်၊တု၊ တုဝ်၊ပုင်းဂူဆ်းလိုဝ်းဆ် ပီဆ်ဂိုဝ်မီးဂိုဝ် ဆမ်တုဆ်းဖွဲဆ်းလီ မီးသင်လံးလံး ကမ်ဝုးဆ်း ပီဆ်ပုဆ်းဖွဲဆ်းပေးလီဝ်/လပ်းဆ်း လုဝ်၊လံးပွင်၊လီင်းခဆ ဂူဆ်းနှိုင်းဂါဆ်စပ်ဝုးဆ်။

ခေးလုပ်းလင်

ဂါဆ်စုဆ်းစု၊ဖိုဆ်ဆ် လံးဂိုဆ်းဂူ၊ဝုး နှိုင်းဂါဆ်ယါဆ်မိုဝ်း လိုဝ်းလုဂ်တီးဆိုင်တင်း MOU သေစပ်းမုးဆ်းမိုဝ်းထံးဆ် စပ်လံးဖွဲဆ်းလီတိုဝ်းတုဆ်းသေ လိုဝ်းကမ်စပ်းမုးဆ်းဆိုင် ဖေသုတ်၊သမ်စုတ်ဆ်း မီးကီးသင်ဖွဲဆ်းဆ် ကမ်၊လီင်းလီင်း။ မိုဆ်ဆင်၊ဂုးလင်း၊ ငပ်းလံးဂိုတီးဂါဆ်၊ လွင်းလွတ်းဖေး တီးဂိုတီးဂါဆ် လိုဝ်းဆ် ကမ်၊ဂုဆ်မဆ်းလီမုးသင်လုင်လင်။ စာပွဲစာပွဲမဆ်းဂေး နှိုင်းဂါဆ်လိုဝ်းကမ်စပ်းမုးတင်း MOU ဆ်းထုပပ်းပမ်ဂုဂ်၊ဂပ်း ပေးလီဝ်/ဆ်းလင်း၊ကမ်ယွင်းယေး ယူ၊ဖေ၊ပိုင်ဂူတီးမံးနှိုင်းဂါဆ်။ ငပ်းလံးဂိုတီးဂါဆ် လိုဝ်းကမ်စပ်းမုးတင်း ဖေသုတ်၊သမ်စုတ်ဆ်းမုးမိုဆ်ကမ်။

လွင်းဆန်းလိပ်ပေးတော်မူလျှင် ပေးလိမ့်မည်။ ဂုဏ်ထူးဆောင်များနှင့် လူထုဆန္ဒသေ ကဆံခတ်စွဲစပ်ပန်းစွဲ၊ ငိုအေးရူးလင်း၊ ဖားယမ်းရှိတ်းဂါး၊ ဝမ်းလှိုင်း လွမ်းဆင်းပိုင်တူကားလင်းပုံ။ နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်းကဆံလုံးရှင်ငိုအေးရူးလင်း၊ တီးတိမ်၊ သုတ်ဆန်းဂေးမီးဂမ်းဂေး။ မီးဝတ်းဝတ်းဂေးယု၊ နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်း ယိုင်း တိုက်လုံးငိုအေးရူးလင်းကေး၊ လှိုင်း နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်းလုံး ပီဂ်သမိုဝုးရှိတ်းဂါးဆီမိုဆီဂမ် ကဆံလိပ်ကဆံဆီသေတု။ နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်းကဆံ ရှင်ငိုအေး ရူးလင်း ပီဆီလုံးလှိုင်း လာတ်းဝုးလုံးရှိတ်းဂါးဆီဖားယမ်း ဆမ်လှိုင်း ဂုဏ်ထူးဆောင်များလင်း ပီဆီလုံးဝမ်း ကမ်၊ ဆမ် လာလှိုင်းမူင်း။ နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်းယိုင်းပွဲ MOU ရှိတ်းဂါးဆီ 8-လှိုင်းမူင်းတေး၊ ဝမ်း၊ ကမ်၊ မီးဖားယမ်းလှိုင်း (ကူင်းထီး)၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်၊ ကမ်၊ မီးဝမ်းလှိုင်း။ နှိုင်းဂါးဆီလုံးရူးလင်းတိမ်ထူး ဆန်းဖားယမ်း ကူင်းထီးဆန်းမီးကေး။ ပေးဝုးဂီဝ်၊ လှိုင်း လွင်းလွတ်းဖေးဖမ်း တီးဆေးဂါးဆီဆီလှိုင်း ဂါးဆီလှိုင်းလှိုင်း (မိုဆီထပ်မံ) ဆန်းဂေး ကမ်၊ မီးလှိုင်းဂီဝ်၊ ကမ်သင်။ ဂုဏ်ထူးဆောင်ကမ်၊ ဆမ် မံးလှိုင်း ရှိတ်းဖေးကေးပတ်း တီးဆေးဂါးဆီ ခလး ပံးယု၊ လီ။ နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်းကဆံလုံးရှိုင်းရှု လွင်းလွတ်းဖေးဖမ်းတီးဆေးဂါးဆီဆန်းဂေး မီးဂမ်းခကေး၊ ဂုဏ်ထူး၊ မိုဆီလှိုင်းဆင်၊ ပမ်းရှုဖွံး။ ယွဆီပိုင်းမီးဝတ်းဝတ်းဂေး ဂါးဆီယု၊ ဂါးဆီဂါးဆီဂေး ကမ်၊ မီး လှိုင်းလိပ်လုံးသင်မုးဆင်၊ ဂပ်။ နှိုင်းဂါးဆီစပ်လာတ်းခကေး၊ ရှိုင်းသုမ်း/ထာင်ဖေး တီးဆေးဂါးဆီ ခလး တီးစပ်ယု၊ သပ်ဆန်း ပူလှိုင်း၊ ရှိုင်းဆေး၊ ပေးဝုး ယု၊ တာင်းဆွန်းဆေးဂါးဆီသမို လုံးမံးလှိုင်းပေး၊ လွင်းဂျု၊ လွင်းမုးလှိုင်းပေး။

လှိုင်းဆန်းပျံ့မိပ်ပေးတော်မူလျှင် ဖားယမ်းရှိုင်းထီးလွမ်းဆီဝတ်းတင်း MOU ဆန်း ကမ်၊ မီးဖေးခဆွန်းကီးသင်၊ ပေးဂီဝ်၊ လှိုင်း ဝမ်းလုံးဆေးဂါးဆီခလး တု၊ တေလုံးဆမ်တွမ်းဖွန်းလီဆီလှိုင်း ကမ်၊ လာဂ်၊ လုံးသင်။ ဆွဲဂုဏ်ထူးကမ်၊ ရူး ရူးလုံးလုံးဂေး၊ သင်လှိုင်းသေဖီသုတ်၊ သမ်ချာတ် 2-ပုဆန်းလှိုင်းပေး။ ယွဆီပိုင်းဆီခလး တု၊ တေကွမ်ကမ် သိုပ်၊ လှိုင်း တိုင်း ဆီဝတ်းတင်း MOU ဆွဲဂျု၊ ဆေးဆန်းလီလှိုင်းဂမ်ယု။ ဂီဝ်၊ လှိုင်းရူးလှိုင်းလုံး၊ သင်ဆန်း ဖေး၊ ဆိုင်း တာင်းဆိုင်းဂေး၊ ယွဆီပိုင်းကမ်၊ မီးပန်းပိုင် ဂုဏ်ထူးမံ တု၊ တေဂုဏ်ထူးထီးပွဲလုံး/ဆေးဆေးခလး ခလး လှိုင်းကေးဂီဝ်၊ လီ ကဆံလတ်းရှုငါးလှိုင်းဆန်း ဂေးပေးယပ်။ ပေးကမ်၊ မီးလှိုင်းလိပ်လုံးလှိုင်း ဖွဲမီးပုဆန်းဖွန်းလှိုင်းဖွဲ တီးဆန်းခကေး၊ ပွဲလုံး/ဆေးဆေး ခလး ပေးလိမ့်မည်လှိုင်းဆန်းလှိုင်း ဆွဲဂုဏ်ထူး ကမ်၊ ရူး ကိပ်၊ ပေးကမ်၊ မီးပိုင်ဂုဏ်ထူးမံ လီလှိုင်းပေး ဂေးလုံးလုံး ဂေး ဝီးဆွဲရှိုင်းဂါးဆီစပ် လုံးပမ်းဆန်းဂေး၊ တေကမ်၊ မီးလှိုင်းလိပ်လုံးလှိုင်း ဂျု၊ သီင်း တီးလှိုင်းလုံး။ လွင်းကမ်၊ မီးဖွဲစပ်စပ်ဆန်း ခလး လှိုင်းလုံးတု၊ တေဂုဏ်ထူးထီး ကေးဂီဝ်၊ လီ လှိုင်းလတ်းရှုငါးလှိုင်းဆန်းဂေး၊ မိုဆီကမ်ဆင်၊ ဂပ်။ ဂမ်းဆွဲတု၊ တေမေးယု၊ လှိုင်းဝမ်းလုံးဆန်း ပီဆီပုဆန်းဖွန်း နှိုင်းဂါးဆီတေလုံးစပ်ပိုင်ကပ်ရှိုင်းဂုဏ်ထူးဆင်၊ ဂပ်။ ယွဆီဝုးဝမ်းလုံးရှိုင်းဂါးဆီစပ်ဆန်း တေ လုံးရှိုင်းဂါးဆီတီး လှိုင်းဆေးဂေးလှိုင်းဆန်းဂုဏ်ထူး တု၊ တေလုံးပေးလိမ့်မည် မမ်းယပ်၊ ဆေး။ ပုဆန်းတု၊ နှိုင်းဂါးဆီ မိုင်းမာဆန်းခကေး ဂုဏ်ထူးကမ်စပ် မုးဆန်းဆီဝမ်း MOU ဆန်း ပေးတုလှိုင်း တီးဆေးဂါးဆီစပ်ဆီလှိုင်း လိပ်ကမ်၊ ပေးဖီဝင်၊ ပိုင်းဂမ်။ နှိုင်းဂါးဆီဂုဏ်ထူးလုံး ဖားယမ်းလှိုင်းဆီဝမ်း MOU ဆမ် ယွဆီပိုင်းမီးဖေးဂါးဆီဂီဝ်၊ 2-ပီ။ လှိုင်းသေဆွဲ လာင်းရှိုင်းမာဆန်း ပီဆီသုဆန်း၊ ယု၊ ကမ်မုးဆန်းဆီဝမ်း MOU တာင်းလားရှိုင်း တူဝ်ယပ်၊ မမ်း တံးမုးလှိုင်း ဆီဝတ်းတင်း ဖီသုတ်၊ သမ်ချာတ်ဆမ်လှိုင်း။ ဆီဝမ်းလုံးစပ်မိုင်းထီး 2 ပိုင်ဆွဲ ဖီသုတ်၊ သမ်ချာတ် ရူးလုံးလုံး၊ မမ်းထုဂ်၊ ဂျု၊ ဆီသေတု၊ စပ်တွမ်းတေလုံး စပ်လှိုင်းဆန်းမမ်းဆမ်ဆေး။ ကမ်ဆွဲဂေး၊ မိုဆီဆင်၊ ပိုက်၊ သီဆန်းတာင်းပမ်း ပွဲလုံး/ဆေးဆေးခလး စပ်ဂီဝ်ရှိုင်းဂါးဆီလှိုင်း။ တာင်းယိုင်းကမ်၊ MOU ခလး ဖီသုတ်၊ သမ်ချာတ်ဆွဲ ထီဆိုင်းဂေးတု၊ တေစပ်ပိုင် နှိုင်းဂါးဆီစပ်မုးဆန်းမိုင်းထီး ရှိုင်းထုဂ်၊ မိန်းဂုဏ်ထူးမံ လှိုင်းဆင်၊ ပိုင်တမ်းဝင်း ဆီသေတု၊ ဂမ်းလှိုင်းသုတ်မုးဂေး၊ လှိုင်းဝင်းဖီဆင်တာင်းသွင်ကမ် ကမ်၊ ပမ်းဖေးမမ်းလှိုင်း မီးဖေးရှပ်ရှိုင်း ရှိုင်းဝမ်းလုံးဆေးဂါးဆီလီမိုဆီမုးခလး လုံးဆမ်တွမ်း ဖွန်းလီ တု၊ နှိုင်းဂါးဆီသင်ဂျုဝ်။

ဂမ်းလှိုင်းသုတ်မုး နှိုင်းဂါးဆီမိုင်းမာဆန်း ဖားယမ်းရှိုင်းထီး လှိုင်းဆီဝတ်းတင်း MOU ခလး ဖီသုတ်၊ သမ်ချာတ် ယု၊ ရှိုင်းရှိုင်းယိုင်းယိုင်း၊ ယွဆီပိုင်းဆွဲ ဂုဏ်ထူးကမ်တေစပ်မုးရှိုင်း ပဂမ်းသင်မုးဂေး၊ တေဆမ်မိုဆီမုးတိုက်တိုက်။ ဂုဏ်ထူးရူး ဂုဏ်ထူးဂေးဆန်းမုးမုးမုး တီးဆန်းပဂမ်းသင်မုးဆွဲကမ်၊ ပွင်၊ ဝုး နှိုင်းဂါးဆီဂေး၊ မီးသုဆန်း၊ စပ်ရှိုင်းလုံးတိမ်ထူး။ မိုဆီဆင်၊ လှိုင်းမိပ်၊ လုံးဂျု၊ တွင်းထာမ်မုးလှိုင်းဆန်း စာတ်းလားလုံးယု။ ဂုဏ်ထူးကမ်စပ် ရှိုင်း ဆန်းတုဆန်းတိုဆန်းရှိုင်းဂါးဆီဆန်း မီးဂမ်းခကေး၊ ဂုဏ်ထူး၊ ဂုဏ်ထူးကမ်ရှုလှိုင်း ခလး စပ်လှိုင်းပဂမ်း ဆန်း ယိုင်းစီဆန်းမီးကေး။ ဖေး၊ ဆိုင်းဂေး၊ ယွဆီပိုင်း တု၊ တေ လုံးဖေးမုးလှိုင်းပဂမ်းဆွဲဂေး၊ လုံးပိုင်းကပ်ပေးလိမ့်မည်လှိုင်းတင်းပိုက်။ နှိုင်းဂါးဆီတင်းဆမ် တိုက်ယုမ်၊ ယပ်ဝုး စပ်မီးသုဆန်း၊ စပ်ရှိုင်း “ပဂမ်းပံးယု၊ လီရှိုင်းဂါးဆီ” ကမ်လိပ်ဂုဏ်ထူးဆွဲယု။ ရှိုင်းထိုင်ဝုး ပဂမ်းသင်မုးဆွဲ မမ်းသီင်းဂေး၊ စမ်းဆမ်သေ လုံးပိုင်းကပ်ပေးလိမ့်မည်လှိုင်းဆန်း စပ်ပိုင် မိုဆီထပ်မံပမ်းလှိုင်းလုံး။ ဆွဲဂုဏ်ထူးကမ်၊ ရူး ဂေးပီဆန်းပေးလိမ့်မည်လုံး စပ်ရှိုင်းသု၊ ငိုဆန်းတုဆန်းလှိုင်း လှိုင်းဆွဲရှိုင်းဂါးဆီမမ်း ထီင်း လှိုင်းပေး။ ယု၊ တီးရှိုင်းဂါးဆီဂေး တု၊ တေယိုဆန်းမိုင်းထိုင်လုံး ဖွန်းလီကမ်မုးမုးမုးဆန်းဂေး ကမ်၊ လှိုင်းဝုးဝမ်းလုံး လိပ်ပေးကမ်၊ လှိုင်းတာင်းလှိုင်း လီ တု၊ ပီးဆွဲရှိုင်းဂါးဆီစပ်။ တေဝုးသားမိုဆီဆန်း ပဂမ်းသင်မုးမုး၊ တု၊ နှိုင်းဂါးဆီယာမ်မိုင်း ကမ်ဝုးဆန်းဂေး ကမ်၊ လှိုင်းဖေးတွပ်၊ မမ်း ယွဆီပိုင်း မမ်းပီဆန်းလုံးတု၊ တေခကေး၊ သုဆန်းလုံးသုဆန်း၊ ပီဆီရှိုင်းဂါးဆီစပ် ထီင်းလုံးဆိုင်းဂုဏ်ထူးဆင်၊ ဂပ်။ ပေးလီ၊ ဂီဝ်၊ ဂပ်လှိုင်း ပဂမ်းပံးယု၊ လီရှိုင်းဂါးဆီ တာင်းဆွန်းပဂမ်းသင်မုးဆန်း မီးလှိုင်းလိပ်လုံးဆမ်ဆေး၊ မိုဆီလှိုင်းဆင်၊ ရူးစမ်းမမ်းလိပ်လုံး။ ကမ်၊ ခဆွဲဆွဲဝုးမိုင်းဆေးလှိုင်း၊ တေမီးလှိုင်းယုတ်း ယုတု၊ HIV။ လှိုင်းသေဆွဲစတု မီးဖေးထာမ်ဝုး နှိုင်းဂါးဆီလှိုင်းကမ်၊ မီးဝတ်းဝတ်းသင်ဆန်း လှိုင်းတေမီးသုဆန်းလုံးလှိုင်းပဂမ်းပံးယု၊ လီကမ်ဆွဲရှိုင်း။ ပေး စပ်စမ်းထီင်းလုံးဆိုင်းဂေး မုက်လှိုင်းကမ်ဝုး တင်းမုးတု၊ ဂီဝ်၊ စပ် တု၊ ဝုးဂုဏ်ထူးဆွဲလုံး ကမ်၊ မီးဖေးရှပ်ရှိုင်း တု၊ တေလှိုင်းထီမိုရှိုင်းဂါးဆီလုံး သေကမ်၊ ရူး ယိုင်းစီဆန်းရှိုင်းရှိုင်းလှိုင်းထီင်းပေး။ ကမ်ဆွဲမိုဆီဆင်၊ ပွဲလုံးပီးဆွဲရှိုင်းဂါးဆီစပ် လှိုင်းတူဝ်လှိုင်းရှိုင်းသေ ဖီဝ်၊ စပ်တိုဆန်းတူဝ်မုးဝုး “လှိုင်းလုံးလိပ်တုလှိုင်း ဆမ်ဝမ်းမမ်းဖွန်းယု” ဆီစပ်လှိုင်းတေရှု၊ တူဝ်ဝုး ကေး... လှိုင်းစတုကမ်ဝုးဆန်း ပီဆီလှိုင်းဆွဲရှိုင်း! ဆီသေ...။

ဘေးဒေသခမ်း

ဂၢၤခၢ်ယူ,ဂၢၤခၢ်ဂီၤခၢ် ဧလး, ငဝ်းလံးရှီတီးဂၢၤခၢ် ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်း

- ✓ ပီးဆွဲၣ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်းစဝ် မီးဝတ်းဝံၣ်သၢ်သေကမ်,ဝုး ရှီတီးဂၢၤခၢ်သၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်းဆင်,ရှီဝ်တေလံးဒိုၣ်ခါးဂၢၤခၢ် လွမ်းဆင်,ဂူတီးမံၢ်မိုၢ်းထံးဆဆဲးလးသၢ်, ရှီၤလံးမီးဝမ်းလိုဝ်း, ကပ်စွာၣ်လံးလးသၢ်, ရှီၤလံးဒိုၣ်ခါးဂၢၤခၢ်, ရှီတီးဂၢၤခၢ်ဆွဲၣ်စးစးယၢၤခၢ် (ကူဝ်းထီၤ) သွဆဲး,ပီဆဲးလူဝ်းမိုၢ်းလးသၢ်။
- ✓ ယွဆဲးပိုဝ်းဝုး ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်းစဝ် စိုဆဲးထပီဆဲးလွမ်း MOU ဧလး ဖေသုတ်,သဆဲးစွာၣ် မဂ်းမဆဲးပီဆဲးတၢ်ခါးဂၢၤခၢ် ယဝ်သေကမ်,ဂုး တီးဆဲးဂၢၤခၢ်စဝ်မီးတီးလုံဆဲး ဂၢၤခၢ်ဂူ,တီမံၢ်ထုဆဲးယဝ်။ ရွပ်းဆဲးလဝ်းဆဲးတီးဖေၢ်,ဂူတီး,ထတီးဂၢၤခၢ်ခါးဆဲး၊ ထုဂ်,လီမီးဂၢၤခၢ်ဂူတီး,ထတီး လူလွမ်းပွဲ, တူလုးငဝ်းလံးတီးရှီတီးဂၢၤခၢ် ဧလး, ဂၢၤခၢ်ယူ,ဂၢၤခၢ်ဂီၤခၢ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်။ တီးဆဲးကမ်,လုံးစလးဝုး, တေလံးရှုလှိုင်းပဆဲးတၢ်မံ, ပေးကမ်,လွမ်းပိုင်ဂူတီးမံၢ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ဂူလုး, ထုဂ်,လီတိုၢ်းသူဆဲးရှီၤခၢ်လွမ်းလွတ်းဖေဖေစီဆဲး ဧလး, မီးထၢ်ဖေၢ်/ရွှင်းသူမံၢ်ပဆဲးတီမံထုဆဲး။
- ✓ လွင်းလွတ်းဖေဖေစီဆဲးလူလုးဂၢၤခၢ်ခါးဆဲး ဧလး, လွင်းပုဂ်းတၢ်ခါးဂၢၤခၢ် လုမ်းလုးပံးယူ,လီဆဲး ထုဂ်,လီရှီၤလံးတူလုးထိုင်ပုး ပီးဆွဲၣ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စဝ် ယွဆဲးပိုဝ်းဝုး, စပ်ကမ်,လၢင်းပိုင်းကိင် ပေးလီၤငဝ်းဆဲးလံး။

ခၢ်.တွၢ်ခါး, ကတီးရှုၣ်ခါး ဧလး, ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်, လွင်းခိုခါးထပီခါး, လွမ်း

MOU ဧလး, ဖေသုတ်,သဆဲးစွာၣ်.

- ✓ ဂုးလုံ,လံး,လွမ်းစဂ်တွၢ်ခါး, ရှီတီးဝံၣ်ခါးမိုၢ်း လွမ်းဆဲးတၢ်ခါး ၂၀. ဧလး, ဖေသုတ်,သဆဲးစွာၣ်ဆဆဲး ထုဂ်,လီဆဲးပွဲသွဆဲး,ဝံတီတီး,ဆီတီးသေကမ်,ဂုးမီးပိုင်တမ်းဝါးဝံၣ်ရှီၤလိင်လိင်။ ဂုးလုံ,လံး,စဂ်တွၢ်ခါး,ဆဲးပွဲးလုးဆဆဲးဂုမ်းထီၤလံးဂုးရှီဝ်လူတီးယွမ်းလံးဂုးရှီဝ်ဂၢၤခၢ်,ထုဂ်,လီယွမ်းပဆဲး။
- ✓ ဆဲးတီး ဧလး, ဆဲးဂၢၤခၢ် ပွဲးလုး/ဆဲးဆဲးဆဆဲး ထုဂ်,လီမဂ်းမံၢ်ဝံတီတီးဆီတီး, စဂ်တွၢ်ခါး, ကတီးဝါးတီးဆဲးဂၢၤခၢ် ကဆဲးလံးပိုင်းကိင်စပ်မုးဆဆဲးထုဂ်,လီလူတီးယွမ်း။ ထီၤဖေၢ်,ဆိုင်ဂၢၤခၢ်, စဂ်တွၢ်ခါး,ကတီးရှုၣ်ခါးရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ် တၢ်ခါးဖေၢ်,မိုၢ်းမဆဲးဆဆဲး ဂုးလုံ,လံး,မီးလှိုင်းရှီဝ်တူဂ်းလုင်းဂၢၤခၢ်ဝုး, စာဝ်းတၢ်ခါးရှီတီးဂၢၤခၢ်လံးပီလိမ်လှိုင်းဆဲး လူဝ်,လံး,ရှုတီဂ်,လိင်ဝံတီတီးမူတီး။
- ✓ ပွဲးလုး/ဆဲးဆဲးဆဆဲး ထုဂ်,လီပဆဲးစွာၣ်ရှီတီးဂၢၤခၢ် လွမ်းဆင်,ဂူတီးမံၢ်။ တေလံးလူလွမ်းပွဲ,တူလုးစဝ်။ စိုဆဲးမူဆဲးစမး ကုပတေ,ပီ 1985 လွင်းဂီတီး,စစ ရှုၣ်ခါးရှုၣ်လၢင်းစလးရှုၣ်ခါး။ ထုဂ်,လီသွဲးသီဆဲးသီမံၢ် ပုးဂေ,ဂျီဆဲး,လီ, လိုဝ်းကပ်ဂူဆဲးရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စဝ်မုးဆဲးမိုၢ်းထံး ။
- ✓ ဂီဝ်,လူလုးဖုးကတီးရှုၣ်ခါး/ဂူဆဲးရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်လှိုင်းဆဆဲး ထုဂ်,လီပုဂ်းတၢ်ခါးဝံ လုမ်းကဆဲးတေစဝ်းကွဂ်,ရှုလံး, ဧလး, ယွမ်းရှုပဲးစေးထတီးသၢ်ခါး ဖေၢ်,ဂၢၤခါးခိုင်း, ကဆဲးဆိုင်, ပုဆဲးတၢ်,ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ် ကဆဲးတေမုးဆဲးဆဲး ၂၀. ပေးတေခါးလူမံၢ်လှိုင်း, ပုဆဲးတၢ်, ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ် ကဆဲးတေစဝ်မုးဆဲးတၢ်ခါးဖေသုတ်,သဆဲးစွာၣ်ဂၢၤခၢ်, တေလံးဖွတ်းဝံလုမ်း မိုၢ်းလှိုင်းဆဆဲး,ဂဝ်,။
- ✓ ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်းစဝ် ထုဂ်,လီမီးသုဆဲး,ဂမ်ယိပံးတိုဝ်းဝံ ဝတ်း/ဝံ/ဖေတၢ်သပွတ်း,စဝ် သင်ဝုးစိုဆဲးထပီဆဲးယဝ်။
- ✓ လွင်းကဆဲးကပ်လုံ,ဖုးရှုပဲးစဝ် ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်းဆဆဲး ထုဂ်,လီလူလွမ်းပွဲ,တူလုးယူ,။ ကမ်,ထုဂ်,လီစဂ့,ရှုမံၢ်, ဆဲးမံၢ်ဂံၣ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စဝ် စိုဆဲးထပီဆဲးလွမ်း လီလီခါးခါး။
- ✓ ကမ်,ထုဂ်,လီလွတ်းဝုး, တေသုင်,ပွဂ်/လွင်းသုင်,ပွဂ်/စိုဆဲးစတုဂၢၤခၢ်, ကမ်,ထုဂ်,လီလုံ,သေယွဂ်,ဂဝ်းကပ်လုဂ်းလၢင်းရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စလး, ပေးလီၤငဝ်းဆဲးစဝ်မုးဆဲးစဂ်တွၢ်ခါး, ဂီပံးသီဆဲးသီမံၢ်တၢ်,စိုဆဲးထပီဆဲး။

ပဂၢၤခါးသင်စူမ်း, ပုဆဲးတၢ်,ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်ယၢၤခၢ်မိုၢ်း

- ✓ ထုဂ်,လီပိုဆဲးစစေးမုလ်းစာဝ်,သၢၣ် ရှီၤခၢ်ခါးလွတ်,တူဝ်းလံး, ဆဲးတူင်,ပုးရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်, သပံးလိင်စဆဲးလွင်း, ဆဲးမံၢ်တွၢ်ခါးဖွမ်းလီ လံးစဝ်းရှုမ်း, တူဆဲးထုဆဲးပဂၢၤခါးသင်စူမ်းဆဆဲး မီးလှိုင်းရှီဝ်ဖွင်း။
- ✓ လုမ်းလုင်ပဂၢၤခါးသင်စူမ်း ထုဂ်,လီရှုတၢ်ခါးတၢ်,တေလွဲးထီၤ ပီးဆွဲၣ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စဝ်, ဆင်,ရှီဝ်စဝ်တေကပ်လုံ,တိုဝ်း ဆဲးမံၢ်တွၢ်ခါးဖွမ်းလီပိုဆဲးတူဆဲးထုဆဲးရှင်ဂၢၤခါး,မိုၢ်းစဝ်လူဝ်,လုံ,ဆဆဲး မိုၢ်းဆင်, မိုၢ်းတူဂ်းဂၢၤခၢ်တူဂ်းခါးဆဲး, မိုၢ်းလိင်လုဂ်းလိင်လၢင်း, ဧလး, မိုၢ်းလိုဝ်းဂၢၤခၢ်လိုဝ်းခါးဆဲး။
- ✓ ဆဲးတီးပုဆဲးဖွမ်း ကဆဲးပေးလီၤငဝ်းဆဲး လူဝ်,လံး,ရှီတီးလွမ်းဆဆဲး လှိုင်းဆင်, လူင်းလိုဝ်း/စိုဆဲးထပီဆဲး တၢ်,စဝ်းရှုမ်း, တီးတူဆဲးထုဆဲးစလး, သွဲ,ပိုဆဲးရှင်ဂၢၤခါး, ထုဂ်,လီလူလွမ်းပွဲ,တူလုး ဆင်,ရှီဝ်တေရှီတီးဖွမ်း။
- ✓ ထုဂ်,လီမူဆဲးစမး ပေး,လီ,ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ် ကဆဲးတေလုံ,ဂၢၤခါးလံးစတု မိုၢ်းလှိုင်းဆင်,တေလံးပဆဲးစာဝ်းယၢၤခၢ် ရှီၤပိုင်းပေးတၢ်,တေရှုပေးလီၤငဝ်းမ့,ပဆဲးစွာၣ်တၢ်,ရှီတီး,လုဂ်/လိင်လုဂ်း ။ ထုဂ်,လီခိုင်ပွင် ဆင်,ရှီဝ်ပီးဆွဲၣ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ် ပေးတေမုးစဝ်းရှုမ်း, ဧလး, လံးဆဲးမံၢ်တွၢ်ခါးဖွမ်းလီလွမ်းပဂၢၤခါးသင်စူမ်း တီမံတီမံထုဆဲးထုဆဲး။
- ✓ ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်လှိုင်းမုးစဝ်းရှုမ်း, ပီဆဲးလုဂ်းလုမ်းပဂၢၤခါးသင်စူမ်း ပီယၢၤခါးစာဝ်းရှီၤခါးဆဆဲး ထုဂ်,လီယုဂ်ထၢၤဆဲးစဝ် မုးပီဆဲးလဝ်းဆဲးတီး, ပုဂ်းစွင်းဂိင်, ဖေကွဆဲး,ကဆဲးဆိုင်။
- ✓ စေးစဂ့,ရှုမံၢ်,ကဆဲးဝုး, တေလံးရှီတီးဂၢၤခၢ်တီး, ပေးလီၤငဝ်း/လဝ်းဆဲး ဂေ,လီဝ်ဂူလုးကဆဲးဝုးဆဆဲး ထုဂ်,လီပုဂ်းကွဂ်,ယဝ်သေပဆဲးစွာၣ်ပီးဆွဲၣ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စဝ် မေလှိုင်းရှုၣ်ခါး ရှင်းရှုလုးသေကမ်,ဂုး မေတိုၢ်းသူဆဲးဆင်,ရှီဝ်ပေးလီၤ တေပဆဲးပိုဆဲးဂုးလၢင်းရှီၤခါး,ခါး,စလး, မီးဖွမ်းလီတၢ်,စဝ်။
- ✓ ပဂၢၤခါးပံးယူ,လီရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ် ထုဂ်,လီမီးပေး,လီ, တီဂ်,တီဂ်,လိင်လိင်, သေကမ်,ဂုး ဆင်,ရှီဝ်ရှီၤခၢ်ဂၢၤခၢ်စဝ်လှိုင်းကမ်,မီး ပဂၢၤခါးသင်စူမ်း ဆဆဲး ပေးတေမုးစဝ်းရှုမ်းလံးဆဲးစလး, ထုဂ်,လီဝံဂုးစဆဲးမဆဲး တီမံ,ကိတ်းဆိုင်။

ယိုခင်ကောင်းကိုင်

Hall, A. (6 May 2012) “Experiences Of Myanmar Migrant Workers In Thailand With The Mou Import Process.” Mahidol Migration Center, Institute for Population and Social Research, Mahidol University. Thailand.

International Labour Organization (ILO) (2013). “Regulating Recruitment of Migrant Workers: An Assessment of Complaint Mechanisms in Thailand.” Tripartite Action to Protect the Rights of Migrant Workers within and from the Greater Mekong Subregion (GMS TRIANGLE Project); Asian Research Center for Migration, Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University.

International Organization for Migration (IOM) Thailand. (2013a). Migrant Information Note, Issue #18, January 2013.

International Organization for Migration (IOM) Thailand. (2013b). Migrant Information Note, Issue #21, September 2013.

International Organization for Migration (IOM) Thailand. (2014a). Migrant Information Note, Issue #23, April 2014.

International Organization for Migration (IOM) Thailand. (2014b). Migrant Information Note, Issue #24, August 2014.

International Organization for Migration (IOM) Thailand. (2014c). Migrant Information Note, Issue #25, December 2014.

International Organization for Migration (IOM) Thailand. (2015a). Migrant Information Note, Issue #26, April 2015.

Kantayaporn, T. and Mallik, S.(2013, December). Migration and Health Service System in Thailand: Situation, Responses and Challenges in a Context of AEC in 2015 (Final Draft). World Health Organization Representative to Thailand.

MAP Foundation. (2012, December). RegularRights: Do Documents Improve Migrants’ Lives?

Office of Foreign Workers Administration, Ministry of Labour, Department of Employment. (Nov. 2014).

Office of Foreign Workers Administration, Ministry of Labour, Department of Employment. (Aug. 2013).

ခေးမုလ်းတွခင်းပုဏ်းကွမ်း

Table 1: မိုခင်းတွခင်းဂူခင်းတွပ်.ဂွမ်းထမ် (ဂွမ်းထမ်လူဂ်းလွင်း ငမ်းလံး နှိတ်းဂခင်း)

မိုခင်းတွပ် ဂူခင်းတွပ်.ဂွမ်းထမ်			
	ကမ်.ပီးဝတ်းဋ်	ဋ်မေတ်.သပွတ်. NV	MOU
ဂူခင်းယိင်း	34	37	0
ဂူခင်းလံး	41	20	7
ဂူခင်းဂခင်း	41	57	7
ကုယု	ဧတ, 16 ထိုင် 49 ပီ ကုယု ပခင်းဂင် 25	ဧတ, 18 ထိုင် 50 ပီ ကုယု ပခင်းဂင် 30	ဧတ, 16 ထိုင် 56 ပီ ကုယု ပခင်းဂင်
ငမ်းလံးခေးနှိုခင်း	35 မီးခေးနှိုခင်း (47%) 9 ခေးနှိုခင်းလု (12%) 31 ပီ,မီးခေးနှိုခင်း (41%)	49 မီးခေးနှိုခင်း (86%) 8 ပီမီးခေးနှိုခင်း (14%)	3 မီးခေးနှိုခင်း (43%) 8 ပီမီးခေးနှိုခင်း (57%)
ခေးဂခင်း	ဂခင်းဂေ့,သင်း 42 (56%) ဂခင်းသူခင်း၊ ဂခင်းပုဂ်,သွမ်း 12 မဂ်,လွဂ်း (16%) ဂူခင်းငခင်း 10 (1 ဂူခင်းငခင်းတေးငေး ငလး ဂူခင်းငခင်းကံသ်ခရ်း) (13%) နှိုခင်းဂခင်းမခင်းဝံ 10 (13%) လုဂ် 1 တိတ်းတေးတင်းပီ,ဂေးသခေး (1%)	ဂခင်းဂေ့,သင်း 29 (78%) ဂခင်းသူခင်း၊ဂခင်းပုဂ်,သွမ်း- 8 နှိတ်းဂခင်းခင်းသူခင်းသူခင်း (မဂ်,လွဂ်း) (22%) ဂူခင်းငခင်း- နှိတ်းကွဂ်,ခမ်းပု (27%) ဂခင်းမခင်းဝံ 10 (27%)	ဂခင်းဂေ့,သင်း 7 (100%)

လွဂ်း 2: ငမ်းလံးတီးနှိတ်းဂခင်း (ခေးတွပ်.ဂွမ်းထမ် န်ခင်းခခိုင်း)

ငမ်းလံးခင်းတီးနှိတ်းဂခင်း			
	ကမ်.ပီးဝတ်းဋ် 75% (75 ဂေ့.တွပ်.)	ကမ်.ပီးဝတ်းဋ် 75% (75 ဂေ့.တွပ်.)	ဂူသဂ(7 ဂေ့. တွပ်.ဂွမ်းထမ်)
ဂုးလင်းနှိုခင်းဂခင်း			
လံးလံးခင်း	66- ဂေ့.တွပ်, (88%)	51- ဂေ့.တွပ်, (89%)	7- ဂေ့.တွပ်, (89%)
199 ဝတ်.နှိုခင်းယွမ်း	34 (52%)	13 (25%)	2 (29%)
200 ဝတ်. - 299 ဝတ်.	26 (39%)	19 (37%)	4 (57%)
300 ဝတ်.ခိုခင်းခခိုခ်	6 (9%)	19 (37%) ^၅	1 (14%)
ပိုခင်းသ်ခင်းလံးဂုပ်.ခိုခင်းဂုးလင်းတံမ်.ဂျု. ကခင်းပဂ်းမခင်းဝံ. ပိခင်းတခင်းဂခင်း	91%	62%	85%
လံးလံးလှိုခင်း	9- ဂေ့.တွပ်, (12%)	6- ဂေ့.တွပ်, (11%)	0- ဂေ့.တွပ်,
5000 ဝတ်. နှိုခ် ယွမ်း	8 (89%)	2 (33%)	-
5001 ဝတ်. - 700 ဝတ်.	-	-	-
7200 ဝတ်. ခိုခင်းခခိုခ်	1 (11%)	-	-
ပိုခင်းသ်ခင်းလံးဂုပ်.ခိုခင်း ဂုးလင်းတံမ်.ဂျု. ကခင်းတီးပဂ်းမခင်းဝံ. ပိခင်းတခင်းဂခင်း	89 %	100 %	-
ဝခင်းနှိတ်းဂခင်း (ကမ်.ပီးပုးကူခင်းထီး)			
နှိတ်းဂခင်း 8 လုဂ်းမူခင်း နှိုခ် တံမ်.ဂျု.	50 (67%)	41 (72%)	7 (100%)
နှိတ်းဂခင်း 8-9 လုဂ်းမူခင်းတေးဝခင်း	17 (23%)	12 (21%)	-
နှိတ်းဂခင်း 9-10 လုဂ်းမူခင်းတေးဝခင်း	1 (1%)	-	-
နှိတ်းဂခင်း 10 မူခင်းပံတေးဝခင်း	7 (9%)	4 (7%)	-
ပိုခင်းသ်ခင်းလှိုခ်ဂျု.ခပ်နှိတ်းဂခင်း ကခင်းပဂ်း မခင်းဝံ. ပိခင်းတခင်းဂခင်း (ကမ်.ပီးပုးကူခင်းထီး)	33 %	28 %	0 %

ခွဲစားခန်းအမျိုးအမည် (OT)			
လံ၊ဂျေးကုန်းထီး	29 of 75 (39%)	29 of 51 (76%)	3 of 7 (43%)
OT Avg. Wage/Hr	30 THB	29 THB	-
OHS			
မေးကူးပတ်တီး တီးခေးဂေခင်	9 (12%)	6 (11%)	3 (43%)
တီးခေးဂေခင် မီးခိုင်းဂူတီး ဖုံး	14 (19%)	18 (32%)	0 (0%)
OHS ဂေခင်မိုင်းမေခင်	13 (17%)	8 (14%)	0 (0%)
ဂေခင်မိုင်းမေခင် ခေမိုင်း	10 (13%)	6 (11%)	0 (0%)
တီးခိုင်းဂေခင်လွတ်မေး? (%မိခင်း)	43 (57%)	39 (68%)	1 (14%)
ယူ.သင်းလွမ်းတီးခေးဂေခင် ? (%မိခင်း)	44 (59%)	25 (44%)	3 (43%)

**လွက် 3 ဂူဝ်ဂူဝ်ခေးတွပ်.လူဂျ်လွင်းပဂခင်းသင်ခူမ်း လေး ပဂခင်းပီးယူ.လီ
(ပိခင်ခေးတွပ်. တျ.ဂျမ်းထမ် တီးခင်းဂခင် 3)**

ဂူဝ်ဂူဝ်ခေးတွပ်.လူဂျ်လွင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်း	
လွင်းတောင်း	တွပ်.ဂျမ်းထမ် (n=101)(% ⁶)
လံး / မိခင်း	ခေခင်းယိုင်း 53 (53%) လံး 48 (48%)
ခေးဂေခင်	ဂေခင်ဂူင်းတေခင်း - 59 (59%) ဂေခင်ဂေ့.သင်း - 33 (33%) ဂေခင်မေးတေခင်း - 5 (5%) ဂေခင်မိုင်းဂီင် - 2 (2%) ဂေခင်ဂေ့. ၁ ခမ်းဂူတ်. - 1 (1%) ဂေခင်ဂေ့.ခါ - 1 (1%)
ခင်းခင်းခင်းခင်း.တွခင်း ခိုခင်းထပ်ခင်း	ဖေ့သုတ်.သခင်းချုတ်. NV: 100 (99%) MOU: 1 (1%)
ဂူ.တေးခပ်မီးသုခင်. တျ.တေခင်းဂူမ်း ပဂခင်းသင်ခူမ်း	8 (8%)
ခင်းဂူမ်းသွံ.ခိုခင်း တူခင်းထုခင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်း	8 (8%)
လံးဂူပ်.ခေပ်.တွခင်းမေခင်းလီ ပဂခင်းသင်ခူမ်း	1 (1%)
ကမ်.ဂူ.တေး မီးသုခင်.လံးဂူပ်.ခေပ်.တွခင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်း	5 (5%)
ကမ်.ထိုင်.တေးမီးသုခင်.လံးဂူပ်.ခေပ်.တွခင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်း	2 (2%)
ခင်းဂူမ်းသွံ.ခိုခင်းဂွင်ဂေခင် တူခင်းထုခင်း ပဂခင်းသင်ခူမ်းလေး ဖေခင်း.ပဂခင်းပီးယူ.လီဂိုင်းဂေခင် တင်းသွင်	3 (3%)
ကမ်.မီးပဂခင်းသင်ခူမ်း လေး ပဂခင်းပီးယူ.လီဂိုင်းဂေခင်	1 (1%)
မေ့ဂေ့.လံး.ဂေ့.ယူတ်.ယျ	ပဂခင်းပီးယူ.လီဂိုင်းဂေခင် - 100 (100%) ပဂခင်းသင်ခူမ်း - 1 (1%)
မေ့ဂေ့.လံး.ဂေ့. တိုင်း.ခိုင်း.လိမ်းသိပ်.	ပဂခင်းပီးယူ.လီဂိုင်းဂေခင် ဂိုဝ် လံး.ဂေ့.ဂူရ် - 80 (80%) ကမ်.ဂူ. - 19 (19%) ပေးလီင်. - 2 (2%)
မေ့ဂေ့.လံး.ဂေ့. တိုင်း.ခိုင်း.ပိခင်တုဂ်.ခိတ	ကမ်.ဂူ. - 87 (87%) ဂွင်ထုခင်းဂိုင်းဂေခင်သီးတီးခင်း/ ပေးလီင်. - 14 (14%)

လွှဲ: 4 : သိမ်းသိမ်းလူလှမ်းလွင်းအိသုတ်သခင်ချုတ်. ငလး လွင်းခိုခင်းထပ်ခင်းကွမ်း MOU (2013။14)

မူးတီး-လုမ်းလူင်အိ.ကုပ်.ပိုင်. နှိုင်းဂခင်ခွမ်းပိုင်းဂသုင်းရိုင်းငခင်း၊ ဂိင်.ဖေတီးကတီးဂခင်ဂုငခင်း (Aug.2013, Nov.2014)

သိမ်းသိမ်း နှိုင်းဂခင်တင်းသိုင်း ခိုခင်းထပ်ခင်းယပ်.နှိုက် ကပ်.ခခင် မီးသုင်.ခိုခင်းထပ်ခင်း

	အိသုတ်သခင် ချုတ်. NV (Art 9)	ကိမ်းကုမ်းယူး MOU (Art 9)	ခင်းမူးတင်းလတီး မီးခိုအိုခင်း.တီးသုင် Art 13 Illegal	ခင်.တွခင်းတင်.ခို အိသုတ်သခင်ချုတ်. NV	TOTAL
လှိုခင် ကေးဂတ်.သ် 2013	917,212	168,468	19,850	152,019	1,357,567
လှိုခင် ခရုင်းဝိပ် ပိုင်း 2014	960,711	254,009	21,938	1,533,675 (ခိုခင်းထပ်ခင်းလွမ်း- One Stop Service ဂုရုမ်းကူးကပ်,တင်, ယွခင်းဂိုအိသုတ်သခင် ချုတ်.)	1,236,658 (2,770,333) ဂုမ်း ပူးတင်း (one stop service)

**နှိုင်းဂခင် လှိုခင်းခိုခင်းထပ်ခင်းကွမ်း အိသုတ်.သခင်ချုတ်.(မိမီး 9) ကိင်ခိုခင်းလှိုခင်း.ကတီး ငလး ယိုင်း / လိး
လှိုခင်ကေးဂတ်.သ် 2013 / ခရုင်းဝိပ်ပိုင်း 2014**

	လိး (Aug.13)	ယိုင်း (Aug.13)	ဂုမ်းဂခင် (Aug.13)	လိး (Nov.14)	ယိုင်း (Nov.14)	ဂုမ်းဂခင် (Nov.14)
မခင်း	442,557	334,257	776,843	464,765	356,046	820,811
လခင်း	20,049	17,909	37,958	18,890	14,205	33,095
ဂပ်.ပေးတီးယူး	61,468	40,952	102,420	65,142	41,663	106,805
ဂုမ်းဂခင်	524,094	393,118	917,212	548,797	411,914	960,711

**နှိုင်းဂခင်လှိုခင်းခိုခင်းထပ်ခင်းကွမ်း ဂွသဂ (မိမီး - 9) ကိင်ခိုခင်းလှိုခင်း.ကတီးငလး ယိုင်း / လိး လှိုခင်ကေး
ဂတ်.သ် 2013 / ခရုင်းဝိပ်ပိုင်း 2014**

	လိး (ကေး ဂတ်.သ် 13)	ယိုင်း (ကေး ဂတ်.သ် 13)	ဂုမ်းဂခင် (ကေး ဂတ်.သ် 13)	လိး ခရုင်းဝိပ် ပိုင်း 14)	ယိုင်း ခရုင်းဝိပ် ပိုင်း 14)	ဂုမ်းဂခင် ခရုင်း ဝိပ်ပိုင်း 14)
မခင်း	31,883	14,195	46,078	85,335	56,628	141,963
လခင်း	9,708	8,439	18,147	11,792	9,497	21,289
ဂပ်.ပေးတီးယူး	65,321	38,940	104,261	51,790	39,048	90,757
ဂုမ်းဂခင်	106,912	61,574	168,486	148,836	105,173	254,009

ဒိုင်းထပ်ခင်း ခင်းလေးတွင်း ကိုက်ပျခင်းဟိုခင် ခုခင်.ခ့. (၉၉% မးတီးပိုင်းမခင်း)၊ ကေးဂတ်.သ်

2013 / ခုခင်းဝ်းပိုင်း 2014

ဂိုင်းပိ.	လံး (ကေးဂတ်.သ် 13)	ယိုင်း (ကေးဂတ်.သ် 13)	ဂူမ်းဂခင် (ကေးဂတ်.သ် 13)	လံး ခုခင်းဝ်းပိုင်း 14)	ယိုင်း ခုခင်းဝ်းပိုင်း 14)	ဂူမ်းဂခင် ခုခင်းဝ်းပိုင်း 14)
NV	3,129	3,746	4,675	30,460	29,943	60,403
MOU	173	10	183	10,335	9,123	19,458
ဂူမ်းဂခင်	3,302	3,756	10,360	40,795	39,066	79,861
တၢဂ်.						
NV	1,846	3,520	5,372	9,709	16,870	26,579
MOU	487	1,515	2,002	18,025	20,247	38,272
ဂူမ်းဂခင်	2,333	7,368	9,701	27,734	37,117	64,851

Supported By:
CCFD – Terre Solidaire

Chiang Mai Office

P.O.Box 7. Chiangmai University, Chiang Mai 50202.
Tel: 053 811 202   Fax: 053 271 551
E-mail: map@mapfoundationcm.org

Mae Sot Office

No. 1/5, Ameena Uthit Road, Mae Sot, Tak, 63110
Tel/Fax: 055 536 381
E-mail: map@mapfoundationcm.org

Website: www.mapfoundationcm.org listen online radio at www.mapradio.org